

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ HAYVAN HASTANESİ YATIRIM FİZİBİLİTESİ

FİZİBİLİTE RAPORU

Aksaray • 2019

A. YÖNETİCİ ÖZETİ

“Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Yatırım Fizibilitesi” projesi Ahiler Kalkınma Ajansı’nın 2018 yılı mali destek programı kapsamında desteklenmiştir. Projenin uygulama sürecinde, tüm paydaşlarımızın görüşleri de dikkate alınarak Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi bünyesinde yatırımı planlanan Hayvan Hastanesinin ilk adımı başarıyla tamamlanmıştır.

Bu fizibilite çalışmasında Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi yatırımının, yapılabirliği, sosyo-ekonomik yapı, uygulama yeri ve altyapı, talep ve planlama yaklaşımları açısından incelenmiş, teknik ve mali analizleri yapılmıştır. Aksaray Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden ÇED Raporu (Ek-1) alınmış ve Zemin Etüdü (Ek-2) çıkarılmıştır. Ayrıca, mimari, statik, elektrik tesisat ve mekanik tesisat proje çizimleri hazırlanmış olup, kaba yapı, ince yapı, mekanik tesisat, elektrik tesisat ve peyzaj yaklaşık maliyetleri hesaplanmıştır (Ek-3).

“Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi” yapımı ile birlikte hasta hayvanların teşhis, tedavi ve korunması, hayvanlardan insanlara geçecek hastalıkların teşhisi, önleyici tedavisi, ülke hayvancılığına katkı ve mesleğini en iyi şekilde icra edecek veteriner hekimlerin yetiştirilmesi gibi kazanımlar öngörülmektedir. Hayvansal gıdanın ülkemizin ekonomisi açısından önem arz ettiği, hayvanların sağlıklı bir şekilde ülke ekonomisine kazanımının sağlanmasında hayvan hastanesinin önemli bir rol üstleneceği bilinmektedir. İnsanlarda görülen enfeksiyonların %60’ının hayvanlardan geçtiği, ülkeden ülkeye, bölgeden bölgeye değişen yeni zoonotik hastalıkların gündeme geldiği düşünüldüğünde hayvan hastanesinin önemi daha net anlaşılmaktadır.

Türkiye’de ruhsatlı 57 hayvan hastanesi bulunmaktadır. Bunlar içinde, hem çiftlik hayvanlarına hem pet hayvanlarına hem de bölge yaban hayvan varlığına en geniş kapsamlı hizmet veren hastanelerin, üniversitelerin veteriner fakültelerinin bünyesinde bulunan hastaneler olduğu görülmektedir. Ülkemizdeki aktif 26 veteriner fakültesinin 17’sinde hayvan hastanesi mevcut olup bu sayının zamanla artması, yetkin veteriner hekim yetişmesinin yanı sıra hayvan sağlığı, gıda güvenliği, hayvansal üretim, hayvan refahı, hayvan hakları, biyogüvenlik, çevre sağlığı gibi konular için de önemlidir. Aksaray’da ruhsatlı bir veteriner polikliniği yoktur. 81 adet ruhsatlı klinik bulunmakta olup büyük oranda çiftlik hayvanlarına hizmet vermektedir. Veteriner klinik hizmetlerinin yetersiz olduğu veya acil durumlarda hasta hayvanlar çevre illerdeki hayvan hastanelerine sevk edilmektedir. Çevre hastaneye ulaşım maliyetleri ve enfeksiyon riski gibi yüksek öncelikli sebeplerle Aksaray’da tüm bölgeye hizmet verecek bir hayvan hastanesi ihtiyacı olduğu göze çarpmaktadır.

Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi; Bakanlar Kurulunun 28405 sayılı kararının 8 Eylül 2012 tarih sayılı Resmi Gazetede yayınlanması ile kurulmuştur. Fakültemizde eğitim öğretim faaliyetleri, teorik, laboratuvar ve klinik uygulama olarak yürütülmektedir. Fakülte eğitimi 5 yıl olup; 2014-2015 Eğitim Öğretim yılı itibariyle ilk öğrencilerini alarak eğitim ve öğretime başlamıştır. 2018- 2019 Eğitim-Öğretim dönemi itibariyle ilk veteriner hekim mezunlarını vermiştir. Veteriner Fakültemiz deneyimli akademik kadrosunun yanında, bünyesinde bulunan Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı ile bölge hayvancılığının sorunlarının çözümüne akademik ve teknik destek sağlamaktadır. Ayrıca Fakültemize bağlı olarak faaliyet gösteren Veteriner Sağlık Uygulama ve

Araştırma Merkezi'nde ilimizdeki sahipli ve sahipsiz hayvanlara destek olunmaya çalışılmaktadır. Türkiye'deki üniversitelerde ilk olan Embriyo Transferi Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulması projesi tamamlanma aşamasına gelmiştir. Fakültemizde birçok araştırma projesi yürütülmekte olup, Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsüne bağlı olarak iki yüksek lisans bir doktora programımız aktif durumdadır. Bu bilgi ve tecrübeler ışığında, Aksaray ve çevre illerdeki hayvancılığın bilimsel ve modern yöntemler ile (koruyucu hekimlik ve tedaviyle) geliştirilmesine, bölgenin sürdürülebilir sosyo-ekonomik kalkınmasına, bölge halkının gelir düzeyinin ve hayvan refah düzeyinin artırılmasına katkı sağlayacağı, böylelikle insan ve hayvan sağlığının korunmasına hizmet sunacağı düşünülmektedir, Aksaray'da bir hayvan hastanesi yapılmasının gerekli olduğu görülmektedir.

Aksaray, Süt Sığırları canlı hayvan sayısı kategorilerinde, Türkiye'de ilk 10 il arasında yer almaktadır. Ayrıca, hayvan yetiştiriciliğinde önemli yem bitkilerinden olan Yonca üretiminde Türkiye'de 3. sıradadır. Yapımı planlanan hayvan hastanesinin, hayvan hastanesi bulunmayan ve Aksaray'a yakın konumda bulunan Nevşehir, Niğde ve Kırşehir illerine de hizmet vererek bölgenin önemli bir açığını gidereceği açıktır.

Projede, ilk 18 ay yatırım ve sonrasındaki 5 yıl olmak üzere toplam 7 yıllık bir projeksiyonda değerlendirme yapılmış olup, projenin bu süre sonundaki fayda maliyet endeksi %1,29 çıkmaktadır. Projenin geri ödeme süresi, standart iskontosuz modellemede 6 Yıl, iskontolu modellemede 6 Yıl 3 aydır. Projenin tamamı kamu kaynaklarından finanse edilecek olup kredi kullanılmayacaktır.

Bu proje kapsamında 3 adet çalıştay düzenlenmiş, 7 adet kurum görüşmesi gerçekleştirilmiş ve alınan bilgilerin rapora yansıtılması sağlanmıştır. 02.05.2019 tarihinde Aksaray Üniversitesinde yapılan Paydaş Bilgilendirme Toplantısı'na (Resim 1) farklı kurum ve kuruluşlardan yaklaşık 100 kişilik bir katılım sağlanmıştır.

"Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Yatırım Fizibilitesi" projesine mali destek sağlayan Ahiler Kalkınma Ajansına, fizibilite raporunun hazırlanmasına değerli görüşleriyle katkı sunan akademik ve idari personelimize, paydaşlarımıza ve Etkin Proje Yönetim Danışmanlık Ticaret Limited Şirketi'ne kurumum adına teşekkür ederim.

Prof. Dr. Mustafa Cemal DARILMAZ
Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekan V.

Resim 1: Paydaş Bilgilendirme Toplantısı, 02.05.2019, Aksaray Üniversitesi

Bu rapor, Ahiler Kalkınma Ajansı 2018 Yılı Fizibilite Desteği Programı, “**Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Yatırım Fizibilitesi**” kapsamında desteklenmiştir. Rapor, Aksaray Üniversitesi ile Etkin Proje Yönetim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanan sözleşme kapsamında hazırlanmıştır. İçeriği Ahiler Kalkınma Ajansı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk Aksaray Üniversitesi ve Etkin Proje Yönetim Danışmanlık Ticaret Limited Şirketine aittir.

Rapor, yazarlar tarafından güvenilir olarak kabul edilen kaynaklardan elde edilen verilerle hazırlanmıştır. Raporda yer alan görüş ve öngörüler bu yazarların proje hakkındaki düşüncelerini yansıtmaktadır. Bu raporda yer alan tüm bilgi ve verilerin kullanım ve uygulama sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak yatırım kararı veren ya da finansman sağlayan kişilere ait olup, bu konuda her ne şekilde olursa olsun yazarlar sorumlu tutulamaz.

© 2019 Bu Raporun Tüm Hakları Saklıdır ve İzinsiz Kullanılamaz. T.C. Ahiler Kalkınma Ajansı veya Aksaray Üniversitesi’nin yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz.

**AKSARAY
2019**

B. ANA RAPOR

1. İÇİNDEKİLER

A. YÖNETİCİ ÖZETİ	i
B. ANA RAPOR	v
1. İÇİNDEKİLER	v
1.1. TABLOLAR LİSTESİ.....	viii
1.2. ŞEKİLLER LİSTESİ	x
1.3. RESİMLER LİSTESİ	x
1.4. KISALTMALAR LİSTESİ	xi
2. GİRİŞ	1
3. PROJENİN TANIMI ve KAPSAMI	2
3.1. Projenin Adı, Amacı, Türü:.....	2
3.2. Teknik İçeriği, Bileşenleri, Büyüklüğü, Sabit Yatırım Tutarı ve İşletme Sermayesi İhtiyacı, Uygulama Süresi	2
3.3. Uygulama Yeri veya Alanı:	2
3.4. Kurulu Kapasitede Yıllık Üretim Miktarı:	2
3.5. Proje Çıktıları:	3
3.6. Proje Girdileri:	3
3.7. Projenin Hedef Aldığı Kitle ve/veya Bölge:	3
3.8. Proje Sahibi Kuruluş ve Yasal Statüsü, Yürütücü Kuruluş.....	4
4. PROJENİN ARKA PLANI	5
4.1. Sosyo-Ekonomik Durum	5
4.2. Sektörel ve/veya Bölgesel Politikalar ve Programlar	14
4.3. Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat:	18
4.4. Proje Fikrinin Kaynağı ve Uygunluğu.....	26
4.4.1. Projenin Sektörel ve/veya Bölgesel Kalkınma Amaçlarına Uygunluğu:	26
4.4.2. Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi	28
4.4.3. Projenin İdarenin Stratejik Planı ve Performans Programına Uygunluğu	30
4.4.4. Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı	31
4.4.5. Projeye İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar	31
5. PROJENİN GEREKÇESİ	31
5.1. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi	31
5.2. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini.....	35
6. EKONOMİK DEĞERLENDİRME	38
6.1. Sektörün ve Ürünün Tanımı:.....	38
6.2. Teşvik Durumu:.....	39

6.3.	Arz ve Talep Analizi	42
6.4.	Girdi Fiyatları ve Girdi Koşulları:	44
6.5.	Satış Fiyatları ve Satış Koşulları:.....	45
7.	HİZMETLERİN SATIŞ PROGRAMI.....	52
7.1.	Satış Programı:.....	52
7.2.	Hizmet Programı:.....	52
7.3.	Pazarlama Stratejisi.....	53
7.4.	Tesis İçin Öngörülen Kapasite Kullanım Oranı:	53
8.	PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI	53
8.1.	Fiziksel ve Coğrafi Özellikler.....	53
8.2.	Ekonomik ve Fiziksel Altyapı	57
8.3.	Sosyal Altyapı	58
8.4.	Kurumsal Yapılar	58
8.5.	Çevresel Etkilerin Ön Değerlendirmesi	59
8.6.	Alternatifler, Yer Seçiminde Göz Önüne Alınan Faktörler ve Arazi Maliyeti.....	59
9.	TEKNİK ANALİZ ve TASARIM	59
9.1.	Ürün Seçimi	59
9.2.	Kurulu Kapasite Analizi ve Seçimi	59
9.3.	Teknik Kapasite Kullanım Oranı:	60
9.4.	Yatırım Yerinin Seçimi	60
9.5.	Alternatif Üretim Tekniği ve Teknolojilerin Analizi ile Teknoloji Seçimi.....	60
9.6.	Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti	61
9.7.	Tesis Yerleşim Planı	61
9.8.	Sabit Yatırımın Uygulama Programı	64
9.9.	Teknik Tasarım	64
9.10.	Yatırım Maliyetleri	65
10.	ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM ve İNSAN KAYNAKLARI	65
10.1.	Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi	65
10.2.	Organizasyon ve Yıllık Yönetim Giderleri.....	66
10.3.	Kurulu Kapasitedeki İnsan Gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler	66
11.	PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI	66
11.1.	Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri	66
11.2.	Proje Organizasyonu ve Yönetim	67
11.3.	Proje Uygulama Programı	67
12.	TOPLAM YATIRIM TUTARI (A+B+C) ve YILLARA DAĞILIMI.....	67
12.1.	Toplam Yatırım Tutarı:.....	67
12.2.	Yatırımın Yıllara Dağılımı:	71
13.	PROJE GİRDİLERİ.....	72

13.1. Üretimin Akım Şeması ve Madde Balansı:	72
13.2. Girdi İhtiyacı:	73
13.3. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini	73
14. İŞLETME DÖNEMİ GELİRLERİ VE GİDERLERİ İLE İŞLETME SERMAYESİ İHTİYACI	74
14.1. Kurulu Kapasitede Yıllık Üretim ve İşletme Giderleri.....	74
14.2. Kurulu Kapasitede Yıllık Üretim ve İşletme Gelirleri.....	74
14.3. Kurulu Kapasitede İşletme Sermayesi İhtiyacı:	75
14.4. Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) Yıllık İşletme Giderleri:.....	76
14.5. Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) Yıllık İşletme Gelirleri:.....	76
14.6. Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) İşletme Sermayesi İhtiyacı:.....	77
14.7. Tesisin Faydalı Ömrü ve Tesisin Hurda Değeri:.....	77
15. PROJENİN FİNANSMANI	77
15.1. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı:	77
15.2. Finansman Yönetimi.....	77
15.3. Finansman Kaynakları ve Koşulları:	78
15.4. Finansman Maliyeti.....	79
15.5. Finansman Planı	79
16. PROJE ANALİZİ	79
16.1. Finansal Analiz	79
16.2. Ekonomik Analiz	83
16.3. Sosyo-Ekonomik Analiz.....	86
16.4. Bölgesel Analiz	87
16.5. Duyarlılık Analizi	87
16.6. Risk Analizi	89
EKLER	91
KAYNAKLAR LİSTESİ.....	91

1.1. TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kurulu Kapasite ve Kapasite Kullanım Oranlarına Göre Yıllık Öngörülen Muayene ve Operasyon Sayıları	3
Tablo 2: Türkiye ve Aksaray'da Hayvan Varlığı, 2018.....	5
Tablo 3: Aksaray İlinin Büyükbaş Sınıflarına Göre Hayvan Sayıları, 2018.....	7
Tablo 4: Aksaray İlinde Son 5 Yıldaki Büyükbaş Hayvan Varlığı Değişimi.....	7
Tablo 5: Aksaray İlçelerindeki Büyükbaş Hayvan Varlığı, 2018	9
Tablo 6: TR71 Bölgesi Büyükbaş Hayvan Varlığı, 2018.....	9
Tablo 7: Aksaray İlinin Küçükbaş Sınıflarına Göre Hayvan Sayıları, 2018.....	10
Tablo 8: Aksaray İlinde Son 5 Yıldaki Küçükbaş Hayvan Varlığı Değişimi.....	10
Tablo 9: Aksaray İlçelerindeki Küçükbaş Hayvan Varlığı, 2018	11
Tablo 10: TR71 Bölgesi Küçükbaş Hayvan Varlığı, 2018.....	11
Tablo 11: Aksaray İli Bitkisel Üretim Verileri, 2018.....	14
Tablo 12: Aksaray'da Hayvanlar için Ruhsatlı Poliklinik, Klinik ve Hastane Durumu	32
Tablo 13: Aksaraylı Çevresindeki İllerde Bulunan Ruhsatlı Hayvan Hastaneleri Durumu	34
Tablo 14: Türkiye Üniversiteleri Hayvan Hastaneleri.....	35
Tablo 15: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki Sığır ve Manda Varlığının Oransal Değişimi.....	35
Tablo 16: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki At, Katır ve Eşek Varlığının Oransal Değişimi	36
Tablo 17: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki Koyun ve Keçi Varlığı Değişimi.....	37
Tablo 18: Hayvan Hastanesi Sektörel Faaliyet Sınıflaması, NACE Rev 2	39
Tablo 19: Aksaray İlinin Son 7 Yıldaki Büyükbaş ve Küçükbaş Toplam Hayvan Varlığı Grafiği	42
Tablo 20: Aksaray ve Kayseri'de 2018 Yılı Canlı Hayvan Sayıları (Büyükbaş ve Küçükbaş)	43
Tablo 21: Girdi Fiyatları Tablosu.....	44
Tablo 22: Klinik ve Laboratuvar Hizmetleri Tablosu	50
Tablo 23: Aksaray Veteriner Hekimleri Odası 2019 Asgari Muayene Ücret Tarifesi	51
Tablo 24: Kapasite Kullanım Oranı (KKO).....	53
Tablo 25: Hayvan Hastanesi Teknolojik Makine Tablosu.....	61
Tablo 26: Sabit Yatırımın Uygulama Programı	64
Tablo 27: Yatırım Maliyetleri Tablosu	65
Tablo 28: Kurulu Kapasitedeki İnsan Gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler Tablosu	66
Tablo 29: Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi Akademik Yapısı	66
Tablo 30: Hayvan Hastanesi Makine Ekipman Listesi ve Tutarları	71
Tablo 31: Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı Tablosu.....	71
Tablo 32: Kurulu Kapasitede Yıllık Hizmet ve İşletme Giderleri Tablosu.....	74
Tablo 33: Kurulu Kapasitede Yıllık Üretim ve İşletme Gelirleri Tablosu	75

Tablo 34: Kurulu Kapasitede İşletme Sermayesi İhtiyacı Tablosu	75
Tablo 35: Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) Yıllık İşletme Giderleri Tablosu	76
Tablo 36: Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) Yıllık İşletme Gelirleri Tablosu	76
Tablo 37: Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) İşletme Sermayesi İhtiyacı Tablosu	77
Tablo 38: Tesisin Faydalı Ömrü ve Tesisin Hurda Değeri Tablosu	77
Tablo 39: Finansman Planı Tablosu	79
Tablo 40: İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu	81
Tablo 41: İç Verim Oranı Tablosu	82
Tablo 42: Finansal Fayda-Maliyet Analizi Tablosu	83
Tablo 43: Projenin Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi	83
Tablo 44: Ekonomik Fayda Maliyet Analizi Tablosu	85
Tablo 45: Duyarlılık Analizi Tablosu	87
Tablo 46: Risk Analizi Tablosu	90

1.2. ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki Sığır ve Manda Varlığı Değişimi.....	8
Şekil 2: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki At, Katır ve Eşek Varlığı Değişimi	8
Şekil 3: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki Koyun ve Keçi Varlığı Değişimi	11
Şekil 4: Türkiye ve TR71 bölgesinde Aksaray ilinin konumu	33
Şekil 5: Aksaray İlinde Son 15 Yılda Sığır (Kültür) Sayısı Değişim Grafiği.....	36
Şekil 6: Aksaray İlinde Son 15 Yılda Katır Sayısı Değişim Grafiği.....	37
Şekil 7: Aksaray İlinde Son 15 Yılda Koyun (Merinos) Sayısı Değişim Grafiği.....	38
Şekil 8: Çevre İllerde Bulunan Hayvan Hastanelerinde Yıllık Hasta Sayıları.....	43
Şekil 9: Hayvan Hastanesinin Öngörülen Organizasyon Şeması.....	65
Şekil 10: Hayvan Hastanesi İş Akış Şeması ve Madde Balansı	72
Şekil 11: İç Verim Oranı ve Fayda Maliyet Endeksi Duyarlılık Analizi Grafiği.....	88
Şekil 12: İskonto Oranlarına Göre Net Bugünkü Değer Değişim Grafiği	88

1.3. RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: Paydaş Bilgilendirme Toplantısı, 02.05.2019, Aksaray Üniversitesi.....	iii
Resim 2: Aksaray Malaklısı	12
Resim 3: Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Vaziyet Planı	62
Resim 4: Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Yerleşim Planı.....	63
Resim 5: Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Modellemesi.....	64

1.4. KISALTMALAR LİSTESİ

AHİKA: Ahiler Kalkınma Ajansı

FAO: Gıda ve Tarım Örgütü

GPD: GÜDÜMLÜ Proje Desteği

HA: Hektar

IPARD: Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma

OIE: Uluslararası Salgın Hastalıklar Ofisi

RG: Resmi Gazete

STK: Sivil Toplum Kuruluşu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TKDK: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu

WHO: Dünya Sağlık Örgütü

2. GİRİŞ

Hayvan Hastanesi yatırımının, hayvancılık yönünden Türkiye ortalamasının üstünde yer alan Aksaray ve bölgenin gelişimine katkıları, hastalıkların teşhis, tedavi ve korunması, hayvanlardan insanlara geçecek hastalıkların teşhisi, önleyici tedavisi yanında, veteriner fakültesi öğrencilerinin okulda öğrendiği teorik bilgilerin klinik sahada uygulamaya dönüştürülmesi ve meslek kalitesinin artırılması gibi katkıları olacaktır.

Aksaray, çevre illeri arasında büyükbaş hayvan varlığı bakımından önemli bir yer işgal etmekte, kültür ve melez sığır varlığı Türkiye ortalamasının üstünde, yerli sığır varlığı ise Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Küçükbaş hayvan varlığının büyük bölümünü yerli ve merinos koyun ırkı oluşturmaktadır. Başta küçükbaş olmak üzere tüm kesimlerde yetiştiricilik ve üretim yapılmakta, besicilik yaygınlaşmaktadır. Hayvancılık açısından hayvan hastanesinin önemini incelediğimizde, Aksaray'ın çevresindeki illere göre daha yüksek oranda büyükbaş hayvan varlığına sahip olması, en yakın hayvan hastanesinin yaklaşık 150 km uzaklıkta bulunması, kendi çevresinde 70-90 km uzaklıktaki Nevşehir, Niğde ve Kırşehir'de bir hayvan hastanesi bulunmaması nedenleriyle gerekliliği büyük önem arz etmektedir.

Üniversite açısından incelediğimizde, Aksaray Üniversitesi'nde Veteriner Fakültesi bulunması, Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nin aynı zamanda T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı onaylı Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarına sahip olması, yakın illerde ki (Nevşehir, Niğde, Kırşehir, Karaman) üniversitelerde veteriner fakültesi bulunmaması gibi nedenlerle Aksaray Üniversitesi'nde Hayvan Hastanesi yatırımının önemi ortaya çıkmaktadır. Ayrıca; veteriner fakültesi-hastane işbirliği, öğrencinin; benlik saygısını ve motivasyonunu arttırarak, mesleğini benimsemesini ve mesleğe ilişkin olumlu tutum geliştirmesini kolaylaştıracaktır. Veteriner Hekim adaylarının, ekip çalışmasını öğrenerek mezuniyet sonrası çalışma ortamında uyum sağlamasına katkıda bulunacaktır. Bu işbirliği öğretim elemanlarının klinik becerilerini geliştirmesinin yanı sıra bilimsel araştırmalarında da yardımcı olacaktır. Klinik açısından veteriner fakültesi-hastane işbirliğinin önemine baktığımızda, hastaya verilen bakımın kalitesi artacak ve ekibin sorumluluklarının belirlenmesine yardımcı olacaktır. Teorik bilgilerin pratiğe dönüşmesini kolaylaştırarak iş gücü ve zamandan kazanç sağlayacak ve böylece verilen hizmetin maliyeti azalacaktır.

Bu raporda Aksaray Üniversitesi'nde hayvan hastanesi yatırımının fizibilitesi, teknik ve mali açıdan değerlendirilerek yapılmıştır. Ayrıca, mimari, statik, elektrik tesisat ve mekanik tesisat projeleri hazırlanmış olup, kaba yapı, ince yapı, mekanik tesisat, elektrik tesisat ve peyzaj yaklaşık maliyetleri hesaplanmıştır. Elde edilen veriler ışığında 2194,83 m²'lik kapalı alanda kurulacak hayvan hastanesinin yatırım tutarları, işletme gelir ve giderleri ile yatırımın mali incelemesi yapılmıştır.

3. PROJENİN TANIMI ve KAPSAMI

3.1. Projenin Adı, Amacı, Türü:

Projenin adı “Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Yatırım Fizibilitesi” dir. Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi bünyesinde Hayvan Hastanesi kurularak, hayvan hastalıkları teşhis ve tedavi altyapısı oluşturulacaktır. Bu proje ile;

- Aksaray ve çevre yerleşimlerdeki (Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Ereğli) hayvancılık işletmelerine yönelik acil ve kaliteli hizmet sunmak,
- Serbest veteriner hekimlerin ve hayvan yetiştiricilerinin ihtiyaca yönelik sahada sağlanamayan ileri teşhis ve tedavi imkânlarını sunmak,
- Bölgedeki kurum ve kuruluşların (Belediye, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü vb.) ihtiyaçlarına cevap vermek,
- Bölgedeki sahipsiz hayvanların hastalıklardan korunması ve/veya tedavilerinin gerçekleştirilmesini sağlamak,
- Bölgede yürütülen ya da yürütülecek projelere hayvan sağlığı noktasında destek sağlamak,
- Veteriner Fakültesi öğrencilerine teorik eğitimlerinin yanı sıra uygulama olanağı sağlamak,
- Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde mevcut bulunan iki yüksek lisans ve doktora programları ile açılacak yüksek lisans ve doktora programları öğrencilerine araştırma imkânı sağlayarak uygulama becerileri gelişmiş uzman ve doktor adayları yetişmesini sağlamak,
- Eğitim, sağlık ve sosyal hizmetler gibi kamu hizmetlerinin iyileştirilmesini sağlamak, amaçlanmaktadır.

3.2. Teknik İçeriği, Bileşenleri, Büyüklüğü, Sabit Yatırım Tutarı ve İşletme Sermayesi İhtiyacı, Uygulama Süresi:

‘Hayvan Hastanesi Yatırımı Projesi’nin 2020 başı itibariyle uygulamaya alınması ve 18 ayda bitirilmesi planlanmaktadır.

Sabit Yatırım Tutarı	10.343.421 ₺
İşletme Sermayesi İhtiyacı	634.338 ₺
Toplam Finansman İhtiyacı	10.977.759 ₺

3.3. Uygulama Yeri veya Alanı:

Hayvan Hastanesi, Aksaray Üniversitesi kampüs alanı içinde, Veteriner Fakültesine yakın konumda, 2194,83 m²’lik kapalı alana sahip ve genişleme alanları düşünülerek yerleşmiştir.

3.4. Kurulu Kapasitede Yıllık Üretim Miktarı:

Yapılması planlanan Hayvan Hastanesi Kurulu tam kapasitesinin, yıllık 12.048 çiftlik hayvanı ve 34.032 pet hayvanı olacağı öngörülmüş olup yıllara göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

	Tam Kapasite	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kapasite Kullanım Oranı %	100	10	20	30	40	50	60
A- Çiftlik Hayvanları							
1- Muayene	10.992	1.099	2.198	3.298	4.397	5.496	6.595
2- Operasyon	1.056	106	211	317	422	528	634
Toplam	12.048	1.205	2.410	3.614	4.819	6.024	7.229
B- Pet Hayvanları							
1- Muayene	32.976	3.298	6.595	9.893	13.190	16.488	19.786
2- Operasyon	1.056	106	211	317	422	528	634
Toplam	34.032	3.403	6.806	10.210	13.613	17.016	20.419

Tablo 1: Kurulu Kapasite ve Kapasite Kullanım Oranlarına Göre Yıllık Öngörülen Muayene ve Operasyon Sayıları

3.5. Proje Çıktıları:

Hayvan Hastanesi, koruyucu hekimlik yanında, hayvana konulan teşhise bağlı olarak gerçekleştirilen teşhis, tedavi ve cerrahi uygulamaları ile bu süreçlerde yapılan ileri tetkik ve analiz işlemleridir. Bu fizibilite raporunun 6.5. maddesinde uygulama listesine yer verilmiştir.

3.6. Proje Girdileri:

Hayvan Hastanesi'nde girdi olarak müdahaleler esnasında gerekli olan sarf malzemeler ve ilaçlar kullanılacaktır. Bu fizibilite raporunun 6.4. maddesinde sarf listesine yer verilmiştir.

3.7. Projenin Hedef Aldığı Kitle ve/veya Bölge:

Hayvan Hastanesinin Aksaray başta olmak üzere, bölge il ve ilçelere hizmet vermesi hedeflenmektedir. Aksaray ilinin nüfusu adrese bağlı nüfus kayıt sistemi 2018 yılı verilerine göre 412.172 olup, faal nüfusun %70'i tarım ve hayvancılıktan geçimini sağlamaktadır.

Aksaray, çevre illeri arasında büyükbaş hayvan varlığı bakımından önemli bir yer işgal etmekte, kültür ve melez sığır varlığı Türkiye ortalamasının üstünde olup üst sıralarda yer almaktadır.

Hedef kitle, Aksaray ve bölgesinde yer alan büyükbaş, küçükbaş, pet ve yaban hayvanlarıdır. Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi, bölgede bulunan tüm bu hayvan varlığına hizmet verebilecek şekilde düşünülmüş olarak tasarlanmıştır.

3.8. Proje Sahibi Kuruluş ve Yasal Statüsü, Yürütücü Kuruluş:

Projenin sahibi ve yürütücüsü, Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü'dür. Aksaray Üniversitesi, bünyesinde Veteriner Fakültesi bulunması, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından çalışma iznli 29 laboratuvarından biri olan Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı bulunması, Veteriner Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi bulunması, Türkiye'deki üniversitelerde ilk olan Embriyo Transferi Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Projesi ile, bölge ve ülke hayvancılığına katkı sağlamaktadır.

Aksaray Üniversitesi 2006 yılında kurulmuş genç bir üniversite olmakla beraber köklü bir geçmişe sahiptir. 17 Mart 2006 tarih ve 26111 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 5467 Sayılı Kanun ile Aksaray'da kurulmuş mevcut fakülte ve yüksekokulların Niğde Üniversitesi ile bağlantısı değiştirilerek Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlanmıştır. "Evrensel Düşünen Yereli Gözetken" sloganıyla belirlediği hedefler doğrultusunda hızla büyüyen Aksaray Üniversitesi 2006 yılından bugüne gelinen noktada; 12 Fakülte, 3 Enstitü, 1 Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1 Yüksekokul, 6 Meslek Yüksekokulu ve 17 Araştırma Merkezi ile ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeyinde 23.005 öğrencisiyle eğitim ve öğretime devam etmektedir. Gerek uluslararası gerekse ulusal camiada elde ettiği başarılar ile dikkat çeken üniversitede eğitim-öğretim, araştırma ve bilimsel faaliyetler, tam zamanlı çalışan deneyimli, dinamik ve yetkin personeli tarafından yürütülmektedir.

Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi; Bakanlar Kurulunun 28405 sayılı kararının 8 Eylül 2012 tarih sayılı Resmi Gazetede yayınlanması ile kurulmuştur. Fakültede eğitim öğretim faaliyetleri, 4 Prof. Dr., 6 Doç. Dr., 14 Dr. Öğr. Üyesi, 2 Öğr. Gör. ve 3 Arş. Gör. ile teorik, laboratuvar ve klinik uygulama olarak yürütülmektedir. Fakülte eğitimi 5 yıl olup; 2014-2015 Eğitim Öğretim yılı itibariyle ilk öğrencilerini alarak eğitim-öğretime başlamıştır. 2018-2019 Eğitim-Öğretim dönemi itibariyle ilk veteriner hekim mezunlarını vermiştir.

Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Veterinerlik Anatomisi Tezli Yüksek Lisans, Veterinerlik İç Hastalıkları Tezli Yüksek Lisans ve Veterinerlik İç Hastalıkları Doktora Programı bulunmaktadır. Akademik altyapının güçlenmesiyle birlikte diğer anabilim dallarında da yüksek lisans ve doktora programı açılması hedeflenmektedir.

4. PROJENİN ARKA PLANI

4.1. Sosyo-Ekonomik Durum:

Aksaray'ın sosyo-ekonomik yapısı tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Faal nüfusun % 70'i tarım ve hayvancılıktan geçimini sağlamaktadır. Tarım, Hayvancılık, Sanayi (otomotiv, metal, tekstil, süt ve süt ürünleri), Turizm, Halı ve Kilim Dokumacılığı Aksaray'ın ekonomik değerleridir. Verimli ve geniş tarım arazileri, çayır ve meralar il sınırlarının büyük bir kısmını kaplamaktadır. Bölgenin Konya Ovası'nın bir parçası olması ve Tuz Gölü güney havzasını da bünyesinde barındırması, tarımsal üretim ve hayvancılık açısından geniş bir yelpaze sunmaktadır.

Hayvancılık

Aksaray'da hayvancılık diğer çevre illerde olduğu gibi bitkisel üretimle birlikte yapılmakta olup hayvansal üretimde ihtisaslaşmış işletmelerin büyüklüğü sektörün %25'ine karşılık gelmektedir. Kırsal ekonomik yapıda ihtisaslaşma düzeyi düşük ve geleneksel üretim yapısı ağırlıklı olmasına rağmen Aksaray, çevre illeri arasında büyükbaş hayvan varlığı bakımından önemli bir yer işgal etmekte, kültür ve melez sığır varlığı Türkiye ortalamasının üstünde, yerli sığır varlığı ise Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Küçükbaş hayvan varlığının büyük oranını yerli ve merinos koyun ırkı, geri kalan kısmını ise tiftik ve kıl keçisi oluşturmaktadır. Başta küçükbaş olmak üzere tüm kesimlerde yetiştiricilik ve üretim yapılmakta, besicilik yaygınlaşmaktadır.

Hayvancılığı destekleme politikaları, yetiştirici birliklerinin kurulması, hayvancılık projesi uygulayacak kooperatiflerin ve yem bitkisi tarımını desteklenerek teşvik edilmesi, hayvan varlığının ıslahına yönelik olarak suni tohumlamanın yaygınlaştırılması için yapılan eğitim çalışmaları, hayvan yetiştiriciliğine hız kazandırmıştır. Gerek genel bütçeden, gerek özel kaynaklar ile hayvancılığı geliştirme, çayır-mera, yem bitkileri üretimini geliştirme, hayvan hastalıkları ve zararlıları ile mücadele, süt toplama ve değerlendirme gibi projeler sektöre yönelik olarak sürdürülmektedir.

Aksaray'da bulunan hayvan varlığının (TÜİK verisi bulunmayan pet hayvanları hariç) Türkiye'deki karşılaştırması Tablo 2'de verilmiştir. Aksaray, süt sığırları kategorilerinde Türkiye'de ilk 10 sıra içinde yer almaktadır.

	Aksaray (adet)	Türkiye (adet)	Oranı (%)	Sıra
Büyükbaş Hayvan Sayısı	268.185	17.495.477	1,53	21
Küçükbaş Hayvan Sayısı	678.635	46.119.035	1,47	26
Kanatlı Hayvan Sayısı	287.781	353.561.499	0,08	58

Tablo 2: Türkiye ve Aksaray'da Hayvan Varlığı, 2018
Kaynak: TÜİK

Büyükbaş Hayvan Varlığı

Tarımı gelişmiş ülkelerde, hayvansal üretim bitkisel üretimle dengeli gelişim göstermektedir. Ülkemizde son yıllarda hayvansal üretimle ilgili önemli politikalar geliştirilmiş ve bu politikalarla ülkemiz hayvancılığında yaşanan yapısal sorunların önemli kısmı çözülmüştür. Ancak bu gelişmelere rağmen, ülkemiz bazı AB ülkeleriyle karşılaştırıldığında hayvansal üretimin, bitkisel üretime göre istenilen yerlerde olmadığı görülmektedir. Türkiye hayvan yetiştiriciliğinin en önemli sorunu, verim düşüklüğüdür. Türkiye’de büyükbaş hayvancılığın gelişmesinin önündeki en önemli engellerden birisi de işletme ölçeklerinin küçük olmasıdır. Yerli hayvan ırkını kültür melezine dönüştürmek için suni tohumlama çalışmalarını hızlandırmak gereklidir. Esasında Türkiye bu konularda önemli adımlar da atmıştır. Özellikle suni tohumlama konusunda elde edilen başarılarla yerli ırk sayısının kültür melez ırkına dönüştürülmesi hızlandırılmıştır.

2019 yılı Nisan ayı Türk-Vet verilerine göre Aksaray il genelindeki “Büyükbaş (Sığır-Manda)” bulunan işletme sayısı 16.332 adettir. Aksaray’da bulunan büyükbaş hayvan varlığı TÜİK 2018 verilerine göre sınıflandırmaları ile birlikte Tablo 3’te verilmiştir.

Büyükbaş Hayvan Sınıfları	Sayı
01.41.10.01.01. (Süt Sığırları, Canlı (Saf Kültür), 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek))	100.883
01.41.10.01.02. (Süt Sığırları, Canlı (Saf Kültür), 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve))	30.159
01.41.10.02.01. (Süt Sığırları, Canlı (Kültür Melezi), 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek))	20.425
01.41.10.02.02. (Süt Sığırları, Canlı (Kültür Melezi), 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve))	5.225
01.41.10.03.01. (Süt Sığırları, Canlı (Yerli), 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek))	429
01.41.10.03.02. (Süt Sığırları, Canlı (Yerli), 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve))	109
01.41.10.04.01. (Süt Sığırları, Canlı (Manda), 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek))	446
01.41.10.04.02. (Süt Sığırları, Canlı (Manda), 1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve))	114
01.42.11.01.01. (Saf Kültür Sığırları, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa))	5.337
01.42.11.01.02. (Saf Kültür Sığırları, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz))	0
01.42.11.01.03. (Saf Kültür Sığırları, Canlı, 1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun))	22.971
01.42.11.02.01. (Melez Sığırlar, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa))	1.345
01.42.11.02.02. (Melez Sığırlar, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz))	0
01.42.11.02.03. (Melez Sığırlar, Canlı, 1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun))	4.548
01.42.11.03.01. (Yerli Sığırlar, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa))	28
01.42.11.03.02. (Yerli Sığırlar, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz))	0
01.42.11.03.03. (Yerli Sığırlar, Canlı, 1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun))	150
01.42.11.04.01. (Manda, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa))	106
01.42.11.04.02. (Manda, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz))	0
01.42.11.04.03. (Manda, Canlı, 1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun))	168
01.42.12.01.01. (Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Saf Kültür), 1 Yaşından Küçük Erkek)	31.693
01.42.12.01.02. (Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Saf Kültür), 1 Yaşından Küçük Dişi)	30.794
01.42.12.02.01. (Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Kültür Melezi), 1 Yaşından Küçük Erkek)	5.584
01.42.12.02.02. (Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Kültür Melezi), 1 Yaşından Küçük Dişi)	5.477
01.42.12.03.01. (Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Yerli), 1 Yaşından Küçük Erkek)	122
01.42.12.03.02. (Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Yerli), 1 Yaşından Küçük Dişi)	125
01.42.12.04.01. (Manda Yavrusu, Canlı, 1 Yaşından Küçük Erkek)	124
01.42.12.04.02. (Manda Yavrusu, Canlı, 1 Yaşından Küçük Dişi)	121

01.43.10.01.01. (At, Canlı, 3 Yaşından Küçük (Dişi Ve Erkek) (Tay))	64
01.43.10.01.02. (At, Canlı, 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Kısarak))	249
01.43.10.01.03. (At, Canlı, 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (İğdiş Ve At))	129
01.43.10.01.04. (At, Canlı, 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Damızlık) (Aygır))	32
01.43.10.02.01. (Katır, Canlı, 3 Yaşından Küçük (Dişi Ve Erkek))	15
01.43.10.02.02. (Katır, Canlı, 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi Ve Erkek))	62
01.43.10.03.01. (Eşek, Canlı, 1 Yaşından Küçük (Dişi Ve Erkek))	240
01.43.10.03.02. (Eşek, Canlı, 1 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi Ve Erkek))	911
01.44.10.00.01. (Deve Ve Devegiller, Canlı, 3 Yaşından Küçük (Dişi Ve Erkek))	0
01.44.10.00.02. (Deve Ve Devegiller, Canlı, 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi))	0
01.44.10.00.03. (Deve Ve Devegiller, Canlı, 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Erkek))	0
TOPLAM	268.185

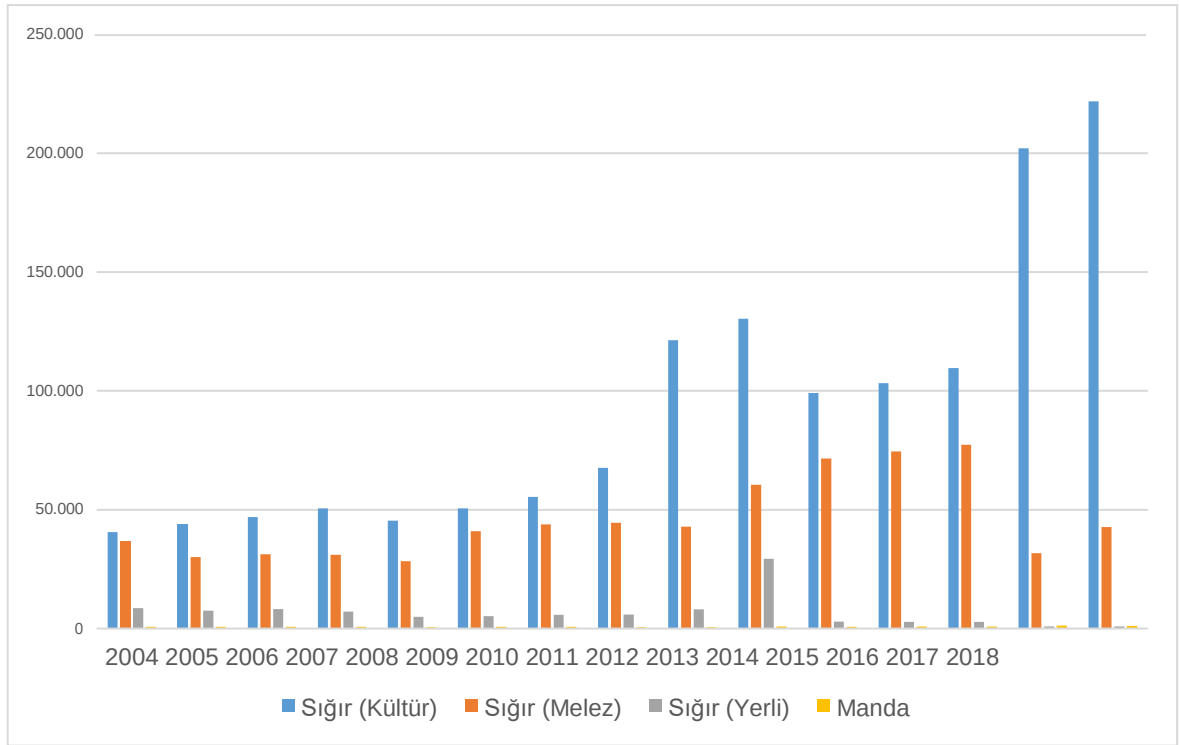
Tablo 3: Aksaray İlinin Büyükbaş Sınıflarına Göre Hayvan Sayıları, 2018
Kaynak: TÜİK

Aksaray'da son 5 yıldaki büyükbaş hayvan varlığı değişimi de Tablo 4'de incelenmiştir. Tabloya göre, kültür sığırlarında periyodik bir artış gözlenirken, yerli sığırlarda dikkat çekici bir azalış söz konusudur. Aynı şekilde manda sayısında periyodik artış gözlenirken, katır sayılarında azalış görülmektedir.

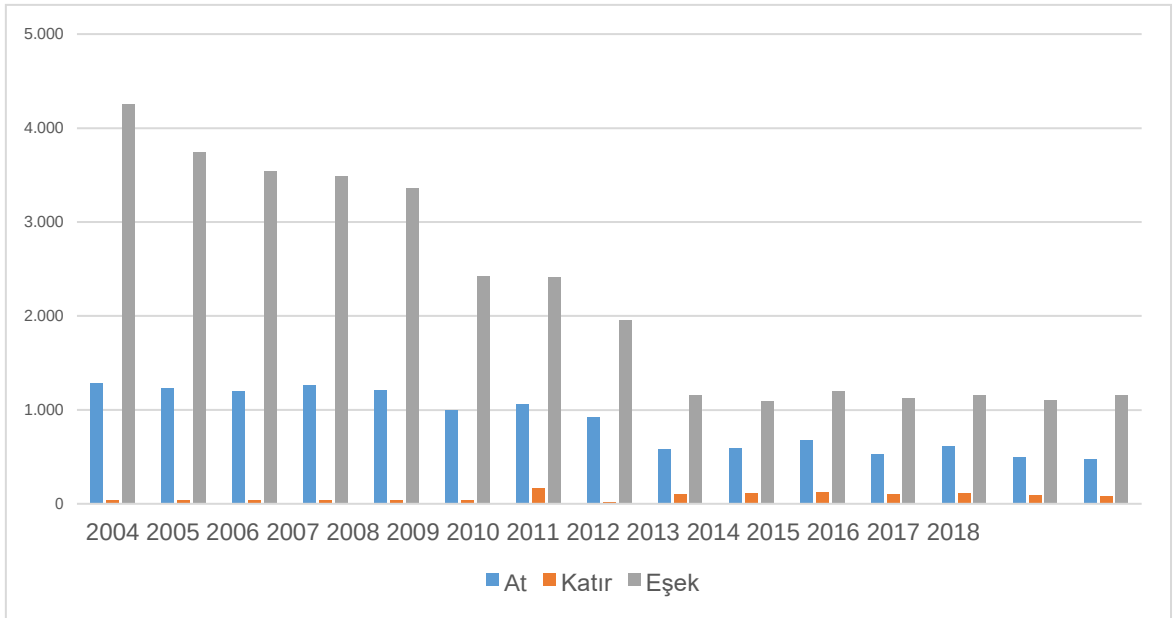
	2014	2015	2016	2017	2018
Sığır (Kültür)	99.097	103.329	109.548	202.067	221.837
Sığır (Melez)	71.438	74.510	77.293	31.605	42.604
Sığır (Yerli)	2.995	2.809	2.803	966	963
Manda	673	722	734	1.121	1.079
At	675	527	610	492	474
Katır	121	98	109	89	77
Eşek	1.198	1.124	1.152	1.101	1.151

Tablo 4: Aksaray İlinde Son 5 Yıldaki Büyükbaş Hayvan Varlığı Değişimi
Kaynak: TÜİK

Ayrıca Aksaray'da son 15 yıldaki sığır ve manda varlıkları değişimleri Şekil 1'de, son 15 yıldaki at, katır ve eşek varlıkları değişimleri Şekil 2'de incelenmiştir. Son 15 yılda süt sığırlarında yüksek artış gözlenirken, eşek sayılarında yüksek miktarda düşüş görülmektedir.

Şekil 1: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki Sığır ve Manda Varlığı Değişimi
Kaynak: TÜİK

Şekil 2: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki At, Katır ve Eşek Varlığı Değişimi
Kaynak: TÜİK

Aksaray'daki büyükbaş hayvan varlığının ilçelere dağılımı incelendiğinde merkez ilçede yoğun bir dağılım olduğu görülmektedir. En az büyükbaş hayvan varlığı Sarıyahşi ilçesindedir. (Tablo 5)

	Ağaçören	Eskil	Gülağaç	Güzelyurt	Merkez	Ortaköy	Sarıyahşi	Sultanhanı
Sığır (Kültür)	5.291	51.850	5.245	5.002	119.935	18.880	1.164	14.470
Sığır (Melez)	1.146	9.500	3.371	1.333	20.932	2.911	228	3.183
Sığır (Yerli)	8	260	4	7	667	6	8	3
Manda	72	0	1	0	1.001	5	0	0
At	12	0	50	8	387	4	3	10
Katır	0	0	0	0	76	1	0	0
Eşek	143	140	45	444	156	140	23	60

Tablo 5: Aksaray İlçelerindeki Büyükbaş Hayvan Varlığı, 2018
Kaynak: TÜİK

TR71 bölgesi illeri olan Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Niğde illerinde bulunan büyükbaş hayvan varlığı incelendiğinde en yoğun büyükbaş hayvan varlığının Aksaray'da bulunduğu Tablo 6'da görülmektedir.

	Aksaray	Kırıkkale	Kırşehir	Nevşehir	Niğde
Sığır (Kültür)	221.837	17.008	126.795	56.454	154.479
Sığır (Melez)	42.604	45.363	78.312	33.321	17.345
Sığır (Yerli)	963	10.280	17.830	852	630
Manda	1.079	565	208	56	23
At	474	78	169	398	455
Katır	77	0	0	6	66
Eşek	1.151	630	1.782	449	2.068

Tablo 6: TR71 Bölgesi Büyükbaş Hayvan Varlığı, 2018
Kaynak: TÜİK

Küçükbaş Hayvan Varlığı

Aksaray ilinde geçmiş yıllarda bulunan geniş mera alanları ilin küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin gelişmesi için önemli fırsatlar sunmuştur. Esasında ilin toplam küçükbaş hayvan sayısını belirleyen en önemli etken yıllara göre mera varlığında yaşanan ot verimidir. Yağışsız geçen yıllarda küçükbaş hayvan sayısında önemli azalmaların olduğu gözlenmiştir. Karasal iklimin hüküm sürdüğü ilde, koyun ve keçi yetiştiriciliği son yıllarda farkındalık kazanmış ve hayvan sayısında belirgin artışlar gözlenmiştir.

2019 yılı Nisan ayı Türk-Vet verilerine göre Aksaray il genelindeki “Küçükbaş (Koyun-Keçi)” bulunan işletme sayısı 5.089 adettir. Aksaray’da bulunan küçükbaş hayvan varlığı TÜİK 2018 verilerine göre sınıflandırmaları ile birlikte Tablo 7’de verilmiştir.

Küçükbaş Hayvan Sınıfları	Sayı
01.45.11.01.01. (Koyun (Merinos), Canlı, 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Kuzu)	1.122
01.45.11.01.02. (Koyun (Merinos), Canlı, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Toklu)	2.842
01.45.11.01.03. (Koyun (Merinos), Canlı, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Şişek)	2.046
01.45.11.01.04. (Koyun (Merinos), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi Koyun))	6.062
01.45.11.01.05. (Koyun (Merinos), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Koç))	307
01.45.11.02.01. (Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı, 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Kuzu)	32.507
01.45.11.02.02. (Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Toklu)	75.738
01.45.11.02.03. (Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Şişek)	87.153
01.45.11.02.04. (Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Koyun)	390.673
01.45.11.02.05. (Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Koç)	13.500
01.45.12.01.01. (Keçi (Tiftik), Canlı, 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Oğlak)	17
01.45.12.01.02. (Keçi (Tiftik), Canlı, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Çebiç)	16
01.45.12.01.03. (Keçi (Tiftik), Canlı, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Gezdan)	94
01.45.12.01.04. (Keçi (Tiftik), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Keçi)	204
01.45.12.01.05. (Keçi (Tiftik), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Teke)	56
01.45.12.02.01. (Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), Canlı, 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Oğlak)	2.766
01.45.12.02.02. (Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), Canlı, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Çebiç)	4.330
01.45.12.02.03. (Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), Canlı, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Gezdan)	17.015
01.45.12.02.04. (Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Keçi)	40.310
01.45.12.02.05. (Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri), Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Teke)	1.877
TOPLAM	678.635

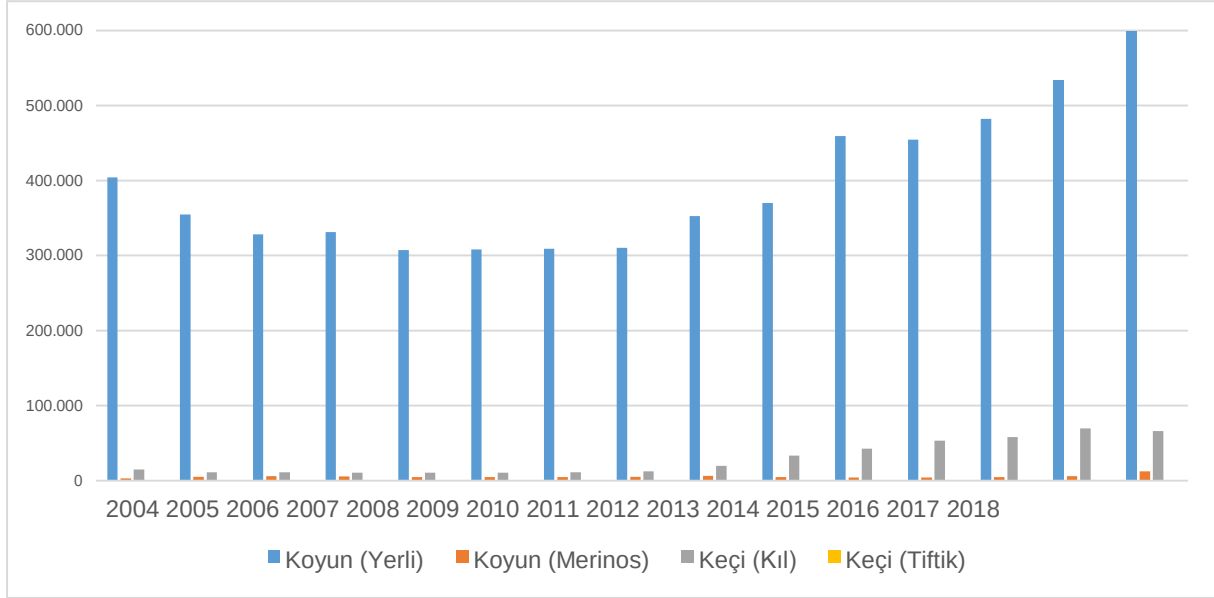
Tablo 7: Aksaray İlinin Küçükbaş Sınıflarına Göre Hayvan Sayıları, 2018
Kaynak: TÜİK

Aksaray'da son 5 yıldaki küçükbaş hayvan varlığı değişimi de Tablo 8’de incelenmiştir. Tabloya göre, tüm koyun ve keçi türlerinde artış söz konusudur.

	2014	2015	2016	2017	2018
Koyun (Yerli)	459.102	454.647	482.373	533.682	599.571
Koyun (Merinos)	4.539	4.498	4.848	6.123	12.379
Keçi (Kıl)	42.805	53.697	58.385	69.515	66.298
Keçi (Tiftik)	188	160	65	337	387

Tablo 8: Aksaray İlinde Son 5 Yıldaki Küçükbaş Hayvan Varlığı Değişimi
Kaynak: TÜİK

Son 15 yılın verilerini incelediğimizde Aksaray'da yüksek orandaki yerli koyun dikkati çekmektedir. Bu yoğun yerli koyun varlığının da yıllara sâri arttığı görülmektedir (Şekil 3).

Şekil 3: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki Koyun ve Keçi Varlığı Değişimi
Kaynak: TÜİK

Aksaray'daki küçükbaş hayvan varlığının ilçelere dağılımı incelendiğinde yine merkez ilçede yoğun bir dağılım olduğu, en az dağılımın Sarıyahşi ilçesinde olduğu görülmektedir (Tablo 9).

	Ağaçören	Eskil	Gülağaç	Güzelyurt	Merkez	Ortaköy	Sarıyahşi	Sultanhanı
Koyun (Yerli)	22.782	104.100	23.500	19.978	335.148	48.619	3.725	41.719
Koyun (Merinos)	55	5.000	265	0	2.726	200	75	4.058
Keçi (Kıl)	5.183	2.920	2.673	1.895	44.052	6.885	442	2.248
Keçi (Tiftik)	0	0	1	0	306	0	10	70

Tablo 9: Aksaray İlçelerindeki Küçükbaş Hayvan Varlığı, 2018
Kaynak: TÜİK

TR71 bölgesi illerindeki küçükbaş hayvan varlığı incelendiğinde yine en yoğun küçükbaş hayvan varlığının Aksaray'da bulunduğu Tablo 10'da görülmektedir.

	Aksaray	Kırıkkale	Kırşehir	Nevşehir	Niğde
Koyun (Yerli)	599.571	105.231	233.593	133.899	496.722
Koyun (Merinos)	12.379	4.202	10.120	1.259	2.105
Keçi (Kıl)	66.298	24.056	33.457	10.812	73.070
Keçi (Tiftik)	387	1.613	0	0	1.072

Tablo 10: TR71 Bölgesi Küçükbaş Hayvan Varlığı, 2018
Kaynak: TÜİK

Köpek-Kedi Varlığı

Aksaray Malaklısı (Resim 2), Aksaray ve çevresinde görülen iri bir köpek cinsidir. Bacak ve ayakları kalın, kafası büyük ve dudağı sarkıktır. Aksaray yöresinde dudağa “malak” denildiğinden bu adı almıştır. İriliği ve sadakati nedeniyle genellikle sürü korumada çoban köpeği olarak kullanılmaktadır.

Resim 2: Aksaray Malaklısı

Aksaray İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından yıllık olarak ortalama 5500-6000 köpek, 1000-1500 kedi varlığında %85 oranında aşılama yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Küpe kayıt sistemi henüz bulunmayan köpek ve kedi varlığının toplamda 25-30 bin civarında olduğu düşünülmektedir.

Kanatlı Hayvan Varlığı

Aksaray İli kanatlı hayvan varlığı içinde et ve yumurta tavuğu yönüyle TR71 ve KOP bölgesi içinde önemli bir yere sahip olmadığı görülmektedir. TÜİK 2018 yılı verilerine göre yumurta tavuğu sayısı 287.781 adet ve et tavuğu sayısı sıfırdır. Bu verilere göre Aksaray yumurta tavukçuluğunda %0,23 pay ile Türkiye’de 48.sıradadır.

Arıcılık

Aksaray İli TR71 ve KOP bölgesi içinde arıcılık faaliyetleri ile güçlü yönlerle önemli fırsatlara sahip bir ildir. TÜİK 2018 yılı rakamlarına göre, arıcılık faaliyeti yapan işletme sayısı 279, ilin toplam yeni kovan sayısı 17.025 olup toplam bal üretimi 203,81 ton ve bal mumu üretimi ise 1,81 ton olarak gerçekleşmiştir.

Yaban Hayatı

Aksaray'da tarım arazilerinde, drenaj kanalları üzerinde, tepelik ve taşlık yerlerde kıvı şahinleri görmek mümkündür. Kaçak avcılıkla mücadele ve son yıllarda yaşanan iklim koşulları ile kıvı şahin varlığında artış görölmektedir. Kıvı şahin varlığındaki bu artışa paralel olarak, yaralı hayvan sayısı da artış göstermektedir. Elektrik tellerine çarpmış, ayaklarından ve kanatlarından yaralanmış şahinlere rastlanmaktadır. Vatandaşlar tarafından yaralı halde bulunan, yılda 100'nin üzerinde kıvı şahin, leylek, puhu, güvercin, kumru gibi kanatlı hayvan ile yılda 10-15 civarında tilki gibi memeli hayvan, T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Aksaray Şube Müdürlüğü'ne getirilmekte veya müdürlüğe haber verilmektedir. Yetkililer yaban hayvanları acil müdahale sonrası iyileşme imkânı varsa kısa süre bakıp sonra doğaya bırakmakta, durumu kötü olanları ise Aksaray Üniversitesi Veteriner Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi' ne getirilmektedir. Gerekli durumlarda buradan, çevre illerdeki yakın olan hayvan hastanelerine gönderilmektedir. Yine aynı şekilde Tuz Gölünün güneyinde Eski ilçesine üreme döneminde gelen, kuluçkaya yatan yaz göçmeni flamingolarda, müdahale edilen yaban hayvanları içerisinde bulunmaktadır.

Bitkisel Üretim

Aksaray tarımını şekillendiren bitkisel üretim modeli tarla tarımına dayalıdır. İlin yüzölçümü 799.700 ha olup bu alanın 420.430 ha (%52,6) tarım arazisi, 179.129 ha (%22,3) mera alanıdır. Aksaray'da mera alanlarının oranının yüksek olması hayvancılık açısından bir potansiyel oluşturmaktadır. Tarım arazilerinin %96,4'lük kısmını tarla arazileri oluşturur. Aksaray, iklimi ve toprak karakterleri itibarıyla çeşitli bitkisel ürünlerin yetiştirilmesine uygundur.

Özellikle süt sığırcılığının markalaştığı ve kümelenme yaklaşımlarının gözleendiği ilde 'Yonca' ve 'Silajlık Mısır' yetiştiriciliğinde önemli gelişmeler gözlenmiştir. TÜİK 2018 istatistiklerine göre, Aksaray 1.353.886 ton Yonca üretimi gerçekleştirerek Türkiye'de %7,72 pay ile 3.sırada, 718.489 ton Silajlık Mısır üretimi gerçekleştirerek %3,10 pay ile 9.sırada yer almıştır (Tablo 11).

Ürün Adı	Aksaray'da Üretim (ton)	Türkiye'de Üretim (ton)	Oran (%)	Türkiye Sıralaması
Yonca	1.353.886	17.544.946	7,72%	3
Şeker Pancarı	1.081.513	18.900.000	5,72%	3
Kabak (Çerezlik)	4.242	55.043	7,71%	4
Ayçiçeği (Çerezlik)	14.147	149.229	9,48%	6
Arpa	256.113	6.600.000	3,88%	7

Patates	202.371	4.550.000	4,45%	8
Silajlık Mısır	718.489	23.197.536	3,10%	9
Ayçiçeği (Yağlık)	31.948	1.800.000	1,77%	14
Buğday	207.569	16.500.000	1,26%	30

Tablo 11: Aksaray İli Bitkisel Üretim Verileri, 2018
Kaynak: TÜİK

Sanayi ve Ticaret

Cumhuriyet dönemine kadar sanayiden söz edilemeyecek olan Aksaray'da, ilk sanayi kuruluşu, kamunun öncülüğünde 1924 yılında un fabrikası olarak kurulan Azmi Milli Türk Anonim Şirketi'dir. Bu fabrika aynı zamanda ihtiyacı olan elektrik enerjisini kendi hidroelektrik santrali ile karşılamış ve şehrin elektrik ihtiyacına da cevap vermiştir. Yine bir kamu yatırımı olarak 1976 yılında SEK'e bağlı Aksaray Süt Ürünleri Fabrikası'nın açılması dışında ilde her hangi bir önemli sanayi tesisi açılmamıştır. Bu durum 1986 yılında Mercedes Benz Türk Anonim Şirketi kamyon fabrikasının açılışına kadar devam etmiştir. Aksaray'da esas sanayileşme ise, 1989 yılında il olmasından sonra başlamış ve Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'nin faaliyete geçmesiyle 1997 yılından sonra hız kazanmıştır. 1997-2001 yıllarında dünyada ve ülkemizde de görülen ekonomik kriz il sanayisine de yansımış ancak buna rağmen ilde otomotiv, otomotiv yan sanayi, tekstil, gıda, süt ve süt ürünleri, kimya ve plastik sanayi, metal ve makine sanayi ile toprak ve madene dayalı irili ufaklı birçok işletme faaliyete geçmiş, birçoğu da Organize Sanayi Bölgesi'nde de dâhil olmak üzere yatırıma devam etmektedir.

4.2. Sektörel ve/veya Bölgesel Politikalar ve Programlar

Cumhurbaşkanlığı'nın 13 Aralık 2018 tarihinde yayınladığı "II. 100 Günlük İcraat Programı" çerçevesinde, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülecek projeler içinde Kırsal Kalkınma Yatırımları, Genç Çiftçi ve diğer programlar kapsamında hibe destekleri, Bölgesel Kalkınma Projeleri (DAP, GAP, KOP ve DOKAP) kapsamında yeni ahır/ağıl yapımı için hibe desteği verilmesi konuları yer almaktadır. 3 Ağustos 2018 tarihinde yayınlanan "100 Günlük İcraat Programı" içinde yine Kırsal Kalkınma ve Bölgesel Kalkınma Projeleri destekleri yanında hayvan haklarının iyileştirilmesi için mevzuat düzenlemesi yapılması konuları yer almaktadır.

T.C. Kalkınma Bakanlığı'nın Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde tarımsal desteklemenin çeşitlendirilmesi, gıda güvenliği, bitki ve hayvan sağlığına ilişkin çeşitli çalışmalar yürütülmüş; Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) bölgesi başta olmak üzere arazi toplulaştırma ve sulama altyapısında dikkate değer gelişmeler sağlanmıştır. T.C. Kalkınma Bakanlığı'nın Onuncu Kalkınma Planının Hedefleri ve Politikaları kısmında, "750. Türkiye'de hayvancılık işletmeleri genelde küçük ölçekli olup yem bitkileri üretimi ile çayır ve meraların korunma ve ıslahı yetersiz, suni tohumlama sayısı uluslararası ortalamaların altında ve hayvan hareketleri ile hayvan sağlığına yönelik önlemler yeterlilikten uzak bir durumdadır. Bu bağlamda, Plan döneminde hayvancılık desteklemeleri miktar

ve çeşit olarak artırılmış ve bölgesel projeler uygulamaya konulmuş, bu destekler son yıllarda et ve süt üretiminde artış getirmiştir. Diğer taraftan, aynı dönem içerisinde et üretiminde arz açığı doğuran gelişmeler ve tüketim artışı et fiyatlarında dalgalanmalara neden olmuş ve bu kapsamda 2010 yılında başlatılan kasaplık canlı hayvan ve et ithalatı azalarak da olsa devam etmiştir.” ve “771. Hayvancılıkta etçi tip sığır ve koyun yetiştiriciliğinin geliştirilmesine ağırlık verilecek, bölgesel programların uygulanmasına devam edilecektir.” ifadelerine yer verilmiştir.

Dünya’da Hayvan Sağlığı Politikaları ve Programları

Küresel hayvansal ticaretinin giderek daha önemli hale gelmesi ve son yıllarda dünya genelinde ortaya çıkan hayvansal kökenli pandemiler, sorunları da küreselleştirmiş ve hayvan hastalıklarına ortak çözümlerin alınmasını gerekli kılmıştır. Bu sebeple Uluslararası Salgın Hastalıklar Ofisi (OIE), Dünya Veteriner Hekimleri Birliği ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ile birlikte “Tek Sağlık - One Health” yaklaşımını bir strateji olarak benimsemiştir. Tek Sağlık kavramı veteriner ve beşeri hekimlik ile halk sağlığı, mikrobiyoloji, çevrebilim ve diğer ilgili bilim dallarında disiplinler arası bir sınırın olmadığı ve olmaması gerektiği anlayışını temel alan, dünya çapında bir halk sağlığı stratejisidir.

Dünya hayvan sağlığı açısından Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde yaşanan en önemli gelişmelerden birisi 2011 yılında dünyanın sığır vebasından arî hale gelmesidir. İnsanlarda çiçek hastalığının eradikasyonundan sonra küresel olarak eradike edilen ikinci hastalık olan sığır vebası olmuştur. Sığır vebasından arîlik OIE ve FAO tarafından ortak deklarasyonla bildirilmiştir.

OIE verilerine göre Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde dünya çapında görülen önemli hastalıklar; avian influenza, şap, batı nil humması, rift vadisi humması, BSE, kuduz, Afrika domuz vebası, mavi dil, newcastle ve ruamdır.

Avian influenza ile ilgili en önemli gelişme 2003 sonu birkaç Güneydoğu Asya ülkesinde H5N1 tip hastalığın tekrar ortaya çıkması olmuştur. Asya kıtasında, 9 ülkede ortaya çıkan hastalık 2003-2008 yılları arasında Asya’daki evcil ve yabani diğer kanatlılara, Avrupa, Pasifik, Orta Doğu ve Afrika’ya yayılmış ve endemik olarak kabul edilmiştir. Dünya Hayvan Sağlığı Bilgi Veri tabanı (WAHID) verilerine göre Ocak 2005 tarihinden günümüze kadar dünya genelinde 6 milyona yakın hayvan hastalanmış, 46 milyon hayvan ise imha edilmiştir. Hastalığın halk sağlığı boyutu ile ilgili olarak WHO verilerinde, hemen hepsi Asya ve Afrika’da bulunan 15 ülkede, 2003-2012 yılları arasında insanlarda 608 vaka görülmüş, bunların 359’u ölümle sonuçlanmıştır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde dünyada tekrar gündeme gelen hastalıkların başında BSE bulunmaktadır. Nitekim ABD’de ilk resmi BSE vakası 2003 yılında kayıtlara girmiştir. İsveç’te ilk vaka 2005 yılında görülmüş, Kanada, ABD, İsrail, Japonya ve Umman’da vakalar devam etmiş, buna rağmen 2006 yılında dünya çapında rapor edilen BSE vakalarının yüzde 95’inin hala Avrupa kökenli olduğu da belirlenmiştir. Güney Amerika’da 2001 yılından sonra şap hastalığı 2004’te tekrar ortaya çıkmıştır. Konuya ilişkin önemli diğer bir gelişme ise 2007’de hastalığın Avrupa’da tekrar görülmesidir. Bunların yanı sıra, aynı dönemde Gürcistan, Azerbaycan ve Rusya’da başlayıp,

İtalya'ya kadar ulaşan Afrika Domuz Vebası ortaya çıkmıştır. Dünya genelinde önemli diğer bir zoonoz olan ve ciddi ekonomik kayıplara yol açan kuduz hastalığı, OIE hesaplamalarına göre 2006-2009 yılları arasında 82 ülkede, toplam 4370 Büyükbaş Hayvan Birimi (BBHB) hayvanın ölümüne veya imha edilmesine sebep olmuştur. Pek çok ülkede ya hiç görülmemiş ya da eradike edilmiş önemli bir zoonoz olan Ruam'ın 2010 yılında Bahreyn'de ilk kez görülmesi bölge açısından önemli bir vakadır.

OIE, Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde ani ve toplu arı ölümlerine dikkat çekmiş, dünya ölçeğinde arı kolonilerinin büyük çapta kayıplarına sebep olan çok faktörlü “Balarılarında Ani Koloni Sönmesi” nin öneminin yeterince kavranmadığına ve ticaretin artmasıyla giderek daha fazla yayılan arı hastalıklarıyla mücadelede ithalatçı ve ihracatçı ülkelerin ortak çalışmaları gerektiğine de vurgu yapmıştır.

Türkiye'nin hem ithalatının önemli bir kısmını AB üyesi ülkelerden gerçekleştirmesi, hem de coğrafi olarak AB'yle sınır komşusu olması nedeniyle AB'de görülen hayvan hastalıkları Türkiye için de oldukça büyük bir öneme sahiptir. Bu çerçevede AB son 7 yılda; avian influenza, şap, schmallenberg, mavi dil gibi ciddi hastalıklarla yüzleşmiştir. Bunlara ek olarak dünyadaki vakaların yarıya yakınının görüldüğü BSE hastalığı ile Afrika domuz vebası, batı nil humması ve newcastle hastalığı ile de mücadele etmek zorunda kalmıştır.

Bu dönem içerisinde Kasım 2011'de Almanya'da tanımlanan Schmallenberg virüsünün yol açtığı hastalık AB'yi hayvan sağlığı açısından en çok etkileyen olaylardan birisi olmuştur. Daha önce Avrupa'da izole edilmemiş Simbusero grubuna ait bu virüsün hakkındaki bilgilerin hastalık yayıldıktan bir süre sonra ortaya çıkarılabilmesi, Avrupa'nın sığır, koyun ve keçi sektörünü oldukça olumsuz etkilemiştir. Hastalığın çok kısa bir süre içerisinde Hollanda, Belçika, İngiltere, Fransa, Lüksemburg, İspanya ve İtalya'da tespit edilmesi pek çok ülkenin ithalatını kapatmasına sebep olmuştur. Hastalığın Temmuz 2012 itibarıyla toplam 3000 baş sığır, 2500 baş koyun ve 75 keçide tespit edildiği ve vakaların çoğunun Almanya ve Fransa'da görüldüğü bilinmektedir.

Türkiye’de Hayvan Sağlığı Politika ve Programları

Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde; Koyun ve Keçilerin Küpelenmesi ve Aşılması, Avian Influenza, Şap ve Kuduz Hastalıklarının Kontrolü ve Yabani Hayattaki Kuduz Hastalığına Karşı Oral Aşılama, Brusellozis ve Tüberkülozis için Ulusal Kontrol ve Mücadele Stratejisinin Oluşturulması ve Prevalans Tespit Çalışması Projeleri yürütülmüş olup, bu çalışmalardan bazıları tamamlanmış diğerleri ise halen sürdürülmektedir.

Yine bu dönemde Türkiye sığırcılığı açısından oldukça önemli sayılabilecek bir gelişme şüphesiz Trakya'nın 2010 yılında OIE tarafından Şap Hastalığından arı bölge olarak tanınmasıdır. Ancak Türkiye'nin Trakya Bölgesi için uluslararası arılık statüsünü aldığı Mayıs 2010 sonrasında, Trakya bölgesindeki yaban hayvanlarında gerçekleştirilen inceleme sonuçlarına dayanarak “Aşılama ile Şap Hastalığından Ari Bölge” statüsü OIE tarafından 6 Eylül 2011 tarihi itibarıyla önce

askıya alınmış, fakat 17 Ekim 2012 itibarıyla aşılı arılık statüsü tekrar elde edilmiştir. Bu dönem içerisinde Anadolu'da şap hastalığı görülmeye devam etmiş ve pek çok hayvan pazarı kapatılmıştır.

Avian Influenza, 2005-2006 yıllarında Türkiye'de oldukça yaygın bir şekilde seyretmiş ve toplamda 9 bin kadar hayvanda hastalık tespit edilmiştir. Aynı dönemde yaklaşık 300 bin hayvanın da enfeksiyon oluşturma riskine karşı itlafına sebep olan patojenitesi yüksek avian influenza'nın son vakası resmi verilerde Nisan 2008 olarak kaydedilmiştir.

Türkiye'de Brusellozis ile Tüberkülozis hala varlığını sürdürmekte olup, diğer önemli zoonoz olan ve her yıl bahar aylarında görülen Kırım Kongo Kanamalı Ateşi hastalığı konusunda Sağlık Bakanlığı verilerine göre; 2002-2012 döneminde 7 bin civarında vaka belirlenmiş ve 400'den fazlası ölümle sonuçlanmıştır.

Türkiye sığır popülasyonunu 2012 yılında, geçmiş yıllara göre daha fazla görülen Bovine Efemeral Fever (Üç Gün Hastalığı), özellikle ikincil veya karma enfeksiyonlar sebebiyle ölümlere yol açmıştır. Hastalığın komşu ülkelerden sinekler vasıtasıyla bulaştığı ifade edilmiş olup, en sık görüldüğü iller; Adana, Osmaniye, Hatay, Mersin ve Şanlıurfa'dır. Bu kapsamda 2074 baş sığır itlaf edilmiş, 763 sığır ise kesime gönderilmiştir. Hastalığın aşılama yapılan hayvanlarda da görülmesi serotip değişikliğini akla getirmiş, bu konuda detaylı araştırma yapılmasına karar verilmiş, gerektiğinde hastalığın 1935'ten beri görüldüğü Avustralya'dan aşı ithal edilmesi planlanmıştır.

Türkiye'nin önemli hayvansal üretim dallarından olan arıcılıkta, tüm dünyada olduğu gibi Varroosis büyük ekonomik kayıplara neden olmakta ve ülke arıcılığını tehdit eden önemli dış parazit hastalıklarından biri olarak kabul edilmektedir. Türkiye'de ilk olarak 1978 yılında görülen parazit sebebiyle 2 yıl içerisinde toplam 600 bin koloni, 7.500 tona yakın ürün kaybedilmiştir. Türkiye'de halen Varroosis'e bağlı kayıpların sadece mücadele giderleri göz önüne alındığı takdirde yıllık 12 milyon TL'ye yakın olduğu tahmin edilmektedir. Bununla birlikte, hastalıklı kovanlarda meydana gelen verim kaybı ve arı varlığındaki azalma da önemli ekonomik etkilere yol açmaktadır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde hayvancılık politikaları Türkiye'de ilk defa olmak üzere 2006 yılında yayınlanan 5488 sayılı Tarım Kanunu ile yürütülmeye başlamıştır.

Tarım sektörüyle ilgili olarak 2004-2012 yılları arasında; 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu (2004), 5262 sayılı Organik Tarım Kanunu (2004), 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu (2004), 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu (2005), 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun (2007), 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu (2010) ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu (2010) çıkarılmış olup, 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanununun 5996 sayılı Kanununun bir bölümü haline getirilmiş olması önemli bir durumdur.

Bu dönemde sektöre ilişkin diğer gelişmeler olarak; Organik Tarım Bilgi Sistemi (2005) ile Arıcılık (2008), Süt, Damızlık Koyun ve Keçi Kayıt Sistemleri (2009), Gıda Güvenilirliği Bilgi Sistemi (2007), 174 Alo Gıda Hattı (2009), Hayvansal Biyoteknoloji Merkezi (2010), Veteriner Sınır Kontrol Noktaları (2010) ve Ulusal Gıda Referans Laboratuvarının (2010) kurulması sayılabilir. Ayrıca, 2005'ten itibaren meraların, ıslah edilmesi koşuluyla 25 yıla kadar kiralanabilmesi sağlanmıştır.

4.3. Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat:

Kurumsal Yapı:

Hayvan hastanelerinin onay ve kayıt işlemleri Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvan Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Hayvan Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığının Görevleri;

- Hayvan hastalıkları ve zararlıları ile mücadele hizmetlerini yürütmek,
- Kalkınma plan ve programlarına uygun olarak çiftlik hayvanları, ev ve süs hayvanları, gösteri ve fuar hayvanları, arı, balık, yaban hayvanları gibi her türlü hayvanın sağlığının korunması için politikaların tespitine yardımcı olmak, yıllık plan ve programları hazırlamak ve hazırlatmak, uygulamaya koymak ve programların yürütülmesini sağlamak,
- Hastalıklar ile ilgili ari alanları belirlemek ve bu alanlarla ilgili her türlü tedbiri almak,
- 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında ihbarı mecburi ve tazminatlı hastalıkları tespit etmek, bu hastalıklarla ilgili mücadele esaslarını belirlemek,
- Hayvan hastalıkları ile ilgili acil eylem planlarını yayımlamak ve uygulamak,
- Hayvan hastalıkları ile ilgili her türlü epidemiyolojik çalışmaları yapmak ve yaptırmak, rutin ve özel raporlar hazırlamak ve hazırlatmak, uygulanacak projelerin fayda/maliyet analizlerini yapmak ve yaptırmak,
- Hayvan hastalık ve zararlılarının yurt içindeki dağılımıyla ilgili verileri toplamak amacıyla hastalığın kontrolü ve eradikasyonu için programlar yapmak, yaptırmak ve izlemek, bu hizmetler ile ilgili veri tabanı oluşturmak, hayvan sağlığı bilgi sistemini kurmak ve kurdurmak, ülke geneline yayılmasını sağlamak, Bilgi İşlem Dairesi
- Başkanlığı ile koordineli olarak, buna ilişkin gerekli bilgisayar programlarını yapmak ve yaptırmak,
- Hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili bütçe teklifini hazırlamak, bütçe uygulamalarını takip etmek, hayvan sağlığı hizmetleri için ihtiyaç duyulan personel, taşıt, alet, makine, malzeme, ekipman ve diğer girdileri tespit etmek, bunların temini için ilgili birimlerle işbirliği yapmak,
- Hayvan sağlığına yönelik enstitü, laboratuvar ve benzeri tesislerin kurulması için teklifte bulunmak, izin vermek, kurulmasını sağlamak, kontrol ve denetimlerini koordine etmek,
- Veteriner teşhis ve analiz laboratuvarları ve deney hayvanı kuruluşlarının, kuruluş ve çalışma izinlerini vermek, denetim ve kontrollerini yapmak, yaptırmak, teşhis, hastalık kontrol metotları konusunda laboratuvar hizmetlerine ilişkin yeni gelişmeleri ve teknolojileri takip etmek, bu konulardaki eğitim eksikliklerini gidermek amacıyla yurtiçi ve yurtdışı teklifler hazırlamak, laboratuvar çalışmaları ile ilgili mevzuat tekliflerini hazırlamak,
- Ülkenin hayvan sağlığı politikaları ve stratejilerinin tespiti için Bakanlık birimleri ve Bakanlık dışı kuruluşlarla işbirliği yapmak, ikili ve çok taraflı anlaşmalar kapsamında hayvan sağlığı konusunda işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, hayvan sağlığı hizmetlerine yönelik

- müzakere, çalışma ve değerlendirme toplantıları için çalışmalar yapmak, rapor hazırlamak, toplantılara iştirak etmek, diğer ülkelerdeki hayvan hastalıklarının durumlarını takip etmek,
- Hayvan sağılığı konusunda eğitim eksikliklerini belirlemek, Eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı ile koordineli olarak hizmet içi eğitim programlarını hazırlamak ve takip etmek,
 - Hayvanların tanımlanması, kayıt altına alınması, bunlara ilişkin veri tabanının oluşturulması ve işletilmesi, numaralandırma, adlandırma, tasma takma gibi işlemlerle tanımlanması ve sağılık kayıtlarının tutulması ile ilgili prensipleri belirlemek, buna yönelik faaliyetleri yapmak ve yaptırmak,
 - Ülke içindeki sperma, ovum, embriyo vb. ürünleri hariç olmak üzere hayvansal ürünler ve canlı hayvan nakillerinde uygulanacak kuralları belirlemek, yürütülmesini sağılamak, kontrol ve denetimlerini yapmak ve yaptırmak, gerekli tedbirleri almak, canlı hayvan alım ve satımlarının yapıldığı yerlerin denetimlerini yaptırmak, iç karantina şartlarını belirlemek, veteriner sağılık sertifikası düzenlemek, hayvan hareketlerini kontrol etmek.
 - Serbest Veteriner Hekimlik hizmetlerinin geliştirilmesi, muayenehane, klinik, poliklinik, HAYVAN HASTANESİ, ev ve süs hayvanı satış yerleri, hayvan eğitim ve barınma yerleri, otel hizmeti veren hayvan bakımevleri ile ilgili onay ve kayıt işlemlerini yürütmek ve bu konularda mevzuat çalışmaları yapmak,
 - Hayvan sağılığı hizmetleri ile ilgili tüm konularda mevzuat çalışmaları yapmak,
 - Türkiye Milli Zoonoz Komitesi faaliyetlerini yürütmek,
 - OIE (Dünya Hayvan Sağılığı Teşkilatı), FAO (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü), WHO(Dünya sağılık Örgütü), MZCC, İAEA, ECO, TAİEX gibi uluslararası kuruluşlarla ilişkileri yürütmek ve Ülkemizdeki koordinasyonu sağılamak,
 - Deney hayvanlarının refahı, nakil esnasında hayvan refahı ve çiftlik hayvanlarının refahı ile ilgili çalışmaları yürütmek,
 - Görev alanına giren konularda istatistikî verileri toplamak ve analiz etmek,
 - Genel Müdürlükçe verilecek benzeri görevleri yapmak.

- **Yönetmelik:**

21 Aralık 2011 tarih 28149 sayılı **“Hayvan Hastaneleri Yönetmeliğı”** çerçevesinde hayvan hastanelerinin sahip olması gereken asgari teknik ve sağılık şartları ile açılma, çalışma ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemiştir. Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağılığı, Gıda ve Yem Kanununun 11 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır. Bu yönetmeliğı göre;

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

İKİNCİ BÖLÜM

Müracaat ve İzin İşlemleri

Hastane kurma izni için gerekli belgeler

MADDE 5 – (1) Hastane kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler aşağıdaki bilgi ve belgelerle birlikte bir dilekçe ile valiliğe müracaat eder.

- a) Ek-1'e uygun olarak hastane sahibi tarafından doldurulmuş beyanname,
- b) Hastane yerleşim yeri ve çevresine ait bilgileri gösteren, ilgili imar müdürlüğünce tasdik edilmiş 1/500 veya 1/1000 ölçekli plan,
- c) Hastaneye ait tüm bölümleri içeren detaylı, teknik resim kurallarına göre hazırlanmış bir adet proje,
- ç) Hastane için bağlı bulunduğu belediyeden alınan su kullanma belgesi,
- d) Hastane binası kira ise kira sözleşmesinin, değilse tapu senedinin aslı veya onaylı sureti,
- e) Tüzel kişiler için ticaret sicil gazetesi, imza sirküleri ve yönetim kurulu kararı.

(2) Birinci fıkrada belirtilen belgeler il müdürlüğü tarafından incelenerek Ek-2'deki örneğe uygun olarak düzenlenen Hastane Kurma Raporu ile birlikte Bakanlığa gönderilir. Bakanlık uygun bulunanlara hastane kurma izni verir. Kuruluş izni verildiği tarihten itibaren altı ay için geçerlidir. Bu süre içinde hastaneyi hazır hale getirmeyenlere, Bakanlıkça uygun görüldüğü takdirde altı ayı geçmemek üzere ilave süre verilir.

Ruhsat verilebilmesi için gerekli belgeler

MADDE 6 – (1) Hastane kurma izni alan gerçek ve tüzel kişiler, Bakanlıktan ruhsat alabilmek için, aşağıdaki belgelerle birlikte valiliğe müracaat ederler.

- a) Sorumlu yönetici ve veteriner hekimler ile yapılmış bölge veteriner hekimler odası onaylı noter tasdikli sözleşme,
- b) Sorumlu yönetici ve veteriner hekimlerin bölge veteriner hekimler odasından almış oldukları yeni tarihli oda kayıt belgesi,
- c) Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair itfaiye müdürlüğünden alınan belge,
- ç) İlgili kurumdan tıbbi atıkların kontrolünün sağlandığına dair belge,
- d) Hizmet içi eğitim belgesi,
- e) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Lisans Belgesi,
- f) Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite hastanelerinde çalışacak veteriner hekimler için kurum içi görevlendirme onayı.

(2) İl müdürlüğü Birinci fıkrada belirtilen belgeleri inceler. Uygun bulması halinde Ek-3'teki açılma raporu ile birlikte belgeleri Bakanlığa gönderir. Bakanlık yetkilileri, belge ve mahallinde yaptığı inceleme sonucu bu Yönetmelik hükümlerine uygun bulunan hastaneye ruhsat verir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hastanenin Bölümleri ve Genel Şartları

Hastanenin bölümleri

MADDE 7 – (1) Hastane olarak kullanılacak binada aşağıdaki bölümler bulunur.

- a) Sorumlu yönetici odası,
- b) Veteriner hekim odası,

- c) Personel ve bakıcı odası,
- ç) Duş ve tuvalet,
- d) Hayvanların birbirlerini rahatsız etmeyecekleri genişlikte hasta kabul ve bekleme salonu,
- e) Acil müdahale odası,
- f) İki adet muayene odası,
- g) Operasyon hazırlık odası,
- ğ) Operasyon salonu,
- h) Temizlik ve sterilizasyon odası,
- ı) Yoğun bakım odası,
- i) Görüntüleme odası,
- j) Laboratuvar odası,
- k) Postoperatif bakım odası,
- l) Tecrit odası,
- m) Alet ve malzeme odaları.

Genel şartlar

MADDE 8 – (1) Hastanelerin aşağıdaki şartlara sahip olması gerekir.

- a) Büyükbaş hayvanların muayenesi yapılacak ise travay,
- b) Küçükbaş hayvanların muayenesi için en az 95x110x60 santimetre ebadında paslanmaz krom nikel muayene masası,
- c) Acil müdahale ve muayene odasında kullanılacak ilaç ve aletler için yeterli sayıda dolap,
- ç) Aşı, serum ve biyolojik maddelerin saklanması için buzdolabı,
- d) Operasyon odasında, kolay hareket edebilen standartlara uygun bir operasyon lambası,
- e) Hidrolik ayarlı, 75 derece eğilebilir, en az 95x110x60 santimetre ebadında operasyon masası,
- f) Yoğun bakım odasında yeterli sayı ve genişlikte dezenfeksiyonun kolayca yapılabilmesine uygun özellikte kafesler,
- g) Büyükbaş hayvanlar için 4x3 metre kareden küçük olmamak şartıyla yoğun bakım padokları,
- ğ) Yeterli miktarda çöp kutusu,
- h) Hastanenin dışarıya açılan pencere kanatlarının her türlü haşeratin girmesini engelleyecek tarzda tel veya tertibat,
- ı) Operasyon salonunda bulunan lavabolarda, el değmeden çalışacak şekilde musluk,
- i) Basıncılı su tertibatı ve hortum düzeneği,
- j) Uygun güçte jeneratör,
- k) Hastanede yangın ve iş güvenliği ile ilgili alet ve malzeme,
- l) Hastanenin havasını temizleyecek ventilasyon sistemi,
- m) Büyükbaş hayvan kabul edecek hastanelerin, hayvan indirip bindirilmesi için rampa,
- n) Her bağımsız bölümün ya da odanın kapısında 5x20 santimetre ebadında kullanım amacını belirtir tabela,
- o) Hastanede oluşan tıbbi atıklar için, her iki yüzünde "DİKKAT TIBBİ ATIK" ibaresi bulunan hastane

içinde muhafaza edilen kırmızı renkli torbalar.

(2) Hasta kabul ve kayıtların yapıldığı bekleme odasında, hastane ruhsatı, sorumlu yönetici belgesi, veteriner hekimlerin çalışma izin belgesi, bağlı bulundukları veteriner hekimler odasından alınmış o yıla ait asgari ücret tarifesi az olmamak kaydıyla hazırlanmış ücret tarifesi, hasta sahipleri tarafından görülebilecek bir yere asılır.

(3) Hastane olarak kullanılacak binanın başka işyeri veya meskenle doğrudan ilişkisi olamaz.

(4) Hastane odalarının veya bölümlerinin zemin ve duvarları kolay temizlenebilir, dezenfekte edilebilir açık renkli malzemeden yapılması esastır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Personele İlişkin Hükümler

Personelle ilgili hususlar

MADDE 9 – (1) Hastanenin veteriner hekim kadrosu biri sorumlu yönetici birisi uzman veteriner hekim olmak üzere en az beş veteriner hekimden oluşur. Uzman veteriner hekimin ana bilim dallarından birinde uzmanlık ya da doktora yapmış olması esastır.

(2) Sorumlu yönetici, hastanenin bu Yönetmelik hükümlerine uygun faaliyet göstermesinden, hastane sahibi ile birlikte sorumludur.

(3) Hastane sahibi, sorumlu yönetici ve hastanede görevli tüm personelin görevlerini yerine getirmesinde kullanacağı her türlü araç, gereç ve imkânı sağlamak zorundadır.

(4) Veteriner hekimlerin aşağıdaki şartlara sahip olması gerekir.

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak veya 25/9/1981 tarihli ve 2527 sayılı Türk Soylu Yabancıların Türkiye'de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanun hükümlerinin sağladığı haklara sahip olmak,

b) Türkiye sınırları içindeki veteriner fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı ülke veteriner fakültelerinden mezun olmuş ise, 6/11/2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği hükümlerine göre, denklik belgesine sahip olmak,

c) 6343 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen veteriner hekimlik mesleğinin icrasına engel bir hâli bulunmamak ve bu Kanunda belirtilen tüm yetki, görev ve sorumluluklarının gereğini yerine getirmek.

(5) Hastaneler, yardımcı sağlık hizmetleri personeli çalıştırabilir. Bunun için, bir dilekçe ekinde personele ait diploma veya mezuniyet belgesi, aralarında yaptıkları noter tasdikli iş akdi ve iki resimle birlikte Valiliğe müracaat ederler. Şube müdürlüğünce incelenen evraklar uygun bulunduğu takdirde yardımcı sağlık hizmetleri personeli adına çalışma izin belgesi düzenlenir.

(6) Hastanelerde, yardımcı sağlık hizmetleri personeli olarak görev yapacak olan personel, kendi yetkileri ile sınırlı işleri veteriner hekimin sorumluluğunda yürütür.

(7) Hastanelerde, hayvan sağlığı hizmeti dışında yardımcı personel çalıştırılacak ise, hastane sahibi tarafından, personelin hangi işlerde çalıştırılacağını içeren bir yazı ekine, personelin nüfus cüzdanı fotokopisini ekleyerek valiliğe müracaat edilir.

(8) Hastanelerde, başka bir kuruluştaki çalışan personel çalıştırılmaz.

(9) Kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite hastanelerinde çalışacak personel için kurum içi görevlendirme onayı yeterlidir.

Personel bildirimi

MADDE 10 – (1) Hastanede çalışan personel, işten ayrılmak veya çıkartılmak istenmesi durumunda, bir hafta önceden valiliğe yazılı olarak bildirilir.

(2) Sorumlu yönetici veya uzman veteriner hekimin işten ayrılmak veya çıkartılmak istenmesi halinde, yerine iş yeri sahibi tarafından ivedilikle yeni bir sorumlu yönetici veya uzman veteriner hekim görevlendirilir. Bu durum valiliğe yazı ile bildirilir.

(3) İşten ayrılan veya işe başlatılan yeni personel bir yazı ile valiliğe bildirilir. İl müdürlüğü tarafından işten ayrılan personelin belgeleri alıkonulur, işe başlayan personele yeni belgeler düzenlenir.

Düzenlenecek belgeler

MADDE 11 – (1) İl müdürlüğü, hastanede görevli sorumlu yöneticiler için yönetici belgesi; sorumlu yönetici, uzman veteriner hekim, veteriner hekim, yardımcı sağlık hizmetleri personeli için çalışma izin belgesi düzenler. Düzenlenen bu belgelerin birer sureti il müdürlüğünde muhafaza edilir.

(2) Hastaneye verilecek ruhsat ve düzenlenecek çalışma izin belgeleri Bakanlıkça belirlenir.

Eğitim

MADDE 12 – (1) Hastanede görev alacak veteriner hekimler, konuları Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Bakanlık tarafından belirlenecek ve Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından yapılacak olan hizmet içi eğitim programına katılıp, belge almak zorundadırlar.

(2) Hastanede çalışan veteriner hekimler, yeni gelişmelere paralel olarak mesleki ve teknik bilgilerinin artırılması amacıyla Bakanlık ve bölge veteriner hekimler odası tarafından düzenlenen hizmet içi eğitime katılmakla yükümlüdür. Verilecek konularla ilgili daha önce eğitim almış olanlar, belgelemek kaydı ile bu eğitimlere katılmayabilirler.

(3) Her türlü görüntüleme ve anestezi cihazı gibi özel bilgi ve birikim gerektiren cihazları kullanacak personel, bu cihazların kullanıldığı dallarda uzmanlık veya yeterlilik belgesine sahip olmak zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Alet-Malzeme, Ürün Bulundurma ve Satma

Alet-malzeme

MADDE 13 – (1) Hastanelerde bulunması gerekli alet ve malzemeler Bakanlık tarafından belirlenir.

Ürün bulundurma ve satma

MADDE 14 – (1) Hastaneler, istenilen asgari teknik ve sağlık şartlarının sağlanması koşuluyla veteriner sağlık ürünü ile karma yem, mineral yem ve yemlik preparat gibi ürünlerin Bakanlıkça belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda satışını yapabilir.

(2) Hayvanlara yönelik olan her çeşit malzeme satışı, 7 nci maddede belirtilen bina bölümlerinin dışında ayrı bir bölümde yapılabilir. Bu bölüm, hastanenin tüm alanının %25 inden fazla alana sahip olamaz. Bu bölümlere hasta hayvan giriş ve çıkışına izin verilmez. Satışı yapılan ürünlerin teşhiri

başka bölümlerde yapılamaz.

ALTINCI BÖLÜM

Yükümlülükler

Çalışma saatleri

MADDE 15 – (1) Hastaneler 24 saat hizmet verir. En az bir veteriner hekim gece nöbeti tutar.

Nöbetçi hekime yardımcı sağlık hizmetleri personeli ile yardımcı personel eşlik eder.

Dosyalama

MADDE 16 – (1) Hastanede, gelen hayvan ve sahiplerine ait bilgilerin kaydedildiği, sayfaları il müdürlüğü tarafından mühürlü ve onaylı Ek-5'teki örneğe uygun klinik protokol defteri tutulması zorunludur. İtilaflarda bu defter kayıtları esas alınır.

Muayene bildirimi

MADDE 17 – (1) Bakanlık yapılan muayene ve tedavilerle ilgili bildirim talep edebilir.

Bulaşıcı hastalıkları bildirim yükümlülüğü

MADDE 18 – (1) Hastaneye getirilen hayvanlarda ihbarı mecburi bir hastalığın tespiti veya şüphesi halinde durum derhal il/ilçe müdürlüğüne bildirilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim, İdari Yaptırımlar, Kapatma, Değişiklik, İlaveler,

Tabela ve Kısıtlamalar

Denetim

MADDE 19 – (1) Hastaneler, denetim elemanlarınca denetlenir. Denetimde tespit edilen hususlar denetim defterine kaydedilir, ayrıca Ek-4'teki "Denetim Tutanağı" düzenlenerek hastane sahibine tebliğ edilir.

İdari yaptırımlar

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında, 5996 sayılı Kanun ve 6343 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır.

Kapatma

MADDE 21 – (1) Hastanenin kapatılmak istenmesi durumunda, durum en az bir hafta önceden, bir dilekçe ile valiliğe bildirilir. Dilekçeye ruhsatın aslı eklenir.

Değişiklik ve ilaveler

MADDE 22 – (1) Hastanelerde, il müdürlüğünün izni olmadan herhangi bir değişiklik ve ilave yapılamaz. Hastanesinin faaliyet gösterdiği adresin değişmesi durumunda adres değişikliğinden etkilenen tüm başvuru evrakları yeni adrese göre düzenlenir. Düzenlenen evraklar ruhsatla birlikte dilekçe ekine konularak yeniden ruhsat düzenlenmesi için valiliğe başvurulur.

(2) Ruhsatın kaybolması ya da yıpranması halinde durum valiliğe bir dilekçe ile bildirilir. İl müdürlüğüne yapılan incelemede durumun uygun görülmesi halinde Bakanlıkça yeni ruhsat düzenlenir.

Tabela

MADDE 23 – (1) Hastanenin tanıtımı için işyerlerine açıklayıcı ve tanıtıcı tabela asılabilir.

(2) Tabelalarda, ilgili kanunlar uyarınca kazanılan unvanlar kullanılabilir. Bunun dışında yanıltıcı bilgiler, yanlış ifadeler ile mesleği küçük düşürücü ifadeler kullanılamaz.

(3) Hastane dışındaki tabelaya, hastanenin adı, telefon numarası, veteriner hekimlerin adı, unvanı, varsa kazandığı ihtisasları yazılabilir.

Kısıtlamalar

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında olan hastaneler için ön görülen kısıtlamalar aşağıda belirtilmiştir.

- a) Hastaneler Bakanlıktan ruhsat almadan faaliyete geçemezler.
- b) Hastaneler çalışma izin belgesi verilmemiş veteriner hekim ve yardımcı sağlık hizmetleri personeli çalıştıramaz.
- c) Hastanelerde görevli olan veteriner hekim veya yardımcı sağlık hizmetleri personeli başka bir hastane, muayenehane veya poliklinikte çalışamaz.
- ç) Hastanelerde, şirketin faaliyet alanına giren diğer işler yapılamaz.
- d) Hastanelerin dış cephesinde, bu Yönetmelikte belirtilen tabelalardan başka bir tabela ve ibareler kullanılamaz.
- e) Hastanelerde ruhsatta verilen isim dışında başka bir isim kullanılamaz.
- f) Hastanelerde geçici veya sürekli olarak satış, barınma ve eğitim amacıyla hayvan barındırılmaz.
- g) Hastanelerde hayvan sağlığı hizmeti dışında başka bir faaliyette bulunulamaz.
- ğ) Hastaneler başka bir işyerinin içinde kurulamaz.
- h) Hastaneler, yalnız tedavileri altında bulunan hastalar için laboratuvar hizmeti verebilir. Ancak, tedavileri dışında olan hayvanlar için laboratuvar hizmeti verilmesi durumunda 11/12/2011 tarihli ve 28139 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları Yönetmeliğine göre izin alınması gerekir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 25 – (1) 19/4/1999 tarihli ve 23671 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvan Hastanelerinin Kuruluş, Açılış, Çalışma ve Denetlenme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut hastaneler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımından önce ruhsatlı hastanesi olan hastane sahipleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde hastanesini yeni yönetmelik şartlarına uydurmak ve ruhsatını yenilemek zorundadır. Ruhsatı yenilenmeyen hastanelerin eski ruhsatları iptal edilir.

(2) Ruhsat almış hastanelerde çalışan veteriner hekimler, 31/12/2013 tarihine kadar eğitime katılıp belge almak zorundadırlar.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

- **İlgili Kanun ve Yönetmelikler:**

- 21.12.2011 tarih ve 28149 sayılı R.G. - “Hayvan Hastaneleri Yönetmeliği”
- 11.12.2011 tarih ve 28139 sayılı R.G. –“Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları Yönetmeliği”
- 13.06.2010 tarih ve 27610 sayılı R.G. –“Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu”
- 24.03.2000 tarih ve 23999 sayılı R.G. - “Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği”
- 25.01.2017 tarih ve 29959 sayılı R.G. - “Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği”
- 11.08.1983 tarih ve 18132 sayılı R.G. – Kanun Numarası 2872 - “Çevre Kanunu”
- 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı R.G. - “Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği”
- 19.12.2007 tarih ve 26735 sayılı R.G. – 2007/12937 sayılı Karar “Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik”
- 25.08.1988 tarih ve 19910 sayılı R.G. - “Sığınak Yönetmeliği”
- 18.03.2018 tarih ve 30364 sayılı R.G. - “Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği”
- 04.11.1984 tarih ve 18565 sayılı R.G. – “Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği”

4.4. Proje Fikrinin Kaynağı ve Uygunluğu

4.4.1. Projenin Sektörel ve/veya Bölgesel Kalkınma Amaçlarına Uygunluğu:

Aksaray ili TR71 Düzey 2 Bölgesi illerinden biridir. Ahiler Kalkınma Ajansı, TR71 Düzey 2 bölgesinin kalkınma projelerine destek sağlamakta olup ajansın 2014-2023 bölge planı içinde yer alan hayvancılık gelişim şemasında, Aksaray merkezli A1 Alt Bölgesi için, koruyucu sağlık önlemlerinin alınması ile hayvan refahının iyileştirilmesi hususları geliştirilecek alan olarak belirlenmiştir.

Ahiler Kalkınma Ajansı, 25 Ocak 2006 tarih ve 5449 no’lu “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” çerçevesinde, 25 Temmuz 2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. Son olarak Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkındaki 4 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiştir. Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Niğde illerinden oluşan TR71 Düzey 2 Bölgesi’ni kapsayan Ajansın merkezi Nevşehir ilindedir ve Ajans’ın faaliyet gösterdiği bu illerde Yatırım Destek Ofisleri (YDO) bulunmaktadır.

TR71 Düzey 2 Bölgesi’nde bölgesel ve yerel kalkınmanın hızlandırılması, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımlarının benimsenmesi, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla bölge planlarını hazırlamak ve bunların uygulanmasını sağlayacak projelere destek olmak, bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda

bulunmak, bölgedeki tüm paydaşlar arasında bölgesel kalkınmaya dayanak sağlayacak motivasyonu sağlamak, paydaşların kurumsal kapasitelerinin artırılmasına yardımcı olmak AHİKA'nın temel görevleri arasında yer almaktadır.

Ahiler Kalkınma Ajansı'nın 2014-2023 Bölge Planı içinde, Hayvancılık Gelişme Şeması bulunmaktadır. Bu gelişme şemasına göre; TR71 Düzey 2 Bölgesi hayvancılık faaliyetleri açısından oldukça büyük bir öneme sahiptir. Bu faaliyetlerin önümüzdeki on yıllık süre içinde artan nüfus ve ihtiyaç duyulan güvenilir hayvansal gıda talepleri nedeniyle önemini muhafaza edeceği ve daha da gelişeceği öngörülmektedir. Temel olarak TR71 Düzey 2 Bölgesi'nin ülkemizin gelecek on yılda ihtiyaç duyacağı güvenilir hayvansal gıda (kırmızı et ve süt) taleplerini karşılamak için bir "görev üstlenmesi" ve Orta Anadolu'da bu konuda bir üs konumuna gelmesi amaçlanmaktadır. TR71 Düzey 2 Bölgesi'nde Kırşehir merkezli KR1 Alt Bölgesi kırmızı et ve et ürünleri üretiminin, Aksaray merkezli A1 Alt Bölgesi ise süt ve süt ürünleri üretiminin merkezi olarak planlanmaktadır. Kırmızı et ve et ürünleri üretimi ele alındığında öncelikle Kırşehir merkezin içinde bulunduğu KR1 Alt Bölgesinin ihtisaslaşma yoluyla ana merkez işlevinin güçlendirilmesi ön görülmektedir. Bunun için kümelenme yaklaşımı kullanılacaktır. Alt bölgede yem bitkileri üretiminin gerçekleşiyor olması Kırşehir'e et üretimi konusunda avantaj sağlamaktadır. Bölgeden yurt içindeki önemli et tüketim pazarlarına çoğunlukla işlenmemiş ürün satışı gerçekleştirilmektedir. Ancak, etlerin hammadde olarak bu bölgelere satılıyor olması katma değerın Bölge dışına kayması anlamına gelmektedir. Bu sebeple, TR71 Düzey 2 Düzey 2 Bölgesi 2014 – 2023 Bölge Planı kapsamında KR1 Alt Bölgesinin kırmızı et ve et ürünleri sektöründe ihtisaslaşarak ana merkez haline getirilmesi ve katma değerın artırılması planlanmaktadır. Bu hedefe ulaşılabilmesi için geliştirilecek alanlar belirlenmiştir. Bunlar; mesleki eğitim yoluyla üreticilerin bilgi ve becerilerinin artırılması, hayvan barınakları ve koruyucu sağlık önlemlerinin alınması ile hayvan refahının iyileştirilmesi, kırmızı et üretim entegre tesis kurulumlarının desteklenmesi ve teşvik edilmesidir. Ayrıca, hayvancılık faaliyeti sonucunda elde edilen hayvansal atıklar hem gübre olarak değerlendirilmesi hem de sahip olduğu metandan yararlanılarak enerji üretilmesi için biyogaz üretim tesislerinin kurulumu da hedeflenmektedir. Kırıkkale merkezi de içine alan K1 Alt Bölgesi ikincil et üretim merkezi konumundadır. Bu Alt Bölgenin ana merkez olarak KR1 Alt Bölgesindeki gelişmelerden olumlu olarak etkilenmesi planlanmaktadır. Aksaray merkezli A1 Alt Bölgesinde süt ve süt ürünleri üretimi avantajlı bir konuma sahiptir. Bu sebeple TR71 Düzey 2 Bölgesi 2014 – 2023 Bölge Planı kapsamında A1 Alt Bölgesinin TR71 Düzey 2 Bölgesi'nin süt ve süt ürünleri üretimi sektöründe ihtisaslaşarak ana merkez haline gelmesi ve katma değerın artırılması hedeflenmektedir. A1 Alt Bölgesinin bu hedefe ulaşabilmesi için sulama sistemlerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi, yem bitkisi üretiminin yaygınlaştırılması, mera ıslahı, hayvan barınakları ve koruyucu sağlık önlemlerinin alınması ile hayvan refahı iyileştirme, süt işleme entegre tesislerinin kurulması ve hayvancılığa dayalı sanayinin geliştirilmesi Alt Bölge için geliştirilecek alanlar olarak belirlenmiştir. Diğer süt üretimi merkezleri konumunda ise Niğde merkezin içinde bulunduğu N1 alt bölgesi, A2, Nevşehir merkezli NE1, NE2 ve A3 Alt Bölgeleri belirlenmiştir. Bu alt Bölgelerin süt ve süt ürünleri ana merkezi konumundaki A1 Alt

Bölgesindeki olumlu gelişmelerden etkilenmesi öngörülmüştür. Nevşehir'in kuzey batısında bulunan NE2 Alt Bölgesi süt ürünleri merkezi olan A1 bölgesinin yem bitkileri ihtiyacını karşılamaktadır. Ayrıca bu Alt Bölgede sulama sistemlerini iyileştirilmesi ve yem bitkisi üretiminin gelişiminin desteklenmesi ile hayvancılıkta en önemli girdi olan yem ihtiyacının tüm bölgeye hitap edecek şekilde geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

4.4.2. Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi.

- a) **Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi:** Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi; Bakanlar Kurulunun 28405 sayılı kararının 8 Eylül 2012 tarih sayılı Resmi Gazetede yayınlanması ile kurulmuştur. Fakülte eğitimi 5 yıl olup; 2014-2015 Eğitim Öğretim yılı itibarıyla ilk öğrencilerini alarak eğitim-öğretime başlamıştır. 2018-2019 Eğitim-Öğretim dönemi itibarıyla ilk veteriner hekim mezunlarını vermiştir.
- b) **Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı:** Türkiye'de T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından çalışma izni verilen 29 Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı bulunmakta olup Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı bu laboratuvardan biridir. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından 11 Aralık 2011 tarih ve 28139 Sayılı Resmi Gazete' de Yayımlanan "Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları Yönetmeliği'ne dayanılarak başlatılan çalışmalar neticesinde 7 farklı konuda (Mikrobiyolojik, Virolojik, Patolojik, Biyokimya, Parazitolojik, Farmakolojik ve Toksikolojik) faaliyet gösteren Aksaray Üniversitesi Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı için Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 29 Haziran 2016 tarihli izniyle Çalışma İzin Belgesi alınmıştır.
- c) **Aksaray Üniversitesi Embriyo Transferi Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Projesi:** Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi bünyesinde Türkiye'deki üniversitelerde ilk olan Embriyo Transferi Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulması projesi yürütülmektedir. Projenin genelde amacı ülkemizin kaliteli damızlık sığır yetiştiriciliğinde Dünya genelinde çok yaygın olarak kullanılan embriyo transferi uygulamalarının Türkiye de yaygın olarak kullanılmasına katkı sağlamaktır. Projenin maliyeti 3.5 milyon TL olup Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından %100 desteklenmektedir. Aksaray Üniversitesi Embriyo Transferi Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği 31 Temmuz 2017 tarih ve 30140 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanmıştır.
- d) **Veteriner Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi:** Öncelikli olarak Veteriner Fakültesi ve Meslek Yüksekokulu Veterinerlik Programı öğrencilerine uygulama imkânı sağlamak amacıyla 21 Ekim 2018 tarih ve 30572 sayılı resmi gazete ilanı ile merkez kurulmuştur. Kuruluş Amaçları; Üniversite bünyesinde faaliyet gösteren veteriner hekim ve veteriner sağlık personeli yetiştiren fakülte ve diğer eğitim ve öğretim birimleri öncelikli olmak üzere

sağlık araştırma ve uygulama faaliyetlerine ilişkin alt yapıyı hazırlamak. Önlisans, lisans ve lisansüstü öğretim programlarında ön görülen uygulama, pratik çalışma ve staj için yer, materyal ve hizmet sağlamak. Bölgesel ve ulusal alanda hayvan sağlığı ve refahının korunması ve geliştirilmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla ortak projeler geliştirmek. Özel ve kamu kuruluşlarının ihtiyaç duydukları veteriner sağlık isteklerini döner sermaye kapsamında karşılamak.

Üniversite öğrencilerinin; sağlıklı yaşam ve hayvan sevgisi bilinci kazanmalarını, bu alandaki projelerde etkin görev almalarını ve çalışmak isteyenleri desteklemek. Toplumun hayvan sağlığı, hayvan sağlığı ile ilişkili insan sağlığı (zoonoz hastalıklar) konusunda bilgilendirilmesi ve eğitilmesi amacıyla, kitap, dergi, broşür ve benzeri yayımlar yapmak, yazılı ve görsel basın organlarında programlar düzenlemek. Ulusal ve uluslararası kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarına Merkezin amaçları doğrultusunda; projeler hazırlamak, eğitim ve öğretim programları düzenlemek, bilimsel mütalaada bulunmak, katılımcılara katılım belgesi ve sertifika vermek.

- e) **Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi TÜBİTAK Projesi “Köpeklerde kuru göz sendromunun kontakt lensler üzerinde üretilen limbal kaynaklı mezenkimal kök hücreleri ile tedavisi”:** Kuru göz hastalığı bulunan köpeklerde, limbal mezenkimal kök hücre LMKH ekilmiş, köpek serumu kaplı kontakt lensler kullanılarak LMKH’lerin oküler yüzeye transferi ve tedaviye olan etkisinin klinik muayene bulguları ile değerlendirilmiştir. Bu proje TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.
- f) **Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi TÜBİTAK Projesi “Brucella DNA’sının teşhisi amacıyla altın nanoparçacıklarının kullanıldığı AuNPs-prob nanoteşhis metodunun geliştirilmesi”:** Bu araştırma projesi ile Brusellozis’in teşhisi amacıyla hızlı, güvenilir, yüksek hassasiyete sahip ve DNA amplifikasyonu gerektirmeyen AuNPs-prob nanoteşhis yönteminin ilk geliştirilmesi amaçlanmış ve başarıyla tamamlanmıştır. Bu proje TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.
- g) **Aksaray İlinde Buzağı Ölümünün Önlenmesi Projesi:** Buzağı ölümlerinin önlenmesi için işletme bazında eksiklikler belirlendikten sonra işletmeye özel aşı geliştirilerek gebe hayvanlar ile buzağılar aşılama amaçlanmıştır. Projenin sonunda %15 olan buzağı ölüm oranının %5’e çekilmesi beklenmektedir. Bu proje Konya Ovası Projesi İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenmiştir.
- h) **Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi TÜBİTAK Projesi “İnaktif bakterin aşılarda Bor’un adjuvan etkinliğinin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi”:** İmmun sistem üzerine olumlu etkileri olan Bor’un aşılarda adjuvan olarak kullanılabilirliğinin araştırılması amaçlanmıştır. Yerli ve ucuz bir adjuvan adayı olan Bor’un aşılarda kullanılabileceği ilk kez ortaya konulmuştur. Bu proje TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.
- i) **Aksaray Organize Hayvancılık Bölgesi Projesi:** Aksaray Ticaret Borsası ve Aksaray Belediyesi’nin ortak girişimiyle hazırlanan Aksaray Organize Hayvancılık Bölgesi Projesi

hayvancılık alanında yapılan teşvik ve desteklemelerle birlikte yüksek miktarda üretim sağlanması amacıyla daha modern ve büyük çaplı hayvancılık işletmelerinin kurulmasını öngören bir projedir. İlk etapta 60 bin büyükbaş hayvanı kapsayan projede 150 adet ahır işletmesi yer alacak, işletme büyüklükleri 300 ve 500 büyükbaş kapasiteli olacaktır. Projenin içinde Yem Hazırlama Ünitesi, Yem Deposu, Silaj Çukurları, Hastalıklı Risk Grubunda Hayvanlar İçin Karantina Bölgesi, Veteriner Hekim ve Ziraat Mühendislerinin Çalışma Birimi yer alacaktır.

4.4.3. Projenin İdarenin Stratejik Planı ve Performans Programına Uygunluğu

Hayvan Hastanesi yatırımı Aksaray Üniversitesi'nin "Tüm paydaşların ihtiyaçlarına odaklanarak, bilgi ve teknolojiyi kullanabilen rekabetçi, girişimci, yenilikçi atılımlarla bölge ve ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimine katkı sağlayabilecek nitelikli insan gücü yetiştirmektir" misyonu ve "Üniversite-sanayi-toplum işbirliği temelinde evrensel düzeyde faydalı bilgi ve yenilik üreterek, bilim ve teknolojinin gelişimine ortak olan bir üniversite olmaktır" vizyonu ile aynı doğrultudadır.

Aksaray Üniversitesi 2015-2019 Stratejik Planı'nın Çevre Analizi bölümünde; "Bilgi toplumuna ve ekonomisine geçiş sürecinde toplumların üniversitelerden beklentileri artmaktadır. Üniversitelerin daha geniş bir kesime eğitim vermeleri, mezunlarının iş bulmasını kolaylaştıracak şekilde programlarını güncellemeleri ve uygulamaya yönelik olarak tasarımları, inceledikleri ve geliştirdikleri bilimsel metotlarla sürdürülebilir kalkınmaya rehberlik etmeleri, ulusal ve bölgesel kalkınmada etkin bir rol almaları beklenmektedir. Bu sebeple eğitim sisteminde; artan beklentileri karşılayacak, ekonominin ve işgücü piyasasının taleplerine cevap verecek ve özellikle gençlerin istihdam edilebilirliğini artıracak yeni mekanizmalara ihtiyaç duyulmaktadır." şeklinde, toplumsal ihtiyaca, ulusal ve bölgesel kalkınmada etkin bir rol almaya, bu konuda öğrencileri yetiştirme konularına yer verilmiştir.

Aksaray Üniversitesi Kurum İç Değerlendirme Raporunun "Kurumun Araştırma Kaynakları" kısmında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

"Aksaray bölgesi tarım ve hayvancılık ağırlıklı bir bölge olup, bölgemizde Kırmızı et üretimi hayati önem taşımaktadır. Bu bağlamda, Üniversitemiz ile Aksaray Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği (DKKYB) arasında "İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır Ek-Ç2. Yerel STK sürdürülen bu işbirliğine ek olarak ulusal/uluslararası düzeyde belirli aralıklarla çalıştay/kongre/sempozyum gibi bilimsel etkinlikler düzenlenmektedir. Aksaray Üniversitesi ASÜ-TTO tarafından araştırmada öncelikli alanlarda gerçekleştirilen bilimsel ve sektörel toplantılar da Üniversitemizin bu alanlardaki çalışmalarına destek sağlamaktadır."

"Alınmış veya elde edilmiş mevcut dış destek (proje desteği, bağış, sponsorluk, vb.) kurumun stratejik hedefleri ile uyumlu olarak işletilmektedir. Bu bağlamda Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi tarafından hazırlanan Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından desteklenen "KOP bölgesinde yetiştiriciliği yapılan yüksek verimli Simental ırkı inek

popülasyonunun embriyo transferi yöntemiyle artırılması” isimli uygulama projesi örnek olarak gösterilebilir. Bunun yanı sıra, Türkiye’deki üniversitelerde ilk olan “Embriyo Transferi Eğitimi, Uygulama ve Araştırma Merkezi Kurulması” isimli alt yapı projelerinin tanıtımı ile ilgili çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalıştay kapsamında Embriyo Transferinin Dünya ve Türkiye hayvancılığına olan katkıları, konu uzmanı bilim adamları tarafından bilgiler sunularak, Türkiye ve KOP bölgesi hayvancılığına, tüm paydaş kurum, mesleki ve sivil toplum örgütlere önemli katkı sağlamaktadır.”

4.4.4. Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı

Aksaray ilinin sosyo-ekonomik yapısı incelendiğinde tarım ve hayvancılık ön plana çıkmaktadır. TR71 düzey 2 bölgesi içinde de hayvancılığın en yoğun olduğu il Aksaray’dır. İldeki bu yüksek hayvan popülasyonuna, hayvan sağlığı konusunda hizmet verecek bir poliklinik bulunmamaktadır. Aksaray’da 81 adet ruhsatlı klinik bulunmakta olup büyük oranda çiftlik hayvanlarına hizmet vermektedir. Aksaray ili ve çevre il/ilçelerden gelen ileri teşhis ve tedavi talepleri imkânsızlık nedeniyle Konya Selçuk ve Kayseri Erciyes Üniversiteleri Veteriner Fakülteleri Hayvan Hastanelerine yönlendirilmekte bu nedenle zaman ve ekonomik kayıp yaşanmaktadır. Acil ve kritik hasta hayvanlara zamanında müdahale edilmesi hayvan sağlığı açısından önemlidir.

Tüm paydaşların (Aksaray İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, İlgi İ İl Müdürlükleri, Aksaray Belediyesi, Bireysel Küçük ve Büyük Hayvan İşletmeleri, Çiftlikler, Serbest Veteriner Hekimler, Sivil Toplum Kuruluşları, Pet Hayvan Sahipleri vb.) ihtiyaçlarının yansımaları bir talep olarak ortaya çıkmış ve Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi bünyesinde bir hayvan hastanesi kurulması fikri oluşmuştur. Bu fikrin oluşmasında Aksaray Üniversitesi bünyesinde bir Veteriner Fakültesi bulunması, Veteriner Fakültesinin bir Teşhis ve Analiz Laboratuvarına sahip olması, Veteriner Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Embriyo Transferi Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Projesi’nin bulunması büyük etken olmuştur.

4.4.5. Projeye İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar

Hayvancılık üzerine ve bölgenin sosyo-ekonomik yapısı üzerine Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmış, etütler ve bölge planları mevcuttur. Aksaray Üniversitesi tarafından Embriyo Transferi Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi projesinde de araştırmalar gerçekleştirilmiştir. Hayvan Hastanesi özelinde Türkiye’de yapılmış bir fizibilite raporu bulunmamaktadır. Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi, bölgesel taleplere istinaden analizler gerçekleştirmiş ve yatırım öncesi bu fizibilite raporunu oluşturmaya karar vermiştir.

5. PROJENİN GEREKÇESİ

5.1. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi:

Aksaray ili, süt sığırları varlığı ile Türkiye’de ilk 10 içinde yer almakta olup, büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı olarak ta TR71 bölgesinde en fazla hayvan varlığına sahip ildir.

Coğrafi işaret olarak tescilleme çalışmaları yürütülen Aksaray Malaklısı, Aksaray iline özgü bir köpek ırkıdır. Genellikle çoban köpeği olarak koruma amaçlı kullanılan bu köpek cinsi Aksaray genelinde özellikle küçükbaş işletmelerde yaygın olarak kullanılmaktadır. Köpek ve kedi için küpe kayıt sistemi henüz olmadığından aşılama verilerinden yola çıkarak toplamda 25-30 bin civarında bir kedi köpek varlığında söz edebiliriz.

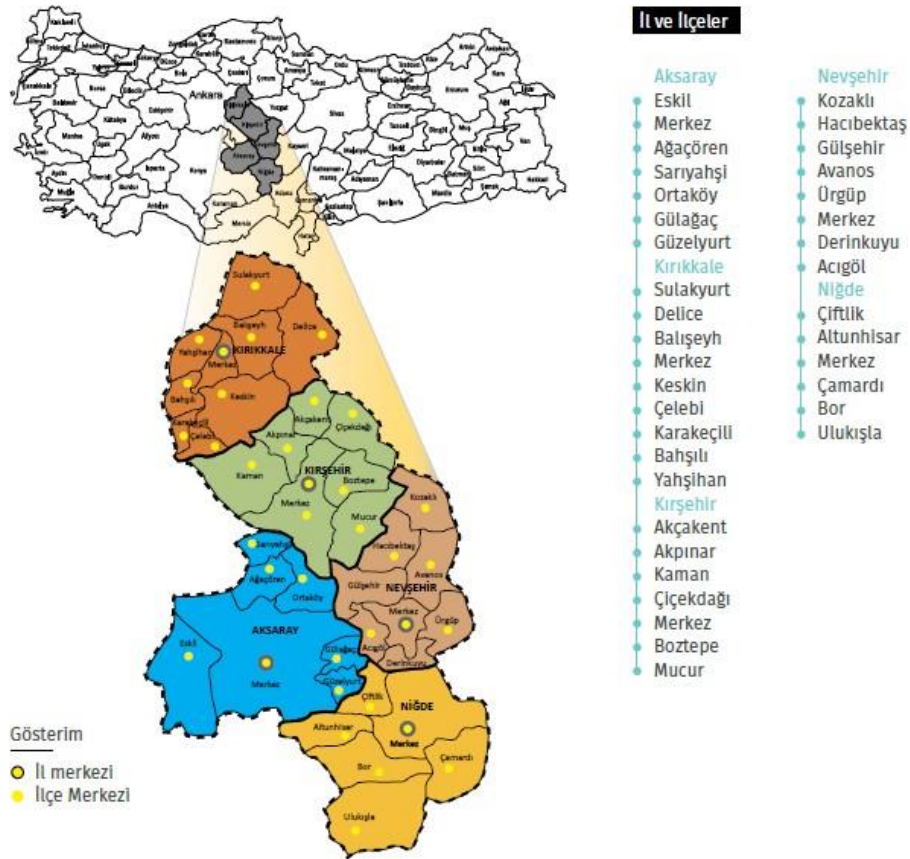
Aksaray, Konya Ovası'nın bir parçası olması ve Tuz Gölü güney havzasını da bünyesinde barındırması, arazilerinin verimli ve geniş olması, ikliminin elverişli olması, su kaynaklarının yeterli olması nedeniyle ülkemizin önemli tarım ve hayvancılık bölgelerindendir. Faal nüfusun %70'i geniş bir üretim yelpazesinde tarım ve hayvancılık ile uğraşmaktadır. TR71 bölgesinin tam merkezinde yer alan Aksaray, diğer illere göre hayvan varlığı en fazla il olup yakın il ve ilçelerin hastane ihtiyacı için en iyi konumda yer almaktadır.

Aksaray yüksek büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı yanında, Türkiye'nin en fazla yonca üretimi yapılan illerinden birisi Aksaray'dır. 2018 yılı TÜİK verilerine göre 1.353.886 ton yonca üretimi ile Türkiye'de 3.sıradadır. Yonca dünyada en çok yetiştirilen yem bitkileri arasındadır. Diğer yem bitkilerinin de üretimine uygun olan toprak altyapısı ile Aksaray, çok yakın bir gelecekte Türkiye'nin süt ve süt ürünleri piyasasına ve ülkenin hayvancılık politikasına yön verebilecek seviyede olacaktır. Her geçen gün artan süt işletmeleri sayısı bu bölgenin bir cazibe merkezi olduğunu göstermektedir.

Aksaray ili ve bölgede, bu kadar yoğun hayvan varlığına rağmen ileri düzey teşhis ve tedavi ihtiyacını karşılayacak bir yapı TR71 bölgesi içinde sadece Kırıkkale ilinde bulunmaktadır. Hayvancılığın yoğunlaştığı Aksaray ve Niğde illerine en uzak noktada olması sebebiyle katkı sağlaması zordur. TR71 bölgesi içinde Kırıkkale'den sonra sadece Aksaray'da bir veteriner fakültesi bulunmakta olup TR71 bölgesinin merkezinde yer almaktadır (Şekil 4). Ayrıca TR71 illeri içinde sadece Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nin T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan çalışma izinli Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı bulunmaktadır. Aksaray'daki ruhsatlı özel klinik, poliklinik ve hayvan hastanesi durumları karşılaştırmalı olarak Tablo 12'de incelenmiştir.

	Türkiye	Aksaray	Aksaray'ın Türkiye'deki Oranı
Ruhsatlı Özel Poliklinik Sayısı	60	0	%0
Ruhsatlı Özel Klinik Sayısı	6541	81	%1,24
Ruhsatlı Hayvan Hastanesi Sayısı	57	0	%0

Tablo 12: Aksaray'da Hayvanlar için Ruhsatlı Poliklinik, Klinik ve Hastane Durumu
Kaynak: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, 09 Mayıs 2019

Şekil 4: Türkiye ve TR71 bölgesinde Aksaray ilinin konumu
Kaynak: AHİKA

Aksaray ili ve çevre il/ilçelerden gelen ileri teşhis ve tedavi talepleri imkânsızlık nedeniyle Konya Selçuk ve Kayseri Erciyes Üniversiteleri Veteriner Fakülteleri Hayvan Hastanelerine yönlendirilmekte bu nedenle zaman ve ekonomik kayıp yaşanmaktadır. Acil ve kritik hasta hayvanlara zamanında müdahale edilmesi hayvan sağlığı açısından önemlidir. Aksaray çevresindeki illerde bulunan hayvan hastanelerinin mesafeleri Tablo 13'de incelenmiştir.

Bulunduğu İl	Adı	Aksaray'a Uzaklık
KONYA	Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	150 km
KAYSERİ	Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	160 km
KIRIKKALE	Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi	225 km
ANKARA	Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	230 km
ANKARA	Başkent Hayvan Hastanesi	225 km
ANKARA	VTM Hayvan Hastanesi	225 km
ANKARA	Metropolitan Hayvan Hastanesi	225 km
ANKARA	Cat Hospital Hayvan Hastanesi	225 km

ANKARA	Petcode Hayvan Hastanesi	225 km
ANKARA	Pet Smile Hospital Hayvan Hastanesi	225 km
ANKARA	Pet Hospital Hayvan Hastanesi	230 km
ANKARA	VCOM Hayvan Hastanesi	230 km
ANKARA	TJK 75 Yıl Hipodromu At Hastanesi	240 km
ANKARA	SelçukVet Veteriner Hizmetleri Pet Hastanesi	240 km
ANKARA	Batıkent Hayvan Hastanesi	240 km

Tablo 13: Aksaray İli Çevresindeki İllerde Bulunan Ruhsatlı Hayvan Hastaneleri Durumu
Kaynak: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, 09 Mayıs 2019

Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi 2012 yılında kurulmuş 2014 yılında eğitim öğretime başlamıştır. Veteriner Fakültesi öğrencilerine teorik eğitimlerinin yanı sıra pratik eğitim verilmesi, mevcut ve açılacak yüksek lisans ve doktora programları ile sahaya teorik ve pratik uygulama becerileri gelişmiş daha etkin ve verimli veteriner hekim yetişmesi, bölge hayvancılığının çağın gerektirdiği modern usuller kullanılarak daha verimli hale getirilmesi açılarından Aksaray'dan tüm bölgeye hizmet verecek bir hayvan hastanesi gerekliliği ortadadır. Türkiye'de Veteriner Fakülteleri bünyesindeki 17 Hayvan Hastanesi bulunmaktadır (Tablo 14).

İli	Hastane Adı	Ruhsat Tarihi	No
ANKARA	Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	06.06.2012	H-2
KONYA	Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	29.04.2013	H-4
AYDIN	Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hayvan Hastanesi	07.01.2013	H-5
BURSA	Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	20.12.2013	H-16
İSTANBUL	İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	20.12.2013	H-17
ELAZIĞ	Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	01.11.2013	23
SİVAS	Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	13.05.2015	H-37
SAMSUN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Hastanesi	02.11.2015	H-41
AFYON	Afyon Kocatepe Üniversitesi Hayvan Hastanesi	29.02.2016	H-44
KARS	Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Hastanesi	02.01.2017	H-50
ERZURUM	Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	12.01.2017	H-51

KAYSERİ	Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	13.02.2017	H-52
BALIKESİR	Balıkesir Üniversitesi Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Hastanesi	29.05.2017	H-55
KIRIKKALE	Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi	18.12.2017	H-59
HATAY	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi	07.03.2018	H-60
İĞDIR	İğdır Üniversitesi Hayvan Hastanesi	21.01.2019	H-67
BURDUR	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi	21.02.2019	H-70

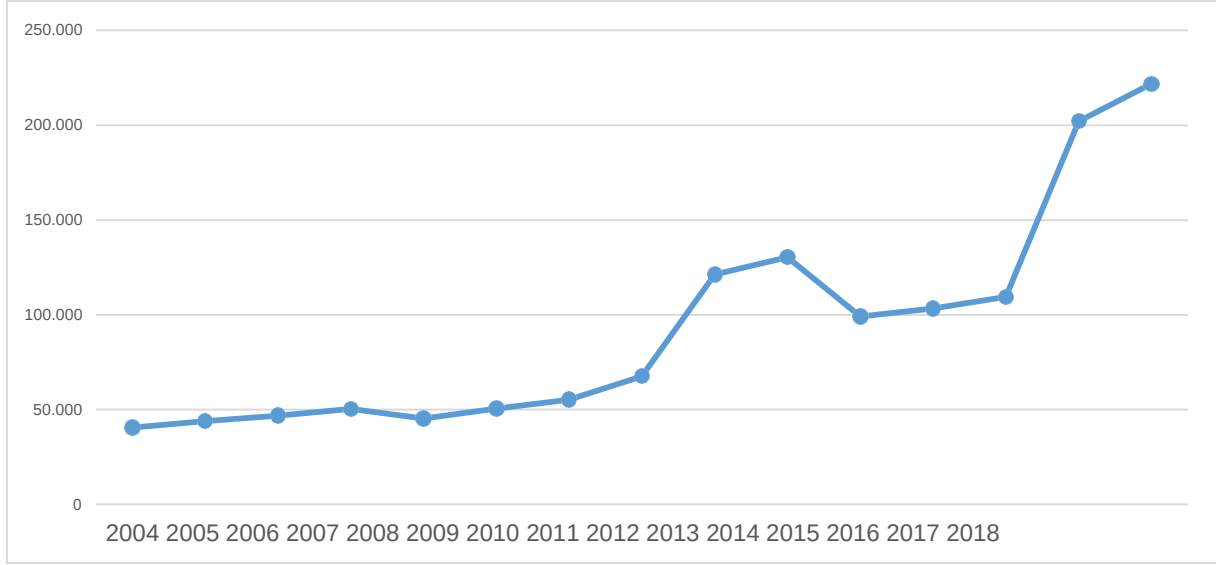
Tablo 14: Türkiye Üniversiteleri Hayvan Hastaneleri
Kaynak: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, 09 Mayıs 2019

5.2. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini:

Aksaray ilinin büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlıkları incelendiğinde “Sığır (Kültür)” sayısının son 15 yılda %547 oranında arttığı, “Katır” sayısının iniş çıkışlar olsa da son 15 yılda %214 arttığı, Koyun (Merinos) sayısının ise son 15 yılda %372 arttığı görülmektedir. Veriler Tablo 15-16-17 ve Şekil 5-6-7’de görülebilir. Bu tablolar incelendiğinde yıllık %7-10 oranında artış gözlenmektedir. Hayvan hastanesine talep oranının da yıllık bu artış oranlarında olacağı öngörülmektedir.

	Sığır (Kültür)	İndeks (*2004-100)	Sığır (Melez)	İndeks (*2004-100)	Sığır (Yerli)	İndeks (*2004-100)	Manda	İndeks (*2004-100)
2004	40.564	100	36.887	100	8.649	100	654	100
2005	44.040	109	29.943	81	7.450	86	623	95
2006	46.890	116	31.227	85	8.134	94	610	93
2007	50.450	124	30.964	84	7.057	82	629	96
2008	45.350	112	28.303	77	4.958	57	534	82
2009	50.532	125	40.906	111	5.251	61	665	102
2010	55.269	136	43.799	119	5.734	66	648	99
2011	67.652	167	44.445	120	5.855	68	544	83
2012	121.363	299	42.809	116	8.090	94	453	69
2013	130.417	322	60.382	164	29.293	339	772	118
2014	99.097	244	71.438	194	2.995	35	673	103
2015	103.329	255	74.510	202	2.809	32	722	110
2016	109.548	270	77.293	210	2.803	32	734	112
2017	202.067	498	31.605	86	966	11	1.121	171
2018	221.837	547	42.604	115	963	11	1.079	165

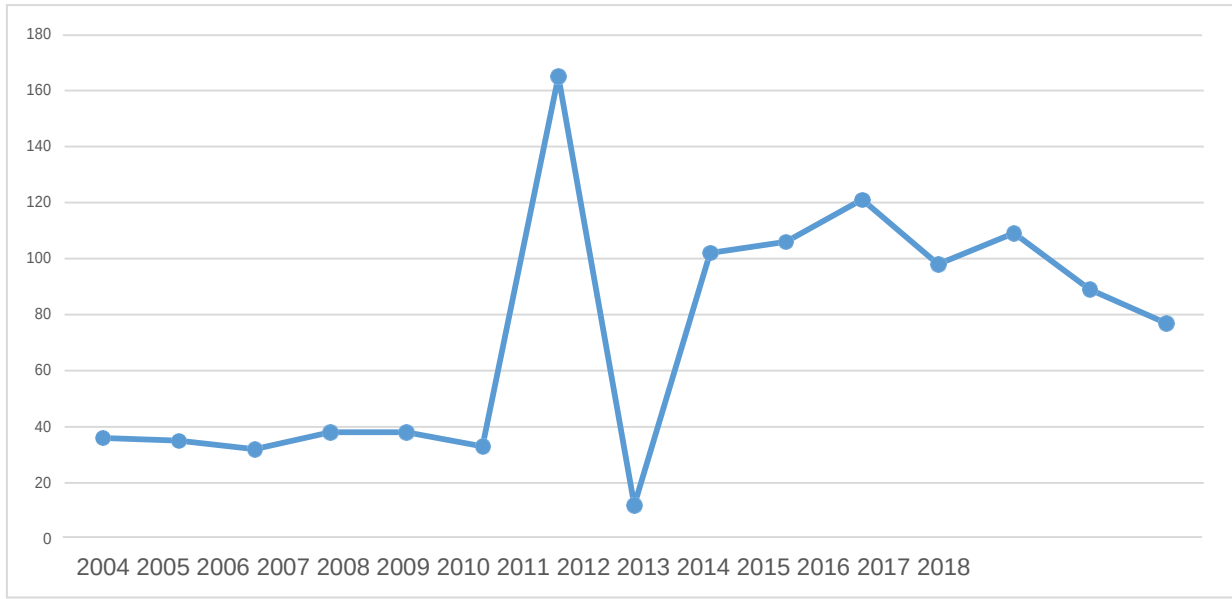
Tablo 15: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki Sığır ve Manda Varlığının Oransal Değişimi
Kaynak: TÜİK

Şekil 5: Aksaray İlinde Son 15 Yılda Sığır (Kültür) Sayısı Değişim Grafiği
Kaynak: TÜİK

	At	İndeks (*2004-100)	Katır	İndeks (*2004-100)	Eşek	İndeks (*2004-100)
2004	1.280	100	36	100	4.255	100
2005	1.232	96	35	97	3.743	88
2006	1.194	93	32	89	3.536	83
2007	1.260	98	38	106	3.490	82
2008	1.210	95	38	106	3.355	79
2009	994	78	33	92	2.421	57
2010	1.057	83	165	458	2.406	57
2011	926	72	12	33	1.957	46
2012	576	45	102	283	1.161	27
2013	595	46	106	294	1.084	25
2014	675	53	121	336	1.198	28
2015	527	41	98	272	1.124	26
2016	610	48	109	303	1.152	27
2017	492	38	89	247	1.101	26
2018	474	37	77	214	1.151	27

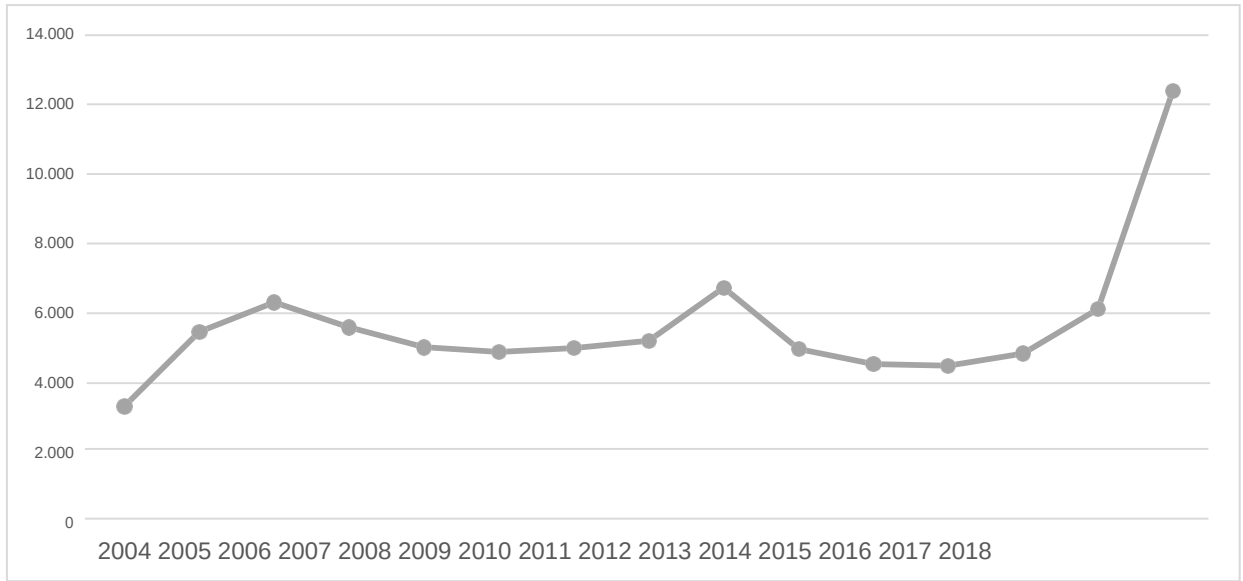
Tablo 16: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki At, Katır ve Eşek Varlığının Oransal Değişimi
Kaynak: TÜİK

Şekil 6: Aksaray İlinde Son 15 Yılda Katır Sayısı Değişim Grafiği
Kaynak: TÜİK

	Koyun (Yerli)	İndeks (*2004-100)	Koyun (Merinos)	İndeks (*2004-100)	Keçi (Kıl)	İndeks (*2004-100)	Keçi (Tiftik)	İndeks (*2004-100)
2004	404.060	100	3.330	100	14.885	100	707	100
2005	354.860	88	5.468	164	11.065	74	724	102
2006	328.155	81	6.315	190	11.165	75	739	105
2007	331.424	82	5.596	168	10.877	73	752	106
2008	307.252	76	5.025	151	10.872	73	597	84
2009	308.272	76	4.890	147	10.662	72	442	63
2010	308.888	76	5.004	150	11.239	76	742	105
2011	310.139	77	5.215	157	12.650	85	460	65
2012	352.405	87	6.735	202	19.715	132	699	99
2013	370.057	92	4.974	149	33.639	226	192	27
2014	459.102	114	4.539	136	42.805	288	188	27
2015	454.647	113	4.498	135	53.697	361	160	23
2016	482.373	119	4.848	146	58.385	392	65	9
2017	533.682	132	6.123	184	69.515	467	337	48
2018	599.571	148	12.379	372	66.298	445	387	55

Tablo 17: Aksaray İlinde Son 15 Yıldaki Koyun ve Keçi Varlığı Değişimi
Kaynak: TÜİK

Şekil 7: Aksaray İlinde Son 15 Yılda Koyun (Merinos) Sayısı Değişim Grafiği
Kaynak: TÜİK

6. EKONOMİK DEĞERLENDİRME

6.1. Sektörün ve Ürünün Tanımı:

Hayvan Hastaneleri, TÜİK Sınıflama Sunucusunda yer alan, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması, NACE Rev.2'de 75.00 Veterinerlik Hizmetleri altında, NACE Rev.2-Altılı - NACE Rev.2-Altılı Ekonomik Faaliyet Sınıflamasına göre 75.00.02 kodu Hayvan hastanelerinin faaliyetleri (evcil hayvanlar için ambulans faaliyetleri dahil) tanımı ile yer almakta olup, 21.12.2011 tarih ve 28149 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Hayvan Hastaneleri Yönetmeliği"ne tabidir (Tablo 18). Hayvan Hastanesi'nde, hayvana konulan teşhis ve tedaviye paralel olarak 'Türk Veteriner Hekimleri Birliği Aksaray Veteriner Hekimleri Odası Asgari Muayene Ücret Tarifesi ücretleri ile Aksaray Üniversitesi tarafından fiyatları belirlenmiş olan uygulamalar hizmet olarak sunulacaktır.

Kod	75.00
Tanım	Veterinerlik hizmetleri
Kapsam	Bu sınıf aşağıdakileri kapsamaktadır; - Çiftlik hayvanları için hayvan sağlığı bakım ve kontrol faaliyetleri, - Ev hayvanları için hayvan sağlığı bakım ve kontrol faaliyetleri. Bu faaliyetler, nitelikli veterinerler tarafından veteriner hastanelerinde yürütülebileceği gibi çiftliklerin, köpek kulübelerinin veya evlerin ziyareti sırasında, kendi danışma ve muayenehane odalarında veya başka bir yerde de yerine getirilebilmektedir.

Kapsam Dışı	Kapsam dışı olanlar; - Sağlık bakımı olmaksızın çiftlik hayvanlarına barınak sağlanması faaliyetleri, bkz. 01.62, - Koyunların kırılması, bkz. 01.62, - Sürü test etme (süt vb. testi) hizmetleri, sürülerin güdülmesi hizmetleri, başkalarına ait hayvanların beslenmesi hizmetleri, kümes hayvanlarının semizleşmesi için kısırlaştırılması, bkz. 01.62, - Yapay dölleme ile ilgili faaliyetler, bkz. 01.62, - Sağlık bakımı olmaksızın ev hayvanlarına barınak sağlanması faaliyetleri, bkz. 96.09.
Ayrıca Kapsama	Ayrıca bu sınıf aşağıdakileri de kapsamaktadır; - Veteriner asistanlarının veya yardımcı diğer veteriner personelinin faaliyetleri, - Hayvanlara ilişkin klinik-patolojik ve diğer tanısal (diyagnostik) faaliyetler, - Hayvan ambulansı faaliyetleri.
Kod	75.00.02
Tanım	Hayvan hastanelerinin faaliyetleri (evcil hayvanlar için ambulans faaliyetleri dahil)

Tablo 18: Hayvan Hastanesi Sektörel Faaliyet Sınıflaması, NACE Rev 2
Kaynak: TÜİK Sınıflama Sunucusu

6.2. Teşvik Durumu:

Ahiler Kalkınma Ajansı (AHİKA)

Kalkınma Ajansları, sorumlu olduğu bölgenin kalkınma sürecinin hızlandırılması ve bölge için kritik öneme sahip faaliyetlerin hayata geçirilmesi amacıyla, bölge planı ve programları ile yıllık çalışma programını göz önünde bulundurarak, ilgili başvuru rehberlerinde belirlenen alanlarda bölge aktörlerine mali ve teknik destek sağlamaktadır.

Ajanslar, Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'ne göre aşağıda belirtilen programları düzenleyebilmekte ve bu programlar aracılığı ile bölge aktörlerine destek sağlayabilmektedir.

1. Mali Destek

Kalkınma ajansları, bölgenin kalkınma sürecinin hızlandırılması ve bölge için kritik öneme sahip faaliyetlerin hayata geçirilmesi amacıyla önceden belirlenmiş uygunluk kriterleri doğrultusunda; bölge planı ve programları ile yıllık çalışma programı ve ilgili başvuru rehberlerinde belirlenen alanlarda bölge aktörlerine mali ve teknik destek sağlayabilir.

Ajans, yıllık çalışma programında ve başvuru rehberinde açıkça belirtilmek kaydıyla; özel işletmelerin, sivil toplum kuruluşlarının, kamu kurum ve kuruluşlarının, üniversitelerin, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının, yerel yönetimlerin ve bunların birliklerinin, kooperatiflerin ve bunların birlikleri ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin projelerine mali destek sağlayabilir.

Ajansın sağlayabileceği mali destekler; doğrudan finansman desteği, faiz desteği ve faizsiz kredi desteği olmak üzere üçe ayrılır:

1.1. Doğrudan Finansman Desteği

Doğrudan finansman desteği, ajansın esas itibarıyla proje teklif çağrısı yöntemiyle kullandığı desteklerden oluşur. Ancak Ajans proje teklif çağrısı yapmaksızın ve proje hazırlığı konusundaki yükümlülüklerinden bazılarını hafifletmek veya proje hazırlık sürecini doğrudan yönetmek suretiyle, fizibilite desteği ve güdümlü proje desteği şeklinde de doğrudan destek sağlayabilir.

Proje Teklif Çağrısı Yöntemi

Proje teklif çağrısı, belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesidir.

Fizibilite Desteği

Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilir. Bu destek türünde proje teklif çağrısı usulü uygulanmaz.

Güdümlü Proje Desteği

Güdümlü projeler, proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmaksızın; bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları Ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelerdir. Ajans, fizibilitesi Bakanlık tarafından onaylanmış güdümlü projelere destek sağlayabilir.

1.2. Faiz Desteği ve Faizsiz Kredi Desteği

Faiz Desteği

Başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeler için, ilgili aracı kuruluşlardan alınacak krediler karşılığında ödenecek faiz giderlerinin, Ajans tarafından karşılanmasını öngören mali destektir.

Faizsiz Kredi Desteği

Ajansın başvuru rehberine uygun projelere aracı kurumlar vasıtasıyla faizsiz kredi temin etmek suretiyle sağlayacağı mali destektir.

İlgili aracı kuruluş, faiz desteği ve faizsiz kredi desteği uygulamalarında, Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Kredi Garanti Fonu, Türkiye Kalkınma Bankası, diğer bankalar ve finans kuruluşları gibi ajansın anlaşmalı olduğu kurum ve kuruluşları ifade etmektedir.

2. Teknik Destek

Ajans tarafından sağlanacak teknik desteğin amacı, bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi konularda destek sağlamaktır.

Konya Ovası Projesi (KOP)

Aksaray, Karaman, Konya, Niğde, Nevşehir, Yozgat, Kırıkkale ve Kırşehir illerini içine alır. Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi tarafından, sorumluluk sahası olan illerde 2012 yılından bu yana yürütülen saha araştırmaları, sektör analizleri ve farklı düzeylerdeki paydaş görüşmeleri neticesinde hazırlanmış olan KOP Eylem Planı, bölge insanının refah seviyesini ve bölgenin gelişme potansiyelini artıracak, bölge üretimini daha sürdürülebilir ve dengeli hale getirecek tedbirler içermektedir.

KOP Eylem Planı'nın temel amacı bölgede kapsamlı bir dönüşümü gerçekleştirmektir. Bu çerçevede tarımsal yapıda değişimi ve sürdürülebilirliği sağlayarak; sanayi, ticaret, ulaşım, enerji gibi sektörleri güçlendirmek, eğitim, sağlık, kültür ve diğer sosyal hizmetlere erişilebilirliği artırmak, bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak, yenilikçi bir yaklaşımla bölgenin rekabet gücünü geliştirmek, bölgenin ekonomik ve sosyal kapasitesini güçlendirmek ve vatandaşlarımızın refah düzeyini yükseltmek temel önceliklerdir.

KOP Eylem Planı 30.12.2014 tarihinde Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu tarafından onaylanmış ve 30.04.2015 tarihinde Niğde'de gerçekleştirilen KOP Eylem Planı Tanıtım Toplantısı ile kamuoyuna açıklanmıştır.

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı

Hayvancılık Genel Müdürlüğü tarafından 2019-2023 yıllarında her yıl Ocak, Şubat ve Mart aylarında hibe programı başvuru süreci açılmaktadır. Hayvancılık Hibe Desteği kapsamında; Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Konya Ovası ve Doğu Karadeniz bölgelerindeki illere hayvancılık yatırımları desteklenmektedir. Hibe Programının Amacı; Doğu Anadolu Projesi (DAP), Güney Doğu Anadolu Projesi (GAP), Konya Ovası Projesi (KOP) Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) kapsamındaki illerinde, mevcut büyükbaş-küçükbaş hayvancılık işletmelerinin modernizasyonu için ahır-ağıl tadilatı veya yeni inşaat ile koç-teke alımı; Doğu Anadolu Projesi (DAP), Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) kapsamındaki illerde, mevcut işletmelerin et üretiminde verimlilik ile kalitenin artırılması ve bölgesel kalkınmayı sağlamaya yönelik etçi ve kombine ırklardan damızlık boğa alımı yatırımlarının desteklenmesini, yönetimini, başvuru koşullarını, yatırımcının yükümlülüklerini, yatırıma alınma koşullarını, yatırım için hak ediş düzenlemeyi, teknik şartların belirlenmesini, yatırımların izlenmesi ve raporlamanın çerçevesini kapsamaktadır. 2019 Yılı uygulama esasları tebliğine göre (Tebliğ No: 2019/16) proje kapsamında büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık işletmelerine yeni ahır ve ağıl yapımına %50, aynı zamanda Gübre Sıyırıcı ve Süt Sağıcı Makinesi alımına da % 50 hibe desteği, küçükbaş hayvancılık işletmelerine damızlık koç ve teke alımına da %50 hibe desteği verilmektedir.

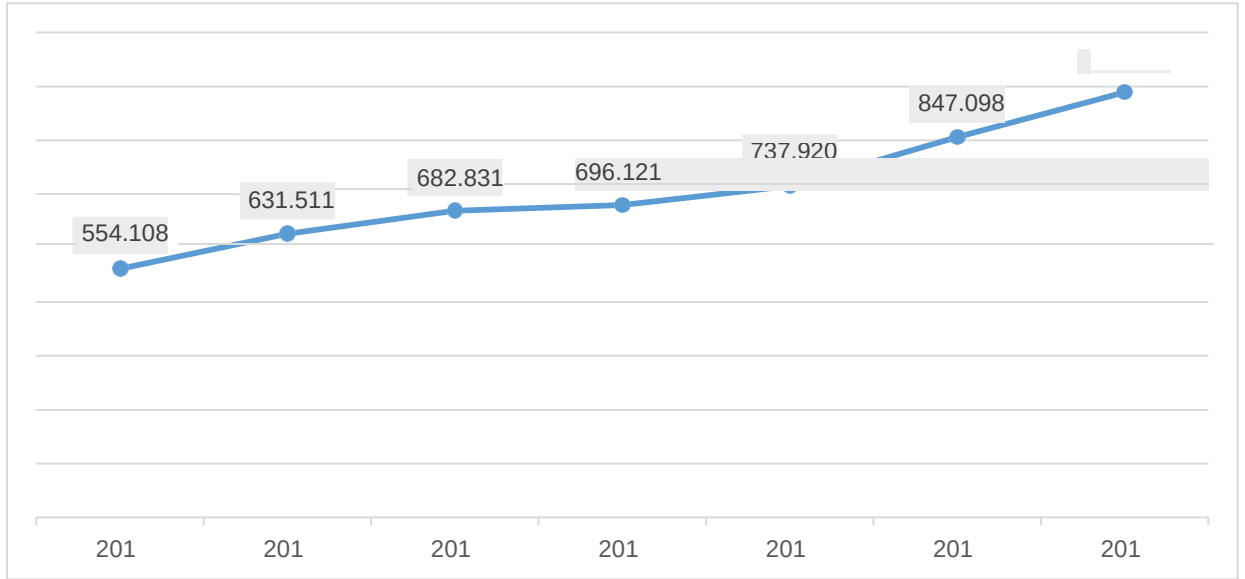
TKDK (Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu) IPARD, Avrupa Birliği (AB) tarafından aday ve potansiyel aday ülkelere destek olmak amacıyla oluşturulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın (Instrument for Pre-Accession Assistance-IPA) Kırsal Kalkınma bileşenidir.

IPARD, Avrupa Birliği'nin Ortak Tarım Politikası, Kırsal Kalkınma Politikası ve ilgili politikalarının uygulanması ve yönetimi için uyum hazırlıklarını ve bu kapsamda politika geliştirilmesini desteklemeyi amaçlamaktadır.

IPARD desteğinin 2014-2020 dönemini içeren çok yıllık "Kırsal Kalkınma Programı" kapsamında uygulanması gerekmektedir. Bu süreçte Avrupa Komisyonu ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından birlikte finanse edilecek destek programları uygulanmaktadır. IPARD kapsamındaki mali destekler karşılıksız olmakla birlikte şartlı ve mükellefiyetlidir. Şöyle ki destekleme kararı alındıktan sonra imzalanacak sözleşmelerde belirtilen hususlara uyulması durumunda destekler karşılıksız yani geri ödemesiz olarak verilmektedir. Sözleşme hükümlerinin ihlali durumlarında ise sağlanmış mali desteklerin varsa gecikme faizi ile birlikte geri alımı söz konusudur.

6.3. Arz ve Talep Analizi:

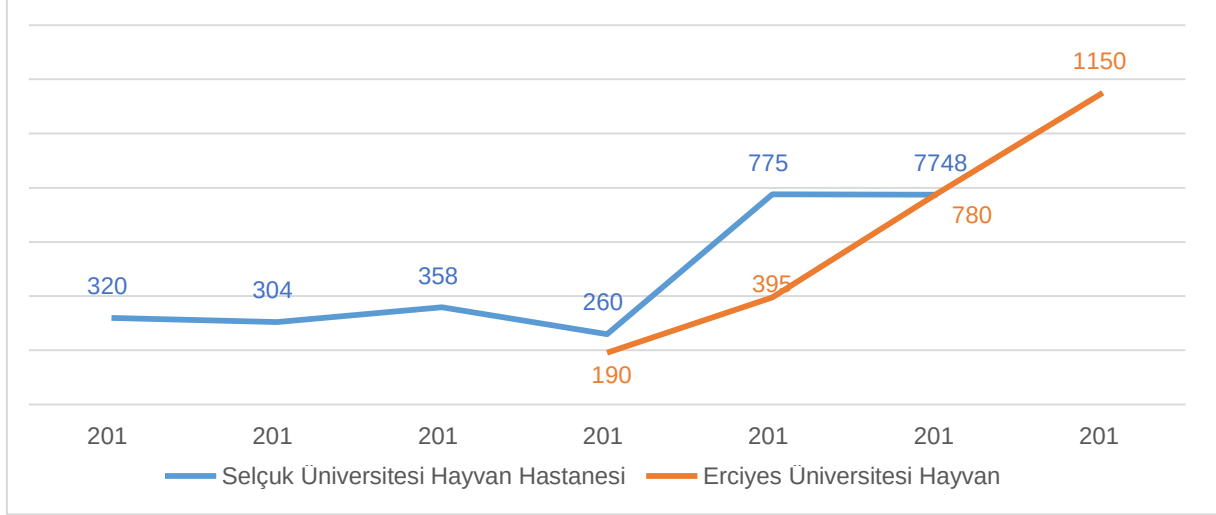
Aksaray'da 2012 yılında toplamda 554.108 olan büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığının %70,87 artarak 2018 yılında 946.820'ye ulaştığı görülmektedir (Tablo 19). 7 yıllık bu verilerin yıllık ortalaması %10,12'dir. İlerleyen yıllarda da Aksaray'daki büyükbaş ve küçükbaş varlığında her yıl %10 oranında bir artış öngörülmektedir.

Tablo 19: Aksaray İlinin Son 7 Yıldaki Büyükbaş ve Küçükbaş Toplam Hayvan Varlığı Grafiği
Kaynak: TÜİK

Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi 7 gün 24 saat hizmet verecektir. Hafta içi mesai saatleri içerisinde gelen hasta ile ilgili yapılan işlemleri takiben hasta ya taburcu ya da hospitalize edilecek, mesai dışında ve tatillerde acil kliniği hizmet verecektir. Müşahede altına alınmasına karar verilen hayvanlar için tür düzeyinde ayrı barınma odaları ve kafesler mevcut olacaktır.

Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi'nin kapasite kullanım oranı düzeyi hesaplarında, bölgede Aksaray'a yakın hayvan hastaneleri olması sebebiyle, Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi 2019-2023 Kurumsal Değerlendirme ve Strateji Planı'nın Hayvan Hastanesi verileri ile Erciyes Üniversitesi istatistiki verileri incelenmiştir.

Şekil 8: Çevre İllerde Bulunan Hayvan Hastanelerinde Yıllık Hasta Sayıları

Kaynak1: Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi 2019-2023 Kurumsal Değerlendirme ve Strateji Planı

Kaynak2: Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi İstatistikleri

Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi'nin verileri incelendiğinde yıllara sari artışlarla 2016 ve 2017 yıllarında 8000 hasta sayısına ulaşıldığı görülmektedir. Erciyes Üniversitesi verileri incelendiğinde yıllara sari artışlarla 2018 yılında 11500 hasta sayısına ulaşıldığı görülmektedir (Şekil 8). TÜİK 2018 yılı verileri incelendiğinde Kayseri ile Aksaray'ın hayvan varlığı birbirine yakın olduğu görülmektedir (Tablo 20). Bu verilere dayanarak, kapasite kullanım oranlarında ve yıllık hasta sayısı planlarında Kayseri Erciyes Üniversitesi Hayvan Hastanesi verileri dikkate alınmıştır.

	Aksaray	Kayseri
2018 Yılı Canlı Hayvan Sayısı (Baş) (Büyükbaş ve Küçükbaş)	946.820	1.001.126

Tablo 20: Aksaray ve Kayseri'de 2018 Yılı Canlı Hayvan Sayıları (Büyükbaş ve Küçükbaş)

Kaynak: TÜİK

Bu verilere göre yatırımın tamamlanması, hayvan hastanesinin tanıtımının sağlanması gibi faktörler göz önüne alınarak ilk yılda yaklaşık 4000 hasta sayısı ile başlayıp, Aksaray'daki hayvan varlığının artış oranı ile doğru orantılı olarak yıllık %10 artış oranları ile kapasite kullanımı öngörülmüştür.

6.4. Girdi Fiyatları ve Girdi Koşulları:

No	Malzeme-Ekipman	Adet	Birim Fiyatı (TL)
1	Santrifüj Tüpü 15 ml, 50ad/pk	1	35,56 ₺
2	Deney Tüpü Cam 16x100mm 100ad/pk	1	70,46 ₺
3	Makro ve Mikro Pipet 1000ad/pk	1	65,00 ₺
4	Bistüri Ucu 100ad/kt	1	26,84 ₺
5	Stile	1	53,68 ₺
6	Enjektör, 2'lik 300ad/kt	1	194,59 ₺
7	Enjektör, 5'lik 200ad/kt	1	214,72 ₺
8	Enjektör, 10'lik 150ad/kt	1	194,59 ₺
9	Enjektör, 20'lik 100ad/kt	1	167,75 ₺
10	Enjektör, 50'lik 50ad/kt	1	154,33 ₺
11	Termometre	1	46,97 ₺
12	Katgüt 12ad/pak	1	268,40 ₺
13	İpek İplik	1	355,63 ₺
14	Dexon	1	265,00 ₺
15	Supramid	1	265,00 ₺
16	Steril Operasyon Önlüğü	1	20,13 ₺
17	Steril Operasyon Eldiveni	1	3,36 ₺
18	Ağız Maskesi 50ad/pak	1	33,55 ₺
19	Başlık, 100ad/pk	1	25,00 ₺
20	Flaster	1	13,42 ₺
21	Galoş 1000ad/pak	1	201,30 ₺
22	Sargı Bezi 10x10	1	20,13 ₺
23	Gazlı Bez 100mt/pak	1	201,30 ₺
24	Pamuk 1 kg	1	33,55 ₺
25	Uretra Katateri Köpek için, 12ad/kt	1	300,00 ₺
26	Uretra Katateri Kedi için, 12 ad/kt	1	150,00 ₺
27	İğne Ucu (Pembe)	1	0,67 ₺
28	İğne Ucu (Yeşil)	1	0,60 ₺
29	İntracat (Pembe)	1	6,04 ₺
30	İntracat (Mavi)	1	6,04 ₺
31	Non-Steril Gazlı Bez - Rulo 90cmx100m	1	234,85 ₺
32	Pap Boyama Seti	1	1.342,00 ₺
33	Alkol Absolute 5L	1	436,15 ₺
34	Xylol 1L	1	234,85 ₺
35	Lam Mikroskop 50'lik kutu	1	6,71 ₺
36	May-Grünwald Giemsa Boyama Seti	1	1.274,90 ₺
37	Diff Quick Boyama Seti	1	2.415,60 ₺
38	İdrar Testi	1	2.000,00 ₺
39	İdrar Stribi	1	240,00 ₺
40	Biyokimya Cihazı Test Kiti (1 Test Bedeli)	1	2,00 ₺
41	Kan Sayım Cihazı Dilüent (20L)	1	1000,00 ₺
42	Kan Sayım Cihazı Rinse Kalibratör	1	1140,70 ₺
43	Kan Gazı Cihazı Solüsyonu (75 test)	1	2250,00 ₺
44	Batticon %7,5 Sıvı Sabun 1L	1	22,00 ₺
45	Biokadin Scrub 1L	1	22,00 ₺
46	Oksijenli Su 1L	1	20,00 ₺
47	Zefiran 1L	1	30,00 ₺
48	Serum 500ml (dekstroz, izotonik, isolyte vb.)	1	7,00 ₺
49	Muayene Eldiveni (100ad/kt)	1	15,00 ₺

Tablo 21: Girdi Fiyatları Tablosu

İşletme sarf malzemeleri 06 Mayıs 2019 tarihli döviz kuruna göre (1€=6,7178₺ ve 1\$=6,0023₺) fiyatlandırılmıştır (Tablo 21). Bu sarf malzemelerin yanında girdi olarak hastalık çeşitlerine göre farklı ilaçlar da kullanılacaktır.

Tam kapasitede yıllık 2.250.000 TL sarf malzemesi ve 1.600.000 TL ilaç harcaması öngörülmektedir. Bu veriler özel bir hayvan hastanesinin kapasite kullanım oranına karşılık yıllık sarf ve ilaç harcama verileri ışığında oluşturulmuştur.

6.5. Satış Fiyatları ve Satış Koşulları:

ORTAK KLİNİK HİZMETLERİ		DÖLERME VE SUNİ TOHURLAMA KLİNİĞİ - BÜYÜK HAYVAN	
Muayene (Küçük Hayvan ve At)	100,00 ₺	Suni tohumlama (yerli)	50,00 ₺
Muayene (Ruminant)	80,00 ₺	Suni tohumlama (ithal)	80,00 ₺
Enjeksiyon	10,00 ₺	Suni tohumlama (natif sperma)	50,00 ₺
Medikal tedavi	50,00 ₺	Spermatolojik muayene (genel) ve rapor	250,00 ₺
Günlük hospitalizasyon	40,00 ₺	Androlojik muayene	200,00 ₺
CERRAHİ KLİNİĞİ MANİPÜLASYON - ÇİFTLİK HAYVANLARI		Sperma Alınması(Boğalardan Suni Vajen İle Sperma Alma)	100,00 ₺
Rumenotomi	300,00 ₺	Sperm motilite muayenesi ve rapor	100,00 ₺
Abomasum deplasmanı operasyonu (Kapalı teknik)	300,00 ₺	Sperm vitalite (canlılık) muayenesi ve rapor (Eosin-Nigrosin Boyama)	50,00 ₺
Kastrasyon (At)	350,00 ₺	Sperm vitalite (canlılık) muayenesi ve rapor (Flüoresan Boyama)	300,00 ₺
Kastrasyon (Sığır)	150,00 ₺	Sperm morfolojik muayene ve rapor	50,00 ₺
Atresia ani operasyonu	150,00 ₺	Sperm hipoozmotik test muayenesi ve rapor	50,00 ₺
Atresia ani et recti operasyonu	250,00 ₺	Sperm mitokondriyal aktivite oranı ve rapor (Flüoresan Boyama)	300,00 ₺
Üretrotomi-Üretrostomi operasyonu	250,00 ₺	Sperm akrozom bütünlüğü testi ve rapor (Flüoresan Boyama)	300,00 ₺
Ortopedik tırnak kesimi	100,00 ₺	Sperm sayısı (konsantrasyon) ve rapor	50,00 ₺
Terapötik tırnak kesimi	120,00 ₺	Spermada yabancı cisim tespiti	50,00 ₺
Göbek bölgesi operasyonları	250,00 ₺	Sperm metilen mavisi redüksiyon testi	50,00 ₺
Parmak amputasyonu	150,00 ₺	Sperma dondurulması (payet)	50,00 ₺
Dehornizasyon	100,00 ₺	Östrus Sinkronizasyonu Sığır (Hormon Hariç)	50,00 ₺
Dehornizasyon (estetik)	150,00 ₺	Östrus Sinkronizasyonu At (Hormon Hariç)	90,00 ₺
Dehornizasyon (koterle)	50,00 ₺	Keçilerde Östrus Sinkronizasyonu (Sürü Çalışması-Birey)	40,00 ₺
Palatochisis operasyonu	250,00 ₺	Koyunlarda Östrus Sinkronizasyonu (Sürü Çalışması-Birey)	40,00 ₺
Arqree / Bouleture tedavisi	80,00 ₺	Keçilerde Sun'i Tohumlama (Sürü Çalışması,Malzeme Hariç-Birey)	20,00 ₺
Desmotomi / Tenetomi	150,00 ₺	Koyunlarda Sun'i Tohumlama (Sürü Çalışması,Malzeme Hariç-Birey)	15,00 ₺
Oküler Enucleasyon	250,00 ₺	Fakülte İçinde Kısıraklarda Sun'i Tohumlama (Donmuş Sperma İle)	180,00 ₺

Tiflotomi, Tiflektomi	300,00 ₺	Fakülte İçinde Kısıraklarda Sun'i Tohumlama (Taze Sperma İle)	300,00 ₺
Larengotomi-Tracheostomi	150,00 ₺	Fakülte Dışında Kısıraklarda Sun'i Tohumlama (Donmuş Sperma İle)	300,00 ₺
Digital neuroctomi	150,00 ₺	Fakülte Dışında Kısıraklarda Sun'i Tohumlama (Taze Sperma İle)	500,00 ₺
PVC Bandaj	100,00 ₺	İneklerin Ahırda 1.Sun'i Tohumlaması	60,00 ₺
Alçılı Bandaj	100,00 ₺	Aynı İneğin Tekrarlı (İkinci) Tohumlanması	50,00 ₺
Kastrasyon (K. Rum.)	50,00 ₺	İneklerin Fakülte İçinde 1.Sun'i Tohumlaması	50,00 ₺
Biyopsi	50,00 ₺	Aynı İneğin Tekrarlı (İkiden Fazla Tohumlanması)	50,00 ₺
BOS Aspirasyonu	50,00 ₺	Fakülte İçinde Boğaların İnfertilite ve Fertilite Yönünden Muayenesi	100,00 ₺
Rumen Fistülü	300,00 ₺	Fakülte Dışında Boğaların İnfertilite ve Fertilite Yönünden Muayenesi	300,00 ₺
Apse Drenajı	100,00 ₺	Fakülte İçinde Aygırların İnfertilite ve Fertilite Yönünden Muayenesi	300,00 ₺
Prolapsus Rekti Operasyonu	200,00 ₺	Fakülte Dışında Aygırların İnfertilite ve Fertilite Yönünden Muayenesi	500,00 ₺
Abomasum deplasmanı operasyonu (Açık teknik)	300,00 ₺	Fakülte İçinde Boğa Spermasının Dondurulması(Bir Ejakülat İçin)	600,00 ₺
Spastik Parezis Operasyonu	200,00 ₺	Fakülte Dışında Boğa Spermasının Dondurulması(Bir Ejakülat İçin)	1.200,00 ₺
Septik Artritis veya Bursitis Tedavisi	100,00 ₺	Fakülte İçinde Aygır Spermasının Dondurulması(Bir Ejakülat İçin)	750,00 ₺
Yara Tedavisi	70,00 ₺	Fakülte Dışında Aygır Spermasının Dondurulması(Bir Ejakülat İçin)	1.200,00 ₺
Oksijenasyon (1 saat)	30,00 ₺	Koç Spermasının Dondurulması(Bir Ejakülat İçin)	300,00 ₺
Buzağı, koyun, keçi osteosentez	300,00 ₺	Teke Spermasının Dondurulması(Bir Ejakülat İçin)	300,00 ₺
Bursa ekstirpasyonu	200,00 ₺	Embriyolojik Muayeneler	200,00 ₺
CERRAHİ KLİNİĞİ MANİPÜLASYON -KÜÇÜK HAYVAN		Sığırlarda Embriyo Kazanımı ve Transferi (Verici Hayvan Başına)	600,00 ₺
Özel enjeksiyonlar (abdominosentez, sistosentez, torakosentez)	50,00 ₺	Sığırlarda Embriyo Kazanımı ve Dondurulması (Verici Hayvan Başına)	600,00 ₺
Palpebra tersia Operasyonları	200,00 ₺	Sığırlarda Embriyo Transferi (Donmuş Embriyo İle)	150,00 ₺
Göz Kapağı Operasyonları	300,00 ₺	DÖLERME VE SUNİ TOHURLAMA KLİNİĞİ - KÜÇÜK HAYVAN (Pet)	
Katarakt	600,00 ₺	Spermatolojik muayene (genel) ve rapor	250,00 ₺
Katarakt (FAKO)	1.200,00 ₺	Suni tohumlama (natif sperma)	200,00 ₺
Diş operasyonları	100,00 ₺	Androlojik muayene	150,00 ₺
Küçük cerrahi işlemler (tırnak kesimi, anal kese boşaltımı vb.)	75,00 ₺	Sperma alınması	150,00 ₺
Apse Drenajı-Hematom	100,00 ₺	Sperma motilite muayenesi ve rapor	100,00 ₺
Miringotomi veya Kulak Lavajı	100,00 ₺	Sperm vitalite (canlılık) muayenesi ve rapor	50,00 ₺
Laparotomi	350,00 ₺	Sperm vitalite (canlılık) muayenesi ve rapor (Flüoresan Boyama)	300,00 ₺

Dış kulak kanalı total rezeksiyonu	300,00 ₺	Sperm morfolojik muayene ve rapor	50,00 ₺
Bulla Osteotomi	300,00 ₺	Sperm hipoozmotik test muayenesi ve rapor	50,00 ₺
Temporo-mandibular luksasyon	250,00 ₺	Sperm mitokondriyal aktivite oranı ve rapor (Flüoresan Boyama)	300,00 ₺
Epulis	200,00 ₺	Sperm akrozom bütünlüğü testi ve rapor (Flüoresan Boyama)	300,00 ₺
Dış kulak kanalı tümör ekstirpasyonu	250,00 ₺	Sperm sayısı (konsantrasyon) ve rapor	50,00 ₺
Nazofarengeal polip	250,00 ₺	Spermada yabancı cisim tespiti	50,00 ₺
Timpanometri	50,00 ₺	Sperm metilen mavisi redüksiyon testi	50,00 ₺
BAER testi	100,00 ₺	Sperma dondurulması (1 ejakulat için)	300,00 ₺
Kulak kanalı temizleme ve ilaç uygulama	100,00 ₺	Vaginal sitoloji	40,00 ₺
Oksijenasyon (1 saat)	20,00 ₺	Östrüs İndüksiyonu-Kedi,Köpek	80,00 ₺
Kuyruk amputasyonu	200,00 ₺	Gebelik Teşhis,Palpasyon-Kedi	30,00 ₺
Diyafram fıtığı	400,00 ₺	Gebelik Teşhis,Palpasyon-Köpek	40,00 ₺
Göbek fıtığı	300,00 ₺	Köpeklerde Östrus Kontrolü	60,00 ₺
Osteosentez materyalinin çıkartılması	100,00 ₺	Pet Hayvanlarda Testislerin Ultrasonografik Muayenesi	60,00 ₺
Tümörlerin kemoterapisi	250,00 ₺	Laparoskopik Tohumlama	200,00 ₺
Kriptorşidi operasyonu	300,00 ₺	Kastre edilmiş hayvanlarda epididimal sperma dondurma	300,00 ₺
Anal kese ekstirpasyonu	130,00 ₺	Dondurulmuş spermaların saklanması (yıllık)	150,00 ₺
Rektum divertikulumu	350,00 ₺	GÜNLÜK YATAK VE BAKIM ÜCRETLERİ	
Nefrotomi-nefrektomi	400,00 ₺	Kedi,Köpek	15,00 ₺
Gastrektomi-enterektomi	300,00 ₺	Koyun,Keçi	10,00 ₺
Gastrotomi-enterotomi-sistotomi	300,00 ₺	At	25,00 ₺
Ekstremitte amputasyonu	300,00 ₺	Sığır	15,00 ₺
Kastrasyon	250,00 ₺	Kanatlı	5,00 ₺
Detartaraj	100,00 ₺	Spor Atı,Sirk ve Vahşi Hayvan	50,00 ₺
Patella çıkığı	300,00 ₺	Egzotik Hayvan	30,00 ₺
Yara Tedavisi	80,00 ₺	Kemirgen (Tavşan vb.)	10,00 ₺
Bandaj uygulaması	50,00 ₺	MİKROBİYOLOJİ LABORATUARİ	
Destekli Bandaj uygulaması	80,00 ₺	Bakteriyolojik Kültür	40,00 ₺
Salya Kisti operasyonları	350,00 ₺	Mikolojik Kültür	40,00 ₺
Özefagus operasyonları	300,00 ₺	Mikroskopik Muayene	20,00 ₺
Perineal ve inguinal fıtık operasyonu	300,00 ₺	Lam Aglütinasyon Testi	15,00 ₺
Perianal Fistül operasyonu	250,00 ₺	Tüp Aglütinasyon Testi	20,00 ₺
Prolapsus Rekti operasyonu	250,00 ₺	Antibiyogram Testi	40,00 ₺
Üretrotomi-Üretrostomi operasyonu	350,00 ₺	ELİSA	50,00 ₺
Fluorescein testi, Schirmer testi	25,00 ₺	PCR (bir etken için)	150,00 ₺
Artrodes	400,00 ₺	VİROLOJİ LABORATUARİ	
Toraks Cerrahisi	500,00 ₺	IBR (BHV - 1) ELİSA (Antikor)	60,00 ₺
Korpus-ramus mandibula osteosentez	350,00 ₺	BHV - 4 ELİSA (Antikor)	60,00 ₺
Kapalı Redüksiyon	200,00 ₺	BVDV - ELİSA (Antikor)	60,00 ₺
IM Çivi Osteosentezi	400,00 ₺	BVDV - ELİSA (Antijen)	60,00 ₺
Plak Osteosentezi	500,00 ₺	BLV - ELİSA (Antikor)	60,00 ₺
Eksternal Fiksasyon Osteosentezi	500,00 ₺	CAEV / MVV - AGİD (Antikor)	60,00 ₺
Eksizyon artroplastisi	400,00 ₺	Solunum ELİSA(Antikor)(BHV-1, BVDV, PI-3, Adenovirus, RSV)	60,00 ₺
Çapraz Bağ operasyonu	400,00 ₺	Abortion ELİSA(Antikor)(BHV-1, BVDV, BHV-4)	85,00 ₺

Onkolojik Cerrahi	350,00 ₺	IBR (Antikor)+BVDV (Antikor)+BVDV (Antijen)	110,00 ₺
Kolumna Vertebralis operasyonları	750,00 ₺	IBR (Antikor)+BVDV (Antikor)+BVDV (Antijen)+ BLV (Antikor)	130,00 ₺
Biyopsi	100,00 ₺	IBR (BHV-1)-FAT	60,00 ₺
Otohematom operasyonu	150,00 ₺	BVDV-FAT	60,00 ₺
BOS Aspirasyonu	50,00 ₺	BHV-4-IFAT	60,00 ₺
Palatoşizis	250,00 ₺	BHV-1+BVDV+BHV-4-FAT	160,00 ₺
Bursa ekstirpasyonu	250,00 ₺	Coronavirus-FAT	60,00 ₺
Penis amputasyonu	300,00 ₺	Rotavirus-FAT	60,00 ₺
RADYOLOJİ		Coronavirus+Rotavirus-FAT	110,00 ₺
USG (ultrasonografi)	50,00 ₺	BHV-1+BVDV+Coronavirus+RSV+PI-3-FAT	130,00 ₺
Normal Radyografi	50,00 ₺	Rift Valley Fever Virus-IFAT	60,00 ₺
Kontrastlı Radyografi	80,00 ₺	Akabane Virus-IFAT	60,00 ₺
Kontrastlı Miyelografi	150,00 ₺	Mavi Dil Virus-IFAT	60,00 ₺
ANESTEZİYOLOJİ		Veteriner Hekimlik Hizmet Bedeli	110,00 ₺
Sedasyon (At-Sığır)	75,00 ₺	Canine Distemper-FAT	60,00 ₺
Genel Anestezi (Katı)	75,00 ₺	Canine Parvovirus-FAT	60,00 ₺
Genel Anestezi (Volatil)	150,00 ₺	Diyare Tarama-ELİSA (5 virüs)	160,00 ₺
İnfiltrasyon Anestezisi	75,00 ₺	Moleküler Teşhis (1 virüs)	160,00 ₺
Epidural-Spinal Anestezi	75,00 ₺	Moleküler Teşhis Tarama (Abort/Diyare/Solunum Sistemi Virüsleri)	260,00 ₺
Ötenazi	150,00 ₺	PARAZİTOLOJİ LABORATUARI	
Tıbbi atık bertaraf ücreti (kg başına)	8,00 ₺	Kan muayenesi	50,00 ₺
ENDOSKOPİK UYGULAMALAR		Gaita muayenesi	50,00 ₺
Laringoskopi, özefagoskopi	150,00 ₺	Deri muayenesi	50,00 ₺
Gastroskopi, bronkoskopi	200,00 ₺	Organ muayenesi (organ başına)	50,00 ₺
Laparoskopik cerrahi	300,00 ₺	Gaita kültürü	50,00 ₺
Artroskopi	250,00 ₺	Gaitada yumurta/ookist sayımı	50,00 ₺
Otoskopi-otovideoskopi	75,00 ₺	İdrar muayenesi (parazitolojik)	50,00 ₺
İÇ HASTALIKLARI KLİNİĞİ TEŞHİS VE TEDAVİ - BÜYÜK HAYVAN		Parazitolojik nekropsi	50,00 ₺
Miknatis Yutturma	25,00 ₺	Parazitolojik su muayenesi	50,00 ₺
Gluteraldehit Testi	25,00 ₺	Parazitolojik arı muayenesi	50,00 ₺
Rothera Testi	25,00 ₺	Parazit identifikasyonu	100,00 ₺
İdrar Muayeneleri (Stick ve mikroskopik)	25,00 ₺	Rapor düzenleme	250,00 ₺
İshalli Buzağı Paketi (Muayene, 5'li hızlı test kiti, hemogram, kan gazı analizi, glukoz, üre, kreatinin, GGT, potasyum, 3 lt IV sıvı, 250 ml Bikarvil ve/veya voluvene, 2 adet mavi intraket, 5 adet 5 ml enjektör, 1 adet 50 ml enjektör)	250,00 ₺	PATOLOJİ LABORATUARI	
İÇ HASTALIKLARI KLİNİĞİ TEŞHİS VE TEDAVİ - KÜÇÜK HAYVAN (Pet)		Büyük Hayvan Otopsi	350,00 ₺
Tekli aşı (Kuduz)	25,00 ₺	Küçük Hayvan Otopsi	200,00 ₺
Karma aşı	50,00 ₺	Kanatlı Otopsi	50,00 ₺
İdrar Muayeneleri (Stick ve mikroskopik)	20,00 ₺	Biyopsi	100,00 ₺
Sistosentez	50,00 ₺	Smear	50,00 ₺
İdrar Sondası takılması	50,00 ₺	Histopatolojik Muayene (rapor)	150,00 ₺
Torakosentez	50,00 ₺	İmmunohistokimyasal İnceleme	250,00 ₺
Parasentez	50,00 ₺	Sitoloji	50,00 ₺

DOĞUM VE JİNEKOLOJİ KLİNİĞİ -BÜYÜK HAYVAN		BİYOKİMYA LABORATUARI	
Sezaryen operasyonu (B.Rum.)	400,00 ₺	İdrarın mikroskopik muayenesi	10,00 ₺
Sezaryen operasyonu (K.Rum.)	200,00 ₺	İdrarın fiziksel ve kimyasal muayenesi	15,00 ₺
Gebelik muayenesi	50,00 ₺	İdrarda Glikoz tayini	15,00 ₺
Fototomi	250,00 ₺	İdrarda Üre tayini	15,00 ₺
Doğuma yardım (B.Rum.)	150,00 ₺	İdrar Taşı analizi	15,00 ₺
Doğuma yardım (K.Rum.)	80,00 ₺	Serum Total Protein tayini	20,00 ₺
Metritis tedavisi (B.Rum.)	100,00 ₺	Serum ALT tayini	20,00 ₺
Metritis tedavisi (K.Rum.)	50,00 ₺	Serum AST tayini	20,00 ₺
Mastitis tedavisi	60,00 ₺	Serum Total Lipit tayini	15,00 ₺
Meme operasyonu (B.Rum.)	150,00 ₺	Serum İnorganik Fosfor tayini	30,00 ₺
Meme operasyonu (K.Rum.)	80,00 ₺	Serum Total Kolesterol tayini	20,00 ₺
Jinekolojik Operasyon (B.Rum.)	150,00 ₺	HDL - Kolesterol tayini	20,00 ₺
Jinekolojik Operasyon (K.Rum.)	100,00 ₺	Kan Glikoz tayini	15,00 ₺
Prolapsus uteri (B.Rum.)	200,00 ₺	DİĞER LABORATUVAR ANALİZ ÜCRETLERİ	
Prolapsus uteri (K.Rum.)	100,00 ₺		
Prolapsus vagina (B.Rum.)	120,00 ₺		Albumin 6,00 ₺
Prolapsus vagina (K.Rum.)	80,00 ₺		ALP 8,00 ₺
Retentio sec.(B.Rum.)	100,00 ₺		GPT-ALT 8,00 ₺
Retentio sec.(K.Rum.)	50,00 ₺		GOT-AST 8,00 ₺
DOĞUM VE JİNEKOLOJİ KLİNİĞİ -KÜÇÜK HAYVAN (Pet)		Amilaz	12,00 ₺
Prolapsus uteri	100,00 ₺	Kalsiyum	6,00 ₺
Prolapsus vagina	150,00 ₺	Kolesterol	10,00 ₺
Retentio sec.	100,00 ₺	HDL Kolesterol	22,00 ₺
Köpek Sezaryen operasyonu	300,00 ₺	CK NAC	12,00 ₺
Kedi Sezaryen operasyonu	250,00 ₺	Kreatinin	8,00 ₺
Doğuma yardım	60,00 ₺	Direk Bilirubin	8,00 ₺
Metritis tedavisi	100,00 ₺	GGT	8,00 ₺
Mastitis tedavisi	50,00 ₺	Glukoz	8,00 ₺
Köpek Meme Tümörü operasyonu	350,00 ₺	LDH	8,00 ₺
Kedi Meme Tümörü operasyonu	250,00 ₺	Magnezyum	8,00 ₺
Jinekolojik operasyon	300,00 ₺	Fosfor	8,00 ₺
Köpek Ovariohysterectomi operasyonu	250,00 ₺	Total Bilirubin	8,00 ₺
Kedi Ovariohysterectomi operasyonu	200,00 ₺	Total Protein	8,00 ₺
Vaginal sitoloji	80,00 ₺	Trigliserit	12,00 ₺
Endokrinolojik muayene	50,00 ₺	Üre	12,00 ₺
Gebelik muayenesi	50,00 ₺	Ürik Asit	10,00 ₺
DÖLERME VE SUNİ TOHURLAMA KLİNİĞİ		İron	10,00 ₺
Gebelik Muayenesi	30,00 ₺	LDL Kolesterol	40,00 ₺
USG (Ultrasonografi)	50,00 ₺	Bile Acid	35,00 ₺
İnfertilite Problemleri (Danışmanlık)	50,00 ₺	Chloride LR	6,00 ₺
Spermanın Azot İçerisinde Depolanması(1-100 Payet/Yıl)	150,00 ₺	Cholinesterase LR	10,00 ₺
Spermanın Azot İçerisinde Depolanması(100 Payetten Fazla)	2,00 ₺	Copper	8,00 ₺
Konsültasyon	20,00 ₺	Fruktozamin	12,00 ₺
Enjeksiyonlar(İm/İv/Sc/Po/İt)	5,00 ₺	Lactate LR	18,00 ₺
Yerinde Muayene(Araç,Yol,Bakım Vb. Masraflar Hariç)	100,00 ₺	Lipase	30,00 ₺
Adli Heyet Muayenesi ve Rapor(Adli Vaka)	800,00 ₺	Potassium LR	10,00 ₺
Koyun-Keçi Laparoskopik Tohumlama	200,00 ₺	Sodyum	22,00 ₺

FİZYOLOJİ LABORATUARI		Tam Kan	40,00 ₺
Alyuvar sayımı	20,00 ₺	Tiroid Paneli	230,00 ₺
Akyuvar sayımı	15,00 ₺	Kortizol	150,00 ₺
Hemoglobin tayini	10,00 ₺	Makine ile İdrar Analizi	20,00 ₺
Hemotokrit değer tayini	5,00 ₺	Genel Sağlık Paneli	100,00 ₺
Akyuvar Formül	20,00 ₺	Karaciğer Paneli	70,00 ₺
Pıhtılaşma süresi tayini	5,00 ₺	Böbrek Paneli	60,00 ₺
Kanama süresi tayini	5,00 ₺	Preanestezik Panel	60,00 ₺
Sedimentasyon	20,00 ₺	Metabolik Profil Testi	75,00 ₺
Tam Kan	50,00 ₺	NEFA	20,00 ₺
Tansiyon	10,00 ₺	BHBA	20,00 ₺
EKG	50,00 ₺	Kan Gazı Analizi	80,00 ₺
Alyuvar Osmatik Direnç tayini	20,00 ₺	Tiroid Paneli	135,00 ₺

Tablo 22: Klinik ve Laboratuvar Hizmetleri Tablosu

Kaynak: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Döner Sermaye Klinik ve Laboratuvar Hizmetleri

Türk Veteriner Hekimleri Birliği			
Aksaray Veteriner Hekimleri Odası 2019 Asgari Muayene Ücret Tarifesi			
At, Sığır	80 ₺	Traş Köpek 0-10 kg , 10kg Kedi	100 ₺
Tay, Buzağı, Koyun, Keçi	80 ₺	Karma Aşısı	60 ₺
Kanatlı	70 ₺	Kuduz Aşısı	50 ₺
Mahallinde Vizite		Bronşit Aşısı	75 ₺
At, Sığır	100 ₺	Leukemia (Lösemi)	75 ₺
Tay, Buzağı, Koyun, Keçi	100 ₺	Mantar Aşısı	100 ₺
Tolu Kümes	300 ₺	Tetanoz Aşısı	100 ₺
Gebelik Teşhisi (Rektal Muayene)	50 ₺	Lyme	100 ₺
Abomazum Deplasman Operasyonu	600 ₺	İç Parazit İlaç Uygulaması	20 ₺
Suni Tohumlama Uygulaması	70 ₺	Dış Parazit İlaç Uygulaması	50 ₺
Apse Sağıltımı	200 ₺	Apse Sağıltımı	100 ₺
Yabancı Cisim Operasyonları	600 ₺	Fıtık Operasyonları	350 ₺
Fıtık Operasyonları (At, Sığır)	350 ₺	Osteosentez	1500 ₺
Fıtık Operasyonları (Koyun, Keçi)	250 ₺	Destekli Bandaj	200 ₺
Enfekte Yara Sağıltımı (At, Sığır)	120 ₺	Tırnak Kesimi	20 ₺
Yara Dikişi (At)	200 ₺	Operasyonu Sezeryan (Kedi)	600 ₺
Yara Dikişi (Sığır)	150 ₺	Operasyonu Sezeryan (Köpek)	800 ₺
Pansuman Bandaj (At)	100 ₺	Ovariohistorektomi (Kedi)	450 ₺
Pansuman Bandaj (Sığır)	100 ₺	Ovariohistorektomi (Köpek)	600 ₺
Küçük Operasyonlar	250 ₺	Orşiektomi (Kedi)	350 ₺

Güç Doğuma Yardım	300 ₺	Orşiektomi (Köpek)	450 ₺
Fötotomi	400 ₺	Anal Kесе Temizlemesi	200 ₺
Prolapsus	200 ₺	Anal Kесе Boşaltması	75 ₺
Prolapsus Uteri	300 ₺	Vajinal Hiperplazi	1000 ₺
Operasyon Sezeryan	800 ₺	Prolapsus Vagina	300 ₺
Retensio Recundinarum	200 ₺	Ötenazi	250 ₺
Kastrasyon (At)	400 ₺	Kedi Diş Çekimi (Adet)	150 ₺
Meme ve Meme Başı Operasyonları	200 ₺	Köpek Diş Çekimi (Adet)	200 ₺
Nekropsi (At)	300 ₺	Diş Taşı Temizliği (Kedi)	200 ₺
Nekropsi (Sığır)	300 ₺	Diş Taşı Temizliği (Köpek)	300 ₺
Nekropsi (Koyun, Keçi)	150 ₺	Kulak Temizleme	150 ₺
Büyükbaş Kan Alma	30 ₺	Kulaktan Yabancı Cisim Çıkartma	150 ₺
Küçükbaş Kan Alma	30 ₺	Gebelik Muayenesi Ultrason	80 ₺
Sığır Vajinal Araç Uygulama	70 ₺	Kan Sayımı	80 ₺
Sığır Boynuz Kesme	50 ₺	EKG	50 ₺
Tırnak Kesme	200 ₺	Yazışma-Sağlık Raporu Düzenleme	50 ₺
Buzağı Boynuz Köreltme	40 ₺	Radyografi	
Mıknatıs Uygulama	30 ₺	Kontrastlı Radyografi	300 ₺
Klinikte Vizite		Radyografi	100 ₺
Kedi, Köpek	75 ₺	Renkli Doopler USG	150 ₺
Süs Hayvanları	30 ₺	Hospitalizasyon	
Mahallinde Vizite		Köpek-Kedi	40 ₺
Kedi, Köpek	100 ₺	Microchip Implantasyonu	120 ₺
Süs Hayvanları	100 ₺	Kuduz Titrasyonu Testi (Kan Alma-	250 ₺
Deri Kazıntısı Alma (Kedi, Köpek)	50 ₺	Hazırlamayı Kapsar)	
Gaita Alımı ve Muayenesi	50 ₺	Yoğun Bakım (Günlük)	170 ₺
Banyo (Büyük İrk Kedi ve Köpek)	75 ₺	Oksijen Uygulaması	50 ₺
Banyo (Küçük İrk Kedi ve Köpek)	100 ₺		

Tablo 23: Aksaray Veteriner Hekimleri Odası 2019 Asgari Muayene Ücret Tarifesi

Kapasite kullanım oranına bağlı oluşan gelirlerin birim bedelleri hesaplamasında, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesinin yayınladığı fiyat listesi (Tablo 22) ve Aksaray Veteriner Hekimleri Odası tarafından yayınlanan 2019 Yılı Asgari Muayene Ücret Tarifesi (Tablo 23) dikkate alınmıştır.

İş akışında muayene, tedavi ve operasyona bağlı ücretleri, hasta sahibi vezneye makbuz karşılığında peşin ödeme ile yapacaktır.

7. HİZMETLERİN SATIŞ PROGRAMI

7.1. Satış Programı:

Hafta içi mesai saatleri içerisinde gelen hasta ile ilgili yapılan işlemleri takiben hasta ya taburcu ya da hospitalize edilir. Hayvanlar hastanede yapılan işlemlerin sonuçlanması veya muayene öncesi tutuldukları her hayvan türüne için farklı açık kapalı alanları mevcuttur.

Mesai dışında ve tatil günlerinde hizmet veren acil kliniğinde hastanın yaşamsal fonksiyonlarını stabilize edecek seviyede ekipman ve ilaçlar bulunmakta olup müşahade altına alınmasına karar verilen hayvanlar, tür düzeyinde ayrı barınma odaları ve buralardaki kafeslerde tutulurlar.

Hastanemizde; Radyoloji, Donanımlı Merkez Laboratuvarı, Eczane, Bekleme Salonları, hayvan türlerine göre çok sayıda klinik muayene ve uygulama oda ve salonları, operasyon salonları, nekropsi salonu, anestezi odası, yoğun bakım ve rehabilitasyon üniteleri, görüntüleme merkezi (ultrason, endoskopi), yatan hasta odaları, karantina merkezi, her hayvan türüne yönelik hospitalizasyon üniteleri ve acil müdahale odası vardır. Bu merkezler ve üniteler teşhis ve tedavi amaçla kullanıldığı gibi öğrencilerin eğitimi ve uygulamaları için ve ayrıca araştırma amaçlı olarak kullanılacaktır.

Hastanemize getirilen hasta hayvanlar için hasta sahibinden anemnez alındıktan ve ilgili hasta takip formu doldurulduktan sonra hasta sahibi kayıt işlemleri için hasta kayıt merkezine yönlendirilir. Hasta kayıt görevlisi tarafından hasta sahibi ve hasta hayvan ile ilgili bilgiler klinik merkezi otomasyon sistemine girilir ve hasta için bir protokol numarası verilir. Hastanın türüne göre bir dosya (çiftlik hayvanı için sarı, pet için ise pembe renkli) hasta sahibine verilir. Hasta ile ilgili tüm işlemler protokol numarası doğrultusunda yapılır. Yani teşhis ve tedavi amaçla yapılan işler ilgili kliniklerde tek tek protokol numarası temelinde açılmış olan otomasyon sistemine girilir. Ayrıca hasta ile ilgili yapılmış kan, idrar ve diğer analizle dosyaya konur. Gerekli uygulamalarını takiben hasta ya taburcu ya da hospitalize edilir. Hasta sahibi hasta ile ilgili yapılmış olan işlemler doğrultusunda vezneye ücretini makbuz karşılığında peşin ödeme ile yapar. Hasta ile ilgili bilgiler hem otomasyonda kayıtlı olduğu gibi hem de dosya olarak ta arşivlenir.

7.2. Hizmet Programı:

Hayvan Hastanemiz; İç Hastalıkları, Cerrahi, Doğum ve Jinekoloji, Dölerme ve Suni Tohumlama Anabilim Dalları olmak üzere 4 bölümde hizmet verecektir. Klinik hizmetleri şu şekilde olacaktır.

- Acil Klinik Hizmetleri
- Gezici Klinik Hizmetleri
- Cerrahi Klinik Hizmetleri
- İç Hastalıkları Klinik Hizmetleri
- Doğum ve Jinekoloji Klinik Hizmetleri
- Dölerme ve Suni Tohumlama Klinik Hizmetleri
- Merkezi Klinik Tanı Laboratuvar Hizmetleri

7.3. Pazarlama Stratejisi:

Hayvan Hastanesinin fizibilite raporundan başlayarak duyurulması, basın aracılığıyla TV, radyo, gazete ve internette, çeşitli kongre, konferans ve seminerlerde ve Aksaray Üniversitesi web sayfasında yapılmaktadır. Faaliyete geçilmesi ile birlikte ilgili bakanlığa bağlı il müdürlükleri, veteriner odası, STK kuruluşları aracılığıyla da duyurulması işlemleri devam edecektir.

7.4. Tesis İçin Öngörülen Kapasite Kullanım Oranı:

Hayvan Hastanesinin, kurulu kapasitesi, 7 gün 24 saat hizmet verecek şekilde tasarlanmıştır. Kurulu kapasitede yıllık 12.048 baş çiftlik hayvanı ve 34.032 baş pet hayvanına müdahale yapılabilecektir. Kurulu kapasitenin öngörülen kullanım oranlarında Aksaray'daki hayvan varlığına yakın sayıda hayvan varlığı bulunan Kayseri Erciyes Hayvan Hastanesi hasta sayıları göz önüne alınmış ve bu fizibilitenin 6.3. Arz ve Talep Analizi kısmında grafiklerle ve tablolarla da açıklanmıştır. Bu verilere göre; yatırımın tamamlanması, hayvan hastanesinin tanıtımının sağlanması gibi faktörler göz önüne alınarak ilk yılda yaklaşık 4000 hasta sayısı ile başlayıp, Aksaray'daki hayvan varlığının artış oranı ile doğru orantılı olarak yıllık %10 artış oranları ile kapasite kullanımı öngörülmüştür (Tablo 24).

Yıllar	1.Yıl 2021	2.Yıl 2022	3.Yıl 2023	4.Yıl 2024	5.Yıl 2025	6.Yıl 2026
KKO %	10	20	30	40	50	60

Tablo 24: Kapasite Kullanım Oranı (KKO)

8. PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI

8.1. Fiziksel ve Coğrafi Özellikler

Coğrafi Yerleşim:

Aksaray; Edirne, İstanbul, Ankara, Adana, İskenderun karayolu ile Samsun, Kayseri, Konya, Antalya karayolu üzerindedir. 33-35 derece doğu meridyenleri ile 38-39 derece kuzey paralelleri arasında yer alır. Doğuda Nevşehir, Güneydoğuda Niğde, Batısında Konya ve Kuzeyde Ankara ile Kuzeydoğuda Kırşehir ile çevrilidir. Yüzölçümü 7626 km²'dir. Aksaray'ın Ağaören, Eski, Gülağaç, Güzeyurt, Ortaköy, Sarıyahşi ve Sultanhanı olmak üzere 7 ilçesi, 22 belediye ve 175 köyü bulunmaktadır.

Aksaray yüzey şekilleri itibarıyla düzlüktür. Denizden 980 metre yükseklikte yer alır. İlin güneydoğusunda Hasan Dağı (3268 m); kuzeyi, orta bölümünden ayıran noktada uzanan ve Hasan Dağı ile birleşen Ekecik Dağı (2137 m) bu yaylada yer alan yüksekliklerdir. Aksaray'ın orta kesimleri, kuzeyi, güneyi tamamen ovalıklarla kaplıdır. Güneyde Obruk Platosu'nun uzantısı ve Aksaray Ovası bulunur. Aksaray, etrafı kuzeyde Kuzey Anadolu (Karadeniz), güneyde Güney Anadolu (Toros) Dağları; doğusu yüksek Doğu Anadolu Platosu, batısında İç Batı Anadolu yüksek

platosuyla çevrili olan Orta Anadolu Bölgesi'nin Tuz gölü havzasında yer alır. Deniz etkisinden tamamen mahrumdur. En önemli akarsuyu Ulırmak'tır. Yüzölçümü 7626 km² olan ilin, 5713 km²'si tarım arazisi, çayırılık, otlaklar ve meradır. Aksaray'ın en önemli gölü Konya ve Ankara ile müşterek sınırlara sahip oldukları Tuz Gölü'dür. Tuz Gölü ülkemizin en büyük ikinci gölüdür. Yüzölçümü 1500 kilometrekaredir.

Hasan Dağının çevresi geniş bir volkanik katmanla ve Yaprakhisar ile İhlara arasındaki Ziga Kaplıcasındaki aynı hareketler sırasında kireçtaşı basıncı ile ısı sayesinde oluşan çatlaklardan dışarı çıkan doğal termal kaynaklarıyla örtülüdür. İhlara Vadisi dünyaca ünlüdür. Bölgedeki yolculuk koridorları eski hanların yıkıntılarıyla doludur. Melendiz Dağlarından çıkarak Tuz Gölüne dökülen Ulırmak, geniş bir plato meydana getirmektedir.

İklim:

Aksaray İli orta iklim kuşağında olup, soğuk, kara iklim tipine sahiptir. Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuktur. Yağışlar genellikle ilkbahar ve kış aylarında görülmektedir. Yaz-kış ve gece-gündüz sıcaklık farkları çok fazladır.

Karasal iklim özelliklerini taşıyan Aksaray İli ve çevresinde, yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise soğuk ve sert geçmektedir. Aksaray İli iklim özelliklerinin analizi 1980-2013 yılı iklim değerleri esas alınarak yapılmıştır. İlin aylara göre en düşük ortalama sıcaklık değeri ocak ayında en yüksek sıcaklık değeri ise temmuz ayında yaşanmaktadır. Uzun yıllar iklim değerleri esas alındığında ilde 1990 yılında minimum sıcaklık -30 °C'ye kadar düşmüştür. Aksaray İli tarımsal faaliyetlerini kısıtlayan en önemli iklim değeri yetersiz toplam yağış miktarıdır. Uzun yıllar ortalamasına göre ilde ortalama toplam yağış 343,3 mm olup bu değer oldukça düşüktür. Özellikle ilin düşük toplam yağış miktarı dikkate alındığında il geneli için yeni sulama suyu kaynaklarının temini hayati öneme sahiptir. Bu bağlamda il dışı havzalardan sulama suyu kaynaklarının temini konusunda planlanan projelerin acilen gerçekleştirilmesi il tarımı için önemlidir.

Rüzgar; Tuz Gölü havzası, çoğunlukla kuzey (yıldız), kuzeybatı (karayel) ve doğudan gelen rüzgarların etkisi altındadır. Aksaray meteoroloji istasyonunun 34 yıllık rasatlarına göre ise, Aksaray çevresinde en çok esen rüzgar yönleri sırasıyla, doğu-kuzeydoğu (6464), kuzey-doğu (4259), doğu (1197), batı-kuzeybatı (2870), kuzey-kuzeydoğu (1754)'dür. **Basınç;** ortalama yerel basınç 903.5 hPa'dır. **Nem;** Nispi nem değerleri kış aylarında genellikle daha yüksek, sıcaklığın arttığı yaz aylarında daha düşüktür. Ortalama buhar basıncı 8,4 hPa ve ortalama nem oranı 51'dir. **Sıcaklık;** Yıllık ortalama sıcaklık 15 °C'dir. Yıllık sıcaklık dalgalanmaları, havzanın karasal iklimini karakterize eder. **Buharlaştırma;** Buharlaştırma ile meydana gelebilecek su kayıpları, kapalı kurak havzalarda büyük önem taşır. Bu kayıpların mevcut yöntemlerle doğrudan doğruya ölçümle saptanabilmesi çok güçtür. Bu iş için çeşitli hesaplama yöntemleri geliştirilmiş olmakla beraber, kullanılan faktörlerin farklılığı nedeni ile hesap sonuçları arasında büyük ayrılıklar görülebilmektedir.

Yağışlar; İç Anadolu'nun en az yağış alan bir bölümünü oluşturan Tuz Gölü havzasının uzun yıllara göre ortalama yağış yüksekliği 300 mm ile karakterize edilir. Aksaray civarı ise, 40 yıllık rasat ortalamalarına göre 327.6 mm toplam yağış miktarına sahiptir.

Yağış dağılımı bakımından Tuz Gölü havzası ve Aksaray Ovası, kendi içlerinde genel olarak homojen olup ancak yüzey şekillerine bağlı olarak yersel bazı farklar gösterir. Örneğin havzanın güneydoğusunda ekstrem bir yükselti teşkil eden Hasan Dağı'nın çevresinde yükselti arttıkça daha fazla yağış olduğu gözlemlenmiştir.

Seller; Aksaray şehir merkezinin doğusunda bulunan Akhisar'dan başlayıp E-90 Karayolu üzerinden devam eden büyük küçük tepe ve tepelikler Altınkaya Kasabasına kadar devam etmektedir. Bu hat üzerinde bulunan dere ve derecikler doğal sel oluşumuna neden olabilecek potansiyel unsurlardır.

Kuraklık; Aksaray iklim yapısı karasal iklim özelliği göstermekte olup genel olarak kurak bir yapıya sahiptir. Bölgemiz hemen hemen Türkiye'nin en kurak havzası içerisinde yer almaktadır. Özellikle Temmuz-Ağustos ayları en kurak geçen aylardır.

Toprak ve Arazi Yapısı:

Bölgede görülen iklim ve jeolojik yapı farklılıkları ile vejetasyondaki çeşitlilik değişik özelliklere sahip toprakların oluşumuna neden olmuştur. Aksaray'da I - IV. sınıf tarım arazileri 405.154 ha olup, genelde tarım bu araziler üzerinde yapılmaktadır. Mera ve orman alanları VI. ve VII. sınıf araziler üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bölgenin topoğrafik yapısı genellikle düz veya düze yakın (%0-2)'dir. Birinci sınıf arazilerin kapladığı alan 88.596 ha, ikinci sınıf arazilerin kapladığı alan 78.184 ha, üçüncü sınıf arazilerin kapladığı alan 183.988 ha, dördüncü sınıf arazilerin kapladığı alan ise 119.125 ha olarak belirtilmiştir.

Aksaray ilinde su erozyonundan etkilenmemiş veya hafif etkilenmiş toprakların oranı %45,4; orta su erozyonundan etkilenmiş toprakların oranı %35,5; şiddetli su erozyonundan etkilenmiş toprakların oranı %13,5; çok şiddetli su erozyonundan etkilenmiş toprakların oranı %5,6'dır. Ayrıca il topraklarının 65.625 hektarında rüzgâr erozyonu etkilidir. Toplam 134.870 hektar (%23,6) arazide drenaj problemi vardır. Drenaj problemi görülen arazilerin %91,9'u tuzlu veya tuzlu sodiktir. Çayır-mera arazilerindeki tuzluluk veya tuzluluk sodiklik sorunu, toplam sorunlu arazilerin %81'ini oluşturmaktadır. Arazilerin %15,4'ü dik, çok dik ve sarp meyile sahiptir. Arazi yapısının %46,7'si ise sığ ve çok sığ yapıdadır.

Bitki Örtüsü

Aksaray, ormanlar yönünden oldukça fakirdir. Aksaray topraklarının ancak % 2,78'i (bu değer %1,72'si doğal, %1,06'sı ağaçlandırmadır) ormanlarla kaplıdır. Bu arazinin üzerinde bulunduğu orman serveti ise oldukça azdır. Aksaray'daki ormanlar başta Hasan Dağı, Ekecik Dağı, Harun Dağı ve Güzelyurt İlçesi çevresinde bulunmaktadır.

Aksaray ilinin orman varlığı baltalık ve orman dışı ağaçlandırmalardan ibarettir. Baltalık ormanların tamamında doğal olarak bulunan ağaç türü meşedir. Orman dışı ağaçlandırmalarda ise ibrelî türlerden Sedir, Karaçam, Sarıçam, Kızılçam, Mavi Servidir. Yapraklı türlerden ise Dişbudak, Akçaağaç, Ailanthus, Akasya, Badem, Mahlep, İğde, Gleditschia vs. türler kullanılarak ağaçlandırma faaliyetleri yürütülmektedir. Ağaçlandırma potansiyel sahası yaklaşık 50.000 hektar olduğu tahmin edilmekte olup, bu sahaların hemen hepsi mera vasfındadır.

Bölgenin vejetasyonu, ot, ağaçlı step ve orman topluluğu olmak üzere üç ana formasyona ayrılabilir. Asırlar boyu süregelen tahrip sonucunda İç Anadolu'daki karaçam, meşe ve hatta ardıç ormanları, nispeten nemli ve kuzeye bakan lokal alanlara ve yükseklerle çekilmişlerdir. İklim kuraklaşmaya meyletmesi ve biyotik faktörler etkisi ile tahrip edilen orman alanlarının yerini ise step vejetasyonu tarafından işgal edilmiştir. Ayrıca step bölgeleri yer yer çok seyrek de olsa çalı formunda bitkiler de görülmektedir.

Su Kaynakları:

Yüzölçümü 7626 km² olan Aksaray'ın alansal olarak büyük bir bölümü (%85) Konya Kapalı Havza (KKH)'sında, geriye kalan kısmı ise (%15) Kızılırmak Havzası (KH)'nda yer almaktadır. Aksaray ilindeki su kaynakları genelde volkanik kökenli Hasan Dağı yamaçlarındaki doğu ve güneydoğu bölgelerinde yer almaktadır. Bu bölgeler, İhlara vadisi boyunca Melendiz Irmağından başlayarak Merkez ilçesindeki Mamasın Baraj yeri ve Uluiрмаk'a kadar uzanmaktadır. Bu bölgelerdeki su kaynakları yeterli olup ve yeraltı sularının seviyeleri 35–60m arasında değişmektedir. Ancak Aksaray ilinin batı ve kuzey kısımlarında (Kulu, Sultanhanı, Eskil, Eşmekaya, Yeşilova ve Tuz Gölü bölgeleri) su kaynakları azalmakta ve yeraltı sularının derinliği neredeyse 150-300 m'ye kadar ulaşmaktadır. Bölgede akarsu niteliğinde olan Melendiz Irmağı, Melendiz Dağı andezitlerinden boşalan küçük debili çok sayıda kaynağın birleşmesiyle oluşmaktadır. İhlara Kasabası içerisinde iki tarafı kavak ve söğüt ağaçları ile kaplı dik yamaçlar arasından vadiye giren akarsu, güneydoğu-kuzeybatı yönünde kıvrılarak Selime'ye doğru akmaktadır. Bölgede dere akışları mevsimsel olarak büyük değişim göstermektedir. Melendiz; İhlara Kasabası, Belisırma, Ziga, Yaprakhisar ve Selime köylerini geçerek, Aksaray ve çevre yerleşimlerin gereksinimlerini karşılayan Mamasın Barajı'na ulaşmaktadır. Barajı besleyen Karasu'nun debisi 600–4.200 l/s iken, Melendiz ırmağının debisi 690–5.100 L/s arasında değişmektedir. Toplam uzunluğu 60 km olan Melendiz, dik yamaçlı İhlara Vadisi girişinden 1–2 m genişlikte iken, yaklaşık 500 m ilerledikten sonra 8–10 m genişliğe ulaşmaktadır. Yağışlı mevsimlerde sel suları nedeniyle su seviyesi yükselen ve rengi bulanıklaşan Melendiz Irmağı'nın su yüksekliği genelde 20–80 cm dolaylarındadır. Melendiz'e İhlara Kasabası ve Belisırma Köyü'nün evsel atık sularının karıştığı tespit edilmiştir. DSİ'nin Selime Köyü ölçüm istasyonundan 1974-1991 yılları arasında ölçülen 15 yıllık akım değerlerine göre, ortalama akım en yüksek nisan (4.70 m³/s) ve en düşük temmuz (1.12 m³/s) aylarında görülmektedir. Bu durum bölgeye düşen yağış değerleriyle de benzerlik göstermektedir. Melendiz'de ise 15 yıllık gözlemlere göre en düşük akım 0.39 m³/s ile Temmuz ayında, en yüksek akım ise 14.66 m³/s ile Kasım ayında gözlenmiştir.

İlde belgeli kuyu sayısı 3.328 adet olup YAS'dan sulanan toplam arazi miktarı 38.305 ha'dır. İlın sulama kooperatif sayısı 29 adettir. Sulama kooperatiflerine ait kuyu sayısı ise 258 adettir. Sulama kooperatiflerince il genelinde 11.019 ha tarım arazisi sulanmaktadır. İl genelinde belgesiz kuyu sayısı bilinmemektedir. Bölgede soğuk su kaynakları düşük debiye sahip olmakla birlikte (0.3–20 L/s) oldukça fazladır. En önemli su kaynağı İhlara Kasabası'nın 2.5 km güneyinde yer alan Kırkgöz dır. Ortalama sıcaklığı 13°C, debisi kurak ve yağışlı dönemlerde yaklaşık 370 ile 780 L/s arasında

değişmektedir. Yumuşak su sınıfına giren kaynak, kaptajla alınmakta ve İhlara Kasabası'nın içme suyunu karşılamaktadır. Termal su kaynakları, yüzeyde kolaylıkla izlenen Ziga fay hattı üzerinde bulunmaktadır. Sayıları yirmi civarında olan termal kaynaklar birkaç ana çıkış yeri dışında devamlı yer değiştiren bir yapı göstermektedir. Çeşitli zamanlarda yapılan ölçümlerde kaynak sıcaklıklarının 45-51°C arasında değiştiği bulunmuştur. Toplam debi yaklaşık 7 L/s dir.

Sulak Alanlar; Aksaray İlinde bilinen tek sulak alan Eskil ilçesi sınırları içerisinde bulunan Eşmekaya Sazlığıdır. Yüzölçümü 7.936 ha olup, denizden yüksekliği 945 m'dir. Tuz Gölü Özel Çevre Koruma alanı içinde yer alan ve önemli kuş alanı statüsü de olan Eşmekaya Sazlığı, aynı zamanda I. Derecede Doğal Sit Alanı ve Yaban Hayatı Koruma Sahasıdır. Bölgede geçmiş yıllarda görülen önemli kuş türleri arasında; Kızılboyunlu Batağan, Leylek, Sakarca, Macar ördeği, Dikkuyruk, Bozkır delicesi, Çayır delicesi, Küçük kerkenez, Turna, Gülen sumru, Su kuşu, Mahmuzlu kızkuşu sıralanabilir.

Enerji

Güneş enerjisi konutlarda güneş enerjisi sistemi kurularak sıcak su temin edilmesinde kullanılmaktadır. Aksaray'da güneş ve rüzgar enerjisinin kullanımı konusunda bu güne kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Aksaray'da 2005 yılından itibaren konutlarda ve sanayi sektöründe doğalgaz kullanımına başlanmıştır.

Madenler

Aksaray yer altı ve yer üstü zenginlikleri bakımından önemli sayılabilecek zenginliklere sahiptir. İlde uzun süre işletilmeyen madenler son yıllarda yapılan çalışmalarla işletilmeye açılarak Aksaray ekonomisine kazandırılmıştır. Aksaray'da çıkartılan madenlerin başında civa gelmektedir. Civa, Güzeyurt ilçesi sınırları içerisinde damarlar halinde güçlü bir rezerve sahiptir. İlde çıkartılan bir başka maden İhlara ve Belisırma sınırları içerisindeki, geçmiş yıllarda da üretimi yapılan diatomit madenidir. Ayrıca Panlı ve Yenişabanlı bölgesinde çıkartılan feldspat, renkli pişen seramik hammaddesi olarak kullanılmaktadır. Çıkartılan tüm bu madenlerin yanında Ortaköy İlçesi Gökkaya yatağında iyi kalitede granit mermeri bulunmaktadır. Kalite olarak son derece yüksek olan granit mermerinin rezervinin artırılması için son yıllarda çalışmalar hızlandırılmıştır. Madencilik kapsamı içinde ele alınabilecek ve geniş alanlarda çıkartılabilen bir başka maden, kesme taş ve Hasan Dağı'ndan püsküren lavlar sonucu oluşan siyah taşlarıdır.

8.2. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı

Aksaray Üniversitesinin mevcut kapalı alanları fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, meslek yüksekokulları, laboratuvar, sosyal tesis ve spor salonları olmak üzere 218.714 m²'dir. Bu alanlardan 11.000 m²'si 2018 yılında tamamlanmıştır. Toplam alan 4.778.596 m² olup, kapalı alanların toplam alan içindeki payı % 4.57 (218. 714 m²)'dir. 2018 yılı haziran ayı itibariyle kapalı

alanların dağılımı eğitim, sosyal ve spor alanları şu şekildedir; İdari alan 41. 030 m², Eğitim alanı 34.728 m², Laboratuvar 18. 493 m², Kantin- Kafeterya 11. 803 m², Spor alanı (açık- kapalı spor salonu) 26.660 m²'dir. Kapalı alanların içerisinde yer alan 86. 000 m²'lik alan ise sirkülasyon alanı olarak kullanılmaktadır.

Ulaşım: Aksaray Belediyesi özel halk otobüsleri ve dolmuşlar ile sağlanmaktadır.

Haberleşme: Üniversite içinde dahili hat sistemi, telefon, duyuru panoları ve bilgisayar-internet üzerinden iletişim ile sağlanabilmektedir.

Elektrik: Elektrik şehir şebekesinden sağlanacaktır.

Su: Kullanma suyu şehir şebekesinden sağlanacaktır.

Doğalgaz: Doğalgaz şehir şebekesinden sağlanacaktır.

Kanalizasyon: Şehir kanalizasyon şebekesi mevcuttur.

8.3. Sosyal Altyapı

Nüfus Bilgileri

Aksaray ili nüfusu 412.172'dir. Türkiye genelinde en kalabalık yaş grubu 15-19 yaş grubu olduğu halde, Aksaray'da en kalabalık grup 10-14 yaş grubuna kaymaktadır. Diğer taraftan bu görünüm kent merkezi, ilçe merkezleri ve köyler için çok büyük farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıkların nedeni, özellikle kent merkezi ve ilçe merkezlerinin nüfus hareketliliğine çok açık oluşudur. Nüfus hareketlerindeki bu kararsızlık Aksaray köylerinde daha azdır. Aksaray İli'nde cinsiyet yönünden nüfus dağılımı incelendiğinde, kadın – erkek oranlarının 50-54 yaş gurubuna kadar birbirine yakın seyrettiği görülmektedir.

Kültürel Yapı

Aksaray, geçmiş medeniyetlere ev sahipliği yapmış bir kültür kentidir. Tarihsel ve kültürel dokusu ile gelen ziyaretçilerin ilgisini çekmenin yanı sıra, ilçelerinde bulunan doğal güzellikleri, gölleri, mağaraları, mesire ve dinlenme yerleri, kaplıcaları ile de son yıllarda önemi artan bir yöre olmaktadır. Birçok alternatif turizm türüne imkân veren Aksaray'da öne çıkanlar, inanç turizmi, kültür turizmi, termal turizm ve ekoturizmdir.

8.4. Kurumsal Yapılar

Aksaray ili kamu kurumları ve ilgili kuruluşlar olarak; valilik, kaymakamlıklar, bakanlıklara bağlı kurumların il müdürlükleri ile teşvik başkanlıkları, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları, Aksaray Ticaret Borsası, Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası, Ahiler Kalkınma Ajansı Aksaray Yatırım Destek Ofisi, Aksaray Veteriner Hekimleri Odası, Aksaray Damızlık Sığır Yetiştiriciliği Birliği, Aksaray Koyun Keçi Yetiştiriciliği Birliği sayılabilir.

8.5. Çevresel Etkilerin Ön Değerlendirmesi

Atık yönetmeliği kapsamında 15.01.10 kodlu kontamine ambalaj, 18.01.03 kodlu tıbbi atık oluşacaktır. Bu atıklar Çevre ve Şehircilik Bakanlığından lisanslı firmalara verilerek bertaraf ettirilecektir. 17 Mayıs 2014 tarih ve 29003 sayılı resmi gazetede yayınlanan “Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik”e göre kapsama girmediğinden sera gazı emisyonundan muaftır. Hayvan Hastanesi projesi 25 Kasım 2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği Listelerinde yer almadığından kapsam dışı olarak değerlendirilmekte olup, Aksaray Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından alınan ÇED kapsam dışı yazısı Ek-1’de sunulmuştur.

8.6. Alternatifler, Yer Seçiminde Göz Önüne Alınan Faktörler ve Arazi Maliyeti

Aksaray Üniversitesi kampüs alanında bulunan Veteriner Fakültesi yakınında, genişleme alanı mevcut olan bir konum seçilmiştir. Yer seçiminde, veteriner fakültesine yakın olması, akademisyenlerin hastaneye ulaşımı, öğrencilerin kolaylıkla hastaneye ulaşabilmeleri, hasta sahiplerinin ulaşımı konuları göz önüne alınmıştır. Arazi üniversiteye tahsis edilen alan içinde olduğu için herhangi bir arsa bedeli öngörülmemiştir.

9. TEKNİK ANALİZ ve TASARIM

9.1. Ürün Seçimi:

Hayvan Hastanesinde, çiftlik hayvanları ve pet hayvanları için klinik hizmetleri verilecektir. Bu hizmetler; Acil Klinik Hizmetleri, Gezici Klinik Hizmetleri, Cerrahi Klinik Hizmetleri, İç Hastalıkları Klinik Hizmetleri, Doğum ve Jinekoloji Klinik Hizmetleri, Dölerme ve Suni Tohumlama Klinik Hizmetleri, Merkezi Klinik Tanı Laboratuvar Hizmetleri şeklindedir.

9.2. Kurulu Kapasite Analizi ve Seçimi:

Hayvan Hastanesi 7 gün 24 saat hizmet prensibi ile çalışacak olup kurulu kapasitesi buna göre hesaplanmıştır. Hastanenin çiftlik hayvanları ile pet hayvanlarının muayene ve operasyon alanları farklı alanlardadır. Kurulu kapasitede yıllık 12.048 baş çiftlik hayvanı ve 34.032 baş pet hayvanına müdahale yapılabilecektir.

Bu hesaplamada, çiftlik hayvanları ve pet hayvanlarına ortalama muayene ve ortalama operasyon süreleri ile hasta kaydı için geçen süreler dikkate alınmıştır. Mesai saatleri içinde saatte 2 çiftlik hayvanına müdahale ve saatte 3 pet hayvanına müdahale öngörülmüştür. Çiftlik hayvanlarının muayenesinde 2 padok ve pet hayvanlar için 4 muayene odası da sınırlayıcı faktörler içinde yer almıştır. Mesai saatleri dışında ve hafta sonlarında bir nöbetçi hekim olacak şekilde öngörülmüş, mesai saati olan gün sayısı 22, hafta sonu gün sayısı 8 gün olarak aylık ve yıllık sayılara ulaşılmıştır.

9.3. Teknik Kapasite Kullanım Oranı:

Kapasite kullanım oranı hesaplamaları bu fizibilitenin 6.3. Arz ve Talep Analizi kısmında grafik ve tablolarla da açıklanmıştır. Kapasite kullanım oranları, birinci yıl %10, ikinci yıl %20, üçüncü yıl %30, dördüncü yıl %40, beşinci yıl %50, altıncı yıl %60 şeklinde öngörülmektedir.

9.4. Yatırım Yerinin Seçimi:

Hayvan hastanesinde hekim olarak Aksaray Üniversitesi veteriner fakültesi akademisyenleri görev alacaktır. Öğrencilerin mezun olduktan sonra teorik bilgi yanında pratik bilgilere de sahip olması amaçlardan biri olduğu için Aksaray Üniversitesi kampüs alanı içinde veteriner fakültesine yakın bir noktada genişleme alanı da düşünülerek yerleştirilmiştir.

9.5. Alternatif Üretim Tekniği ve Teknolojilerin Analizi ile Teknoloji Seçimi:

Hayvan hastanesinde hizmet verilecek klinik gereksinimlerini sağlayacak teknolojik makine ve ekipmanlar kullanılacaktır (Tablo 25).

Malzeme-Ekipman
Taşınabilir Veteriner Amaçlı Bilgisayarlı Radyografi Sistemi
Röntgen Cihazı
Küçük Hayvan Video Endoskopi Sistemi
Küçük Hayvan Anestezi Cihazı Otomatik Ventilatorü
Kapalı Sistem Anestezi Aleti ve Oksijen Tüpü
Veteriner Üst Düzey Renkli Doppler Sistemi
Veteriner Amaçlı Kan Sayım Cihazı
Veteriner Amaçlı Biyokimya Cihazı
Veteriner Kan Gazı ve Elektrolit Cihazı
Veteriner Amaçlı İdrar Analiz Cihazı
Dental Ünite
Diş Röntgeni
Ultrason
Gastroskopi
Artroskop
Veteriner Hasta Başı Monitörü
Veteriner EKG Cihazı
Elektroşok Cihazı
İnfüzyon Pompası
Elektrokoter 400W

Elektrokoter 300W
Aspiratör Cihazı 3L
Kuru Hava Sterilizatörü
Etüv
Seyyar Oksijen Cihazı
Spektrofotometre
Otoklav
Santrifüj
Benmari (Su Banyosu)
Phase-Contrast Mikroskop, binoküler
Mikroskop (10'luk, 40'luk, 100'lük mercekli)
Bidistile Cihazı
Hassas Terazî
Aspiratör Cihazı 10L

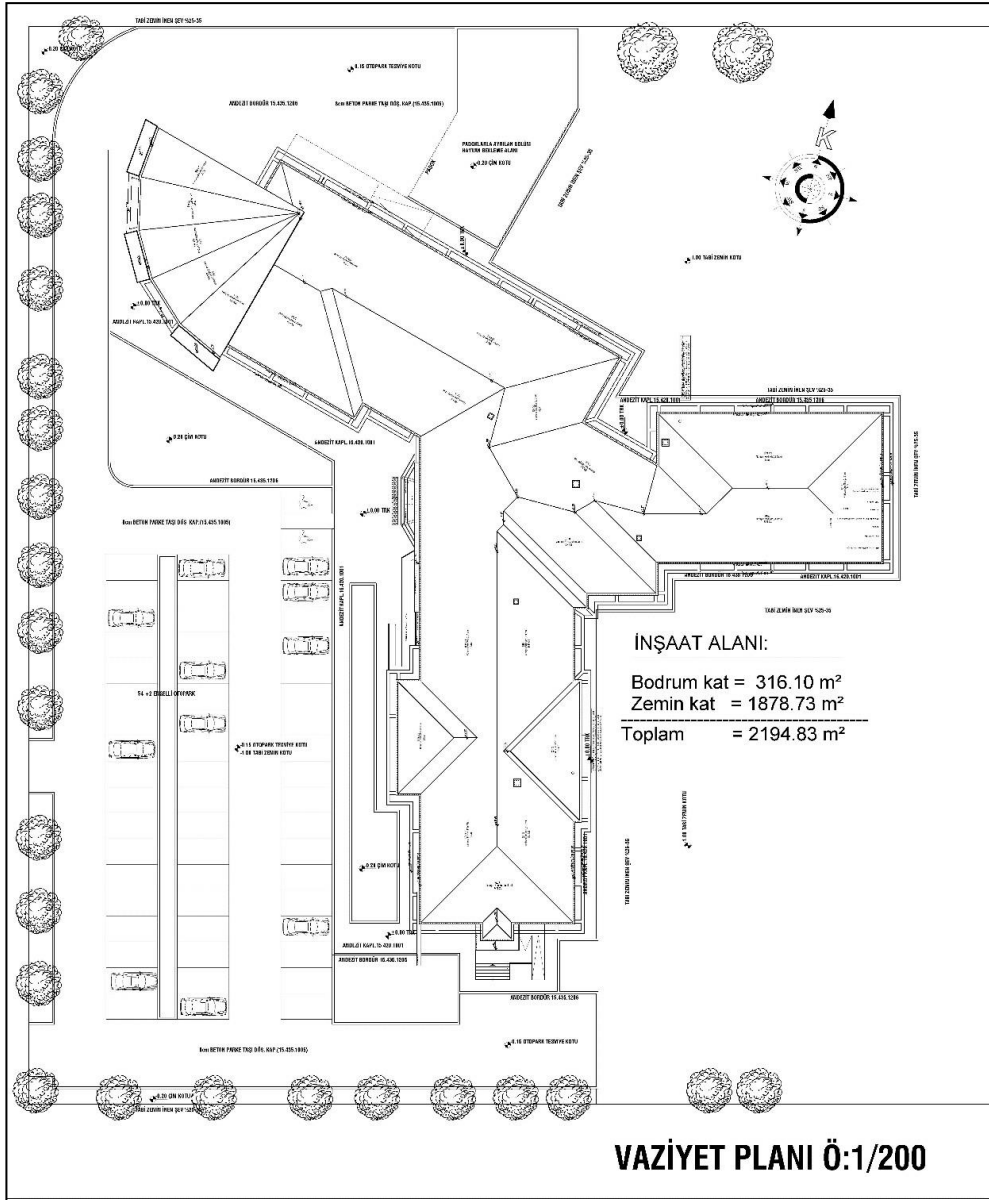
Tablo 25: Hayvan Hastanesi Teknolojik Makine Tablosu

9.6. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti:

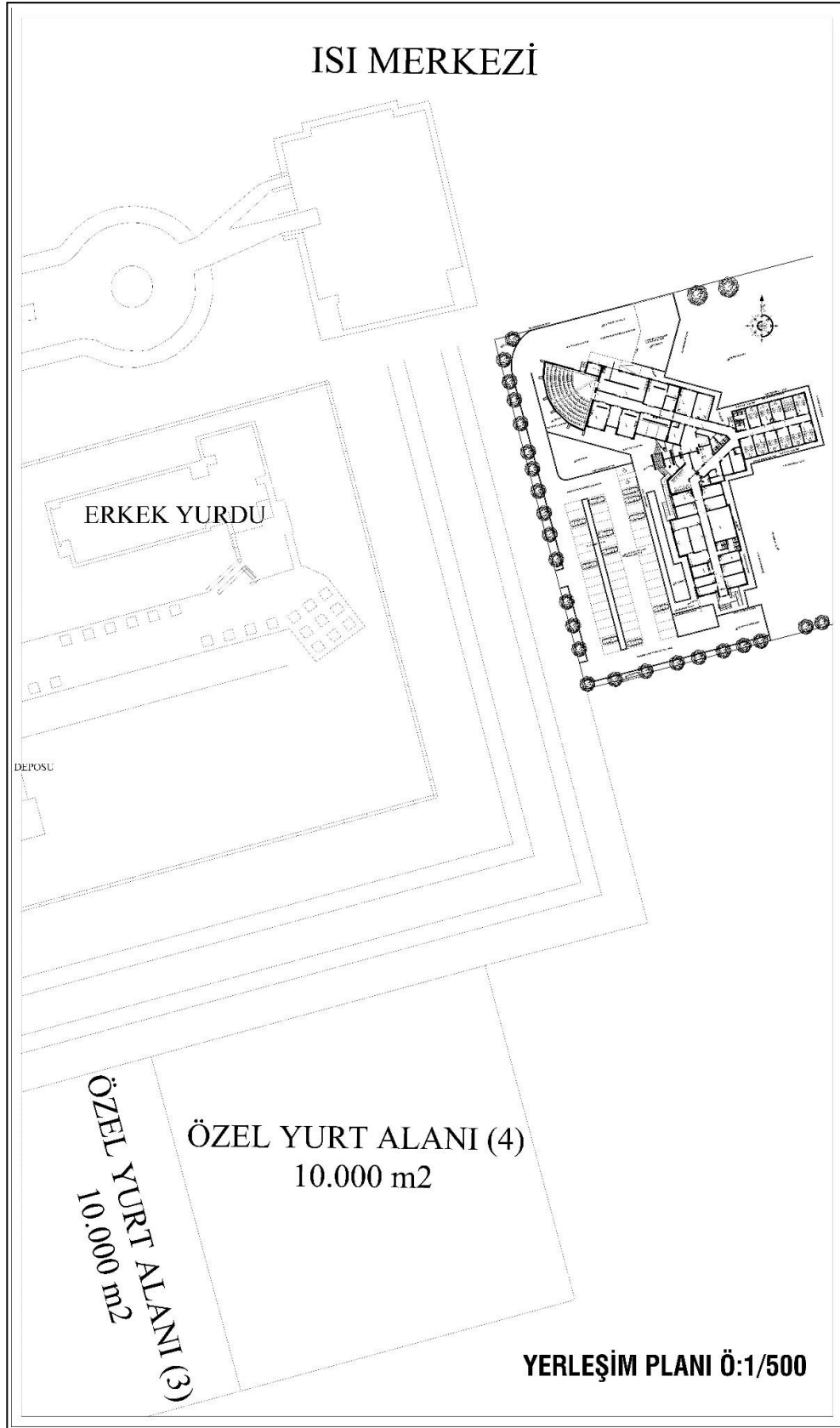
Seçilen teknolojik ekipmanlar içinde yer alan röntgen cihazı, Türkiye Atom Enerjisi kurumundan alınan lisans belgesi ile kullanılabilir. 24.03.2000 tarih ve 23999 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği” içinde röntgen odasının lisanslama şartları belirtilmiştir. Bu odada görev yapan personellerin de kurşun önlük kullanmaları gerekmektedir. Bu ve diğer ekipmanlardan çevreye zararlı herhangi bir atık çıkmamaktadır.

9.7. Tesis Yerleşim Planı

Hayvan Hastanesi Zemin Etüdü (Ek-2) çıkarılmış, vaziyet planı (Resim 3) ve yerleşim planı (Resim 4) ile mimari, mekanik, elektrik ve inşaat proje çizimleri oluşturulmuştur. Ayrıca Hayvan Hastanesinin farklı açılardan modelleme çalışmaları da gerçekleştirilmiştir (Resim 5). (Ek-3)

Resim 3: Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Vaziyet Planı

Resim 4: Akсарay Üniversitesi Hayvan Hastanesi Yerleşim Planı

Resim 5: Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Modellemesi

9.8. Sabit Yatırımın Uygulama Programı

Yatırım Kalemleri	2020												2021					
	1. YIL												2. YIL					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
İhale (İnşaat)																		
Arazi Düzenleme																		
İnşaat İşleri																		
İhale (Makine-Ekipman)																		
Makine-Ekipman Teslimi																		
Personel İstihdamı																		
Eğitim																		
Devreye Alma																		

Tablo 26: Sabit Yatırımın Uygulama Programı

9.9. Teknik Tasarım

Yatırıma inşaat ihalesi ile birlikte başlanacaktır. Binanın zemin etüdü tamamlanmıştır. Mekanik, elektrik ve mimari projeleri hazırdır. İnşaat ihalesinin 3 ay içinde sözleşme ile tamamlanarak yer tesliminin yapılması öngörülmektedir. Arazi düzenleme ile birlikte inşaat işlerinin 12 ayda tamamlanması, bu süreçte de makine-ekipmanlar için ihaleye çıkılarak 3 ay içinde temin edilmesi öngörülmektedir. İnşaat işlerinin bitimi ile makine ekipman teslimi sonrası toplamda 18 aylık bir süreçte istihdam, eğitim ve devreye alma dahil tüm süreçlerin tamamlanacağı öngörülmektedir.

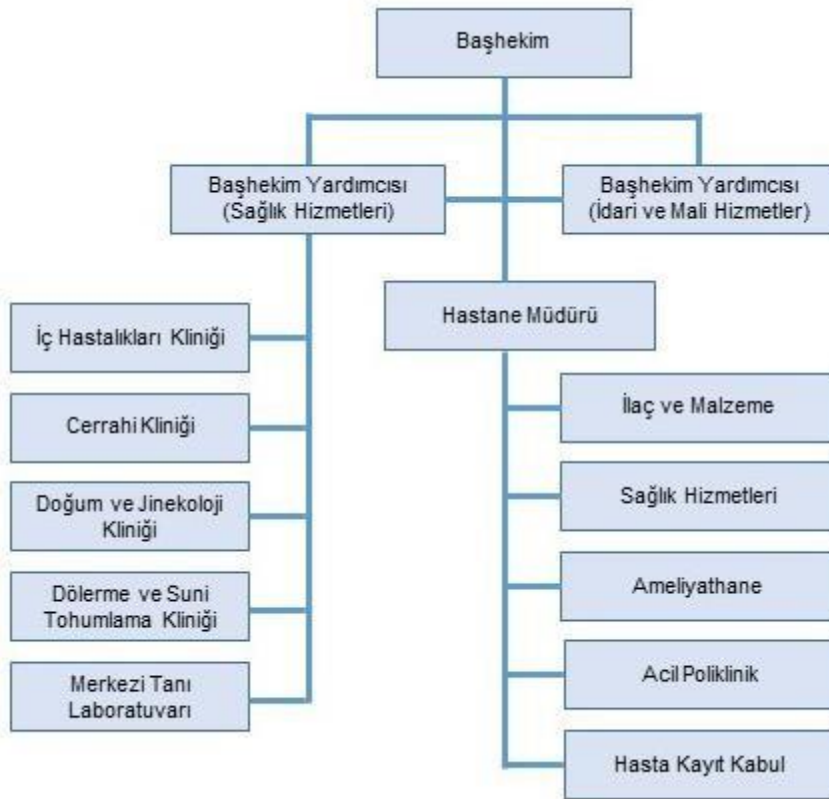
9.10. Yatırım Maliyetleri

Sabit Yatırım Tutarı	10.343.421 ₺
İnşaat Harcamaları	7.217.498 ₺
Tefriş	45.000 ₺
Teçhizat	2.393.421 ₺
Genel Giderler	289.678 ₺
Beklenmeyen Giderler	397.824 ₺
İşletme Sermayesi Yatırımı	634.338 ₺
TOPLAM YATIRIM TUTARI	10.977.759 ₺

Tablo 27: Yatırım Maliyetleri Tablosu

10. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM ve İNSAN KAYNAKLARI

10.1. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Şekil 9: Hayvan Hastanesinin Öngörülen Organizasyon Şeması

10.2. Organizasyon ve Yıllık Yönetim Giderleri

Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi, Veteriner Fakültesi Dekanlığı'na bağlı olacaktır. Hayvan Hastanesinin başında Başhekim bulunur. Başhekim Yardımcısı-Sağlık Hizmetleri (İç Hastalıkları-Cerrahi-Doğum ve Jinekoloji-Dölerme ve Suni Tohumlama Klinikleri ve Merkezi Tanı Laboratuvarı), Başhekim Yardımcısı (İdari ve Mali Hizmetler) ile Hastane Müdürü, Başhekime bağlıdır. Başhekim ataması, Veteriner Fakültesi Dekanlığı tarafından yapılır. Organizasyon yönetimi, Aksaray Üniversitesi öğretim görevlilerinden oluşmakta ve giderleri Aksaray Üniversitesi Rektörlüğü tarafından karşılanmakta olup bu kalem için projede herhangi bir gider öngörülmektedir.

10.3. Kurulu Kapasitedeki İnsan Gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

Hayvan hastanesinin hekim kadrosu, Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi bünyesinde bulunan akademisyenlerden oluşacaktır. Hastane Müdürü, Aksaray Üniversitesi personelinde görevlendirilecektir. Bu kadroya ek olarak hastanenin faaliyete geçmesi ile birlikte, değişen kapasite oranlarına bağlı olarak, hasta kayıt personeli, hayvan bakıcısı, sürekli işçi ve laborant ihtiyacının doğacağı öngörülmektedir (Tablo 28).

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Hasta Kayıt Personeli	1	1	1	1	1	1
Hayvan Bakıcısı	1	1	2	2	2	2
Sürekli İşçi	2	3	3	3	4	4
Laborant	1	1	2	2	2	2
Toplam Maliyet	180.000 ₺	237.600 ₺	348.480 ₺	383.328 ₺	474.336 ₺	521.748 ₺

Tablo 28: Kurulu Kapasitedeki İnsan Gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler Tablosu

11. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

11.1. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Proje yürütücüsü Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı'dır. Klinik Bilimler, Klinik Öncesi Bilimler, Temel Bilimler, Gıda Hijyeni ve Teknolojisi, Zootekni ve Hayvan Besleme bölümleri bulunmaktadır (Tablo 29).

Bölümler	Prof. Dr.	Doç.Dr.	Dr. Öğr. Üyesi	Öğr. Gör. ve Ar.Gör	Toplam
Klinik Bilimler	2	1	5	2	10
Klinik Öncesi Bilimleri	1	2	3	3	9
Temel Bilimler	2	2	2		6
Zootekni ve Hayvan Besleme			3		3
Gıda Hijyeni ve Teknolojisi			1		1
TOPLAM	5	5	14	5	29

Tablo 29: Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi Akademik Yapısı

11.2. Proje Organizasyonu ve Yönetim

Hayvan hastanesinin organizasyonu için Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi akademik personel yapısı yeterli gözükmemektedir. Bu proje içinde intern öğrencilere de görev verileceği de göz önüne alınmıştır. Projenin yönetimi Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı tarafından yapılacaktır.

11.3. Proje Uygulama Programı

Projenin uygulanması inşaat ihalesi ile başlayacaktır. İnşaat ihalesi için mekanik, elektrik ve mimari projeler hazırlanmış, zemin etüdü yapılmıştır. İnşaat ihalesini takiben yer düzenleme ve inşaat işleri yapılacak, bu süreçte makine ekipman tedariki için ihaleye çıkılacaktır. Makine ekipman tedariki ile birlikte personel istihdamı ve eğitimleri sağlanacaktır. Projenin devreye alınması ile birlikte geçen uygulama süreci 1.5 yıl olarak öngörülmektedir. Bu fizibilite raporunun 9.8. Sabit Yatırımın Uygulama Programı maddesinde planlama belirtilmiştir.

12. TOPLAM YATIRIM TUTARI (A+B+C) ve YILLARA DAĞILIMI

12.1. Toplam Yatırım Tutarı:

Arsa Yatırımı:

Hayvan Hastanesi, Aksaray Üniversitesi kampüs alanı içine yapılacağı için herhangi bir arsa bedeli öngörülmemiştir.

Etüt - Proje Giderleri:

Kurulacak tesise ait mimari, statik, mekanik tesisat ve elektrik tesisatı projeleri, teknik şartnameler, keşif ve metrajlar bu fizibilite raporu ile birlikte sunulduğu için herhangi bir bedel öngörülmemiştir.

Teknik Hizmet Giderleri:

Teknik hizmet ve kontrollük bedeli bulunmamaktadır.

İnşaat Harcamaları:

Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesinin tüm proje çizimleri (mimari, statik, elektrik tesisat, mekanik tesisat) detaylı olarak yapılmış olup bu proje çizimleri ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayınlanan poz numaraları ile yaklaşık maliyetleri de çıkarılmış ve ek doküman olarak sunulmuştur (Ek-3). Bu yaklaşık maliyetler ile kurulması planlanan hayvan hastanesi için ince yapı 3.348.539,53TL, kaba yapı 2.657.039,12TL, mekanik tesisat 570.166,28TL ve elektrik tesisatı 641.753,35TL olmak üzere toplamda 7.217.498,28TL olarak öngörülmektedir.

Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi projesi ana kurgu itibarıyla pet kısmı, büyükbaş kısmı, akademik personel kısmı ve hasta yakını bekleme kısımları olmak üzere tek binada dört bölüm olarak tasarlanmıştır. Bu bölümler tasarımı yapılırken birbiriyle uyumlu olacak ama birbirine karışmayacak şekilde olması hedeflenmiştir. Hem veteriner öğrencilerinin tecrübe kazanacağı ve mesleğin içinde olacağı hem de akademik personellerle uyum içerisinde mesleki disiplini birebir görmeleri, ülkemizin ve üniversitemizin veterinerlik, hayvancılık ve dolaylı olarak tarım açısından

başarısını artıracaktır. Yapımı planlanan binanın önemli özelliklerinden biri operasyon kısımları ile hasta yakınlarının ayrı mekanlarda çözülmesi kontrollü geçişin olması ve tasarımsal karmaşa olmamasıdır. Dış cephede taş, ahşap, kompozit kaplamalar ve boya kullanılmıştır. Bina bodrum ve zemin kattan oluşmaktadır. Bodrum katta enerji odası, hidrofor odası, kazan dairesi, tıbbi atıkların kontrolü yönetmeliği gereğince geçici tıbbi atık depolama alanı, sığınak yönetmeliği gereği sığınak alanı olmak üzere toplam 316 m² inşaat alanı bulunmaktadır. Zemin kat üç kola ayrılmıştır. Birinci kol pet kısmı 492 m², ikinci kol büyükbaş kısmı 403 m² ve üçüncü kol her iki kolun arasında iki kısma da hâkim olacak olan akademik personel kısmı 316 m², merkezde ise danışma ve bina ana giriş hasta bekleme bölümü yaklaşık 431 m² olarak konumlandırılmıştır. Merkez kısmında binanın dışarıdan gelen hasta yakınlarının kontrollü geçişi sağlanmıştır. Engelli wc ve ortak wc, eczane, ecza deposu, veteriner hekim, personel dinlenme, sistem odaları 2 adet laboratuvar bulunmaktadır. Pet kısmında acil girişi, görüntüleme odası, karantina, endoskopi, yatan köpek, yatan kedi, tuvaletler, derslik, ameliyathane kısmı ve muayene odaları bulunmaktadır. Büyükbaş kısmında hasta hayvan girişi, muayene odaları, ameliyathaneler, karantina, nekropsi salonu, yatan hasta bölümleri, soğuk hava deposu, malzeme odası bulunmaktadır. Ayrıca büyükbaş kısmının bitiminde öğrenciler için yaklaşık 206 m² amfi bulunmaktadır. Akademik personel kısmında 9 adet akademik personel odası, sorumlu yönetici odası, tuvaletler ve duşlar bulunmaktadır. Binanın toplam alanı zemin kat 1879 m², bodrum kat 316 m² olmak üzere toplam 2194,83 m²'dir.

Tefriş Harcamaları:

Tefriş harcamaları içinde ofis alanlarında 11 adet çalışma masası, 11 adet makam koltuğu, 44 adet misafir sandalyesi, 18 adet orta sehpa, 16 adet bekleme oturma koltuğu, eczane içi tefrişatı hesaplanmıştır. Toplam tefriş harcaması 45.000 TL olarak öngörülmüştür. Anfi içinde yer alan oturma koltukları inşaat harcamaları içinde yer almıştır.

Teçhizat Harcamaları:

Hayvan Hastanesi genelinde kullanılacak olan makine ve ekipmanlar listelenmiş ve maliyetleri çıkarılmıştır. Toplamda 2.393.421,29TL teçhizat harcaması öngörülmüştür (Tablo 30). Makine ekipman listesinde yer alan malzemeler 06 Mayıs 2019 tarihli döviz kuruna göre fiyatlandırılmıştır. (1€=6,7178₺ ve 1\$=6,0023₺)

No	Malzeme-Ekipman	Adet	Birim Fiyat	Toplam Bedel
1	Taşınabilir Veteriner Amaçlı Bilgisayarlı Radyografi Sist.	1	241.292,46 ₺	241.292,46 ₺
2	Röntgen Cihazı (100 Ma)	1	74.428,52 ₺	74.428,52 ₺
3	Küçük Hayvan Video Endoskopi Sistemi	1	73.828,29 ₺	73.828,29 ₺
4	Küçük Hayvan Anestezi Cihazı Otomatik Ventilatorlü	1	118.845,54 ₺	118.845,54 ₺
5	Kapalı Sistem Anestezi Aleti ve Oksijen Tüpü	1	85.000,00 ₺	85.000,00 ₺
6	Veteriner Üst Düzey Renkli Doppler Sistemi	1	92.435,42 ₺	92.435,42 ₺
7	Veteriner Amaçlı Kan Sayım Cihazı	1	85.832,89 ₺	85.832,89 ₺
8	Veteriner Amaçlı Biyokimya Cihazı	1	132.050,60 ₺	132.050,60 ₺
9	Veteriner Kan Gazı ve Elektrolit Cihazı	1	48.018,40 ₺	48.018,40 ₺
10	Veteriner Amaçlı İdrar Analiz Cihazı	1	5.000,00 ₺	5.000,00 ₺
11	Dental Ünite	1	10.000,00 ₺	10.000,00 ₺

12	Diş Röntgeni	1	20.000,00 ₺	20.000,00 ₺
13	Ultrason	1	50.000,00 ₺	50.000,00 ₺
14	Gastroskopi	1	100.000,00 ₺	100.000,00 ₺
15	Artroskop	1	265.000,00 ₺	265.000,00 ₺
16	Veteriner Hasta Başı Monitörü	3	24.609,43 ₺	73.828,29 ₺
17	Veteriner EKG Cihazı	1	11.404,37 ₺	11.404,37 ₺
18	Elektroşok Cihazı	2	4.500,00 ₺	9.000,00 ₺
19	İnfüzyon Pompası	6	7.202,76 ₺	43.216,56 ₺
20	Elektrokoter 400W	1	27.010,35 ₺	27.010,35 ₺
21	Elektrokoter 300W	1	10.000,00 ₺	10.000,00 ₺
22	Yoğun Bakım Kabini	4	9.003,45 ₺	36.013,80 ₺
23	Operasyon Masası	2	10.000,00 ₺	20.000,00 ₺
24	Operasyon Lambası	2	22.000,00 ₺	44.000,00 ₺
25	Veteriner Muayene Masası	6	2.400,92 ₺	14.405,52 ₺
26	Veteriner Duvara Monte Diagnostik Set	1	21.608,28 ₺	21.608,28 ₺
27	Cerrahi Jinekolojik Muayene Lamb, LED Op.Tiyatro Işık	1	500,00 ₺	500,00 ₺
28	Hayvan Hidrolik Çok Fonksiyonel Op. Masası (155x60)	1	18.000,00 ₺	18.000,00 ₺
29	Mayo Masa	1	2.500,00 ₺	2.500,00 ₺
30	Operasyon Lambası Led Tavana Monte	2	18.000,00 ₺	36.000,00 ₺
31	Aspiratör Cihazı 3L	2	2.500,00 ₺	5.000,00 ₺
32	Kuru Hava Sterilizatörü	2	7.202,76 ₺	14.405,52 ₺
33	Etüv	2	9.003,45 ₺	18.006,90 ₺
34	Seyyar Oksijen Cihazı	1	7.202,76 ₺	7.202,76 ₺
35	Spektrofotometre	1	69.026,45 ₺	69.026,45 ₺
36	Otoklav	1	40.815,64 ₺	40.815,64 ₺
37	Santrifüj	1	51.619,78 ₺	51.619,78 ₺
38	Benmari (Su Banyosu)	1	4.921,89 ₺	4.921,89 ₺
39	Phase-Contrast Mikroskop, binoküler	1	13.205,06 ₺	13.205,06 ₺
40	Mikroskop (10'luk, 40'luk, 100'lük mercekli)	1	6.718,00 ₺	6.718,00 ₺
41	Bidistile Cihazı	1	33.132,70 ₺	33.132,70 ₺
42	Hassas Terazı	1	4.681,79 ₺	4.681,79 ₺
43	Buzdolabı	3	2.000,00 ₺	6.000,00 ₺
44	Aspiratör 10L	2	50.000,00 ₺	100.000,00 ₺
45	Otoskop ve Oftalmoskop Seti	3	1.000,00 ₺	3.000,00 ₺
46	Tansiyon Aleti	3	2.500,00 ₺	7.500,00 ₺
47	Laringoskop	4	500,00 ₺	2.000,00 ₺
48	Steteskop	5	500,00 ₺	2.500,00 ₺
49	Ependorf Pipeti	3	1.872,72 ₺	5.618,15 ₺
50	Laboratuvar Saati	10	28,89 ₺	288,87 ₺
51	Işıldak	10	50,00 ₺	500,00 ₺
52	Dijital Ateş Ölçer	4	235,13 ₺	940,52 ₺
53	Serum Askısı (tekerlekli)	10	235,13 ₺	2.351,30 ₺
54	Veteriner Hasta Takip Programı	1	4.000,00 ₺	4.000,00 ₺
55	Kursun Önlük	3	1.750,00 ₺	5.250,00 ₺
56	Kursun Tiroit Koruyucu	3	450,00 ₺	1.350,00 ₺
57	Tekerlekli Sedy	2	1.650,00 ₺	3.300,00 ₺
58	Tohumlama Tankı (10L) ve Tohumlama Seti	1	15.000,00 ₺	15.000,00 ₺
59	Kedi Yatan	4	4.250,00 ₺	17.000,00 ₺
60	Köpek Yatan	6	4.500,00 ₺	27.000,00 ₺
61	Travay, sabit (ince inşaat sırasında gömülecek)	2	2.000,00 ₺	4.000,00 ₺
62	Tam Takım Ortopedi Seti (pin,plak,ekternal)	1	58.000,00 ₺	58.000,00 ₺

63	Pens ve Penset (dişli ve dişsiz)	20	67,18 ₺	1.343,60 ₺
64	Hemostatik Pens	10	120,92 ₺	1.209,24 ₺
65	Düz Makas	5	114,21 ₺	571,03 ₺
66	Eğri Makas	2	114,21 ₺	228,41 ₺
67	Üçlü Ekartör	5	161,23 ₺	806,16 ₺
68	Küret	10	658,36 ₺	6.583,64 ₺
69	Serviyet Pensi	14	235,13 ₺	3.291,82 ₺
70	Portegui	20	228,41 ₺	4.568,24 ₺
71	Trommel	2	80,62 ₺	161,23 ₺
72	Takım Tutma ve Bağlama Gereçleri	5	1.276,42 ₺	6.382,10 ₺
73	Yatırma Minderi	5	235,13 ₺	1.175,65 ₺
74	Trokar	5	194,82 ₺	974,11 ₺
75	Spekulum	2	241,85 ₺	483,70 ₺
76	Fötötom Takımı	5	1.000,98 ₺	5.004,91 ₺
77	Parmak Bıçağı	5	221,69 ₺	1.108,47 ₺
78	Gizli Bistüri	2	750,29 ₺	1.500,58 ₺
79	Doğum Ekstraksiyon Çatalı	2	1.750,00 ₺	3.500,00 ₺
80	Torsiyo Çatalı	2	600,23 ₺	1.200,46 ₺
81	Sivri Uçlu Göz Çengeli	2	210,08 ₺	420,16 ₺
82	İkili Küt Uçlu Göz Çengeli	3	210,08 ₺	630,24 ₺
83	Doğum Zinciri	3	100,00 ₺	300,00 ₺
84	Doğum Zincir Tutacağı	2	150,00 ₺	300,00 ₺
85	28 santimetrelik Köpek Doğum Forsepsi	2	510,20 ₺	1.020,39 ₺
86	46 santimetrelik Albrechtin Serviks Pensi	2	510,20 ₺	1.020,39 ₺
87	54 santimetrelik Kısarak Serviks Pensi	2	1.200,46 ₺	2.400,92 ₺
88	23-29 santimetrelik Uterus Pensi	3	390,15 ₺	1.170,45 ₺
89	Plastik Hortumlu Uterus Pompası	5	2.400,92 ₺	12.004,60 ₺
90	Gerlach İğnesi	5	60,02 ₺	300,12 ₺
91	Flessa Trokarı ve Agraflı	5	600,23 ₺	3.001,15 ₺
92	Flessa Vulva Sıtu	5	1.500,58 ₺	7.502,88 ₺
93	Biyopsi Pensi	3	360,14 ₺	1.080,41 ₺
94	Swap Alma Katateri	3	90,03 ₺	270,10 ₺
95	Bisturi Sıı No:3	2	33,59 ₺	67,18 ₺
96	Bisturi Sıı No:4	2	33,59 ₺	67,18 ₺
97	Makas K/K 15 cm	4	67,18 ₺	268,72 ₺
98	Makas K/K 18 cm	4	67,18 ₺	268,72 ₺
99	Makas K/S 15 cm	4	67,18 ₺	268,72 ₺
100	Makas K/S 18 cm	4	73,90 ₺	295,59 ₺
101	Dişli Penset 1x2 dişli 15cm	6	107,49 ₺	644,93 ₺
102	Penset (düz) 15cm	4	80,62 ₺	322,46 ₺
103	Düz Hemostatik Pens (Mosquito Clamp) 16cm	8	87,33 ₺	698,67 ₺
104	Düz Hemostatik Pens 18cm	8	80,62 ₺	644,93 ₺
105	Eğri Hemostatik Pens 16cm	8	94,05 ₺	752,42 ₺
106	Eğri Hemostatik Pens 18cm	8	94,05 ₺	752,42 ₺
107	Barsak Klempi Düz 21cm	2	228,41 ₺	456,82 ₺
108	Barsak Klempi Eğri 21cm	2	228,41 ₺	456,82 ₺
109	Portegü (Mayo Hegar Tipi) 15 cm	4	154,51 ₺	618,06 ₺
110	Portegü (Mayo Hegar Tipi) 18 cm	4	167,95 ₺	671,80 ₺
111	Avuçiçi Portegü (Mathieu Tipi) 14 cm	4	154,51 ₺	618,06 ₺
112	Ekartör (Farabeuf) Set 15 cm	2	167,95 ₺	335,90 ₺
113	Ekartör 3'lü otomatik 15cm	1	235,13 ₺	235,13 ₺
114	Küret Volkman 2.8mm 17cm	2	658,36 ₺	1.316,73 ₺

115	Serviyet Pensi 9cm	12	194,82 ₺	2.337,86 ₺
116	Serviyet Pensi 15cm	10	235,13 ₺	2.351,30 ₺
117	Fergusson Spekulum 25mm	1	214,98 ₺	214,98 ₺
118	Fergusson Spekulum 50mm	1	241,85 ₺	241,85 ₺
119	Fergusson Spekulum 35mm	1	228,41 ₺	228,41 ₺
120	Allis Klemp 15cm	4	161,23 ₺	644,93 ₺
121	Allis Klemp 20cm	2	167,95 ₺	335,90 ₺
122	Uterus Pensi 29cm	4	214,98 ₺	859,90 ₺
123	Portkoton (Pamuk Tutucu) 16cm	2	87,33 ₺	174,67 ₺
124	Cerrahi Alet Kutusu (kapaklı) 34x16x8	2	600,23 ₺	1.200,46 ₺
TOPLAM				2.393.421,29 ₺

Tablo 30: Hayvan Hastanesi Makine Ekipman Listesi ve Tutarları

Taşıma ve Sigorta Giderleri:

Tesiste doğrudan ithal edilecek malzeme ve teçhizat öngörülmediğinden ve verilen maliyetler nakliye dahil olarak belirlendiğinden ayrıca taşıma ve sigorta gideri hesaplanmamıştır.

İthal ve Gümrükleme Giderleri:

Yatırımda doğrudan ithal edilecek malzeme ve teçhizat öngörülmemektedir.

Genel Giderler:

Genel giderler; inşaat, tefriş ve teçhizat harcamaları toplamının %3'ü olarak verilmiştir.

Beklenebilecek Farklar:

Genel giderler dahil yapılacak sabit tesis harcamalarının %4'ü olarak verilmiştir.

12.2. Yatırımın Yıllara Dağılımı:

YATIRIM UNSURLARI	%	KÜMÜLATİF			2020		2021	
		TOPLAM	İÇ	DIŞ	İÇ	DIŞ	İÇ	DIŞ
A- Arsa Yatırımı		0	0	0	0	0		0
B- Sabit Tesis Yatırımı		10.343.421	10.343.421	0	5.798.538	0	4.544.883	0
1- Etüt, Proje		0	0	0		0		0
2- Teknik Hizmet		0	0	0		0		0
3- İnşaat Harcamaları		7.217.498	7.217.498	0	5.413.124	0	1.804.375	0
4- Tefriş		45.000	45.000	0		0	45.000	0
5- Teçhizat		2.393.421	2.393.421	0		0	2.393.421	0
6- İthalat ve Gümrükleme Giderleri		0	0	0		0		0
7- Montaj Giderleri		0	0	0		0		0
8- Taşıtlar ve Demirbaşlar		0	0	0		0		0
9- İşletmeye Alma Giderleri		0	0	0		0		0
10- Genel Giderler	3%	289.678	289.678	0	162.394	0	127.284	0
11- Beklenmeyen Giderler	4%	397.824	397.824	0	223.021	0	174.803	0
SABİT YATIRIM TUTARI (Arsa Dahil)		10.343.421	10.343.421	0	5.798.538	0	4.544.883	0
C- İşletme Sermayesi Yatırımı		634.338	634.338	0	0	0	634.338	0
TOPLAM YATIRIM TUTARI		10.977.759	10.977.759	0	5.798.538	0	5.179.221	0

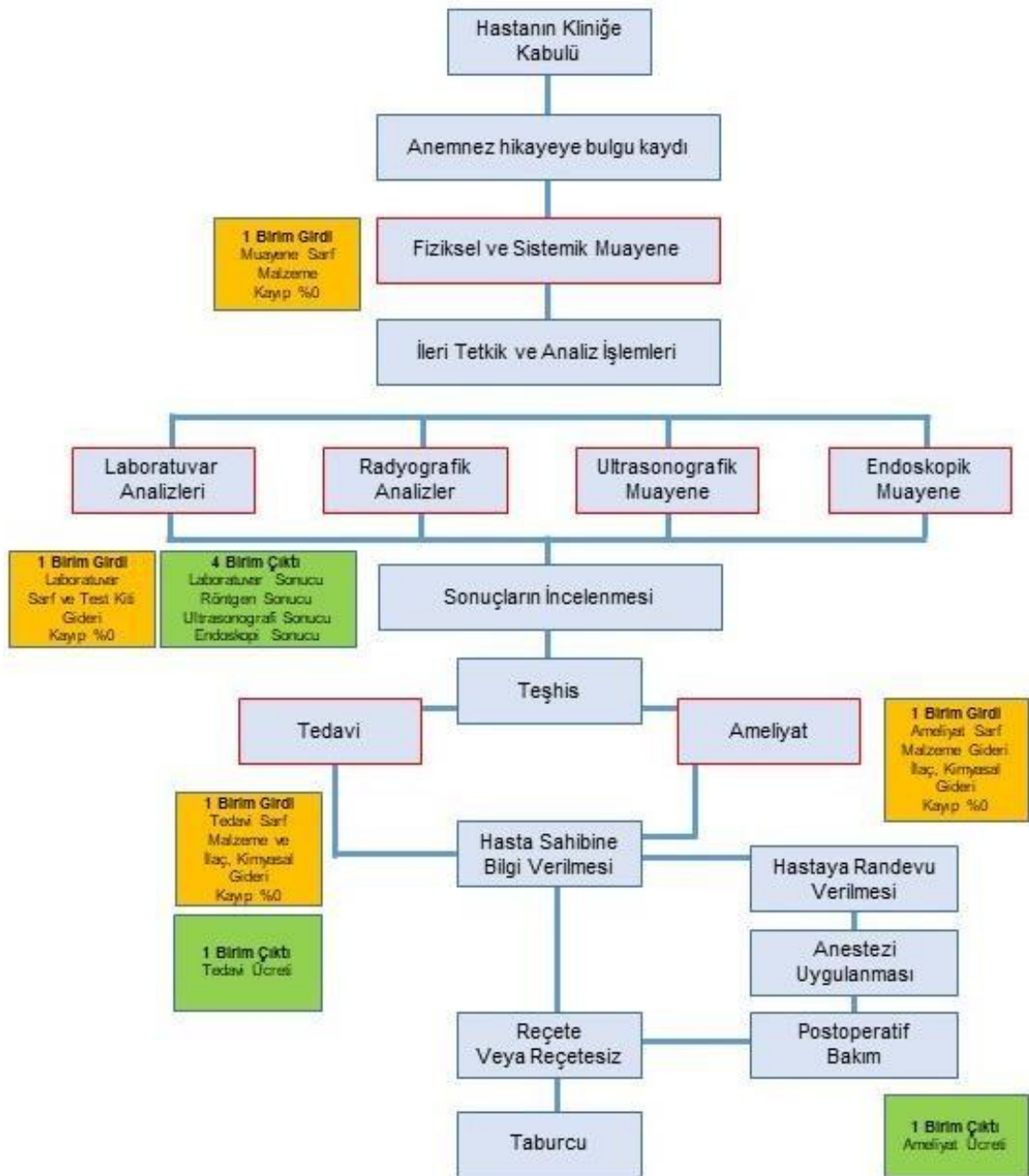
Tablo 31: Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı Tablosu

Hayvan Hastanesi yatırımı, tamamen kamusal finansman kaynaklarından karşılanacak olup herhangi bir kredi kullanımı ve bundan doğacak faiz söz konusu değildir.

Kurulu kapasitede işletme sermayesi hesabı tablosu Tablo 34'te, yıllara göre işletme sermayesi ihtiyacı tablosu Tablo 37'da verilmiştir.

13. PROJE GİRDİLERİ

13.1. Üretimin Akım Şeması ve Madde Balansı:

Şekil 10: Hayvan Hastanesi İş Akış Şeması ve Madde Balansı

İş akışı, hastanın kliniğe kabulü ile başlar. Hasta sahibinin verdiği bilgilere göre bulgu kaydı yapılarak fiziksel ve sistemik muayenesi yapılır. Laboratuvar analizleri, radyografik analizler, ultrasonografik muayene ve endoskopik muayene ile tetkik ve analiz işlemleri tamamlanan hastanın sonuçları hekim tarafından incelenir. Teşhisi konularak tedavi veya ameliyat kararı verilir. Tedavisi tamamlanan hastanın sahibine bilgi verilerek reçeteli veya reçetesiz olarak taburcu işlemleri gerçekleştirilir. Ameliyat kararı verilen hastanın sahibine bilgi verilir, ameliyat kararı ve tarihinin belirlenmesi sonrası anestezi uygulanarak hasta operasyona alınır. Ameliyat sonrası reçeteli veya reçetesiz olarak taburcu işlemleri gerçekleştirilir (Şekil 10).

İş akış şemasında madde balansı incelemesinde; fiziksel ve sistemik muayene sırasında, muayene sarf malzemeleri girdi olarak kullanılacaktır. Muayene sonrası ileri tetkik ve analiz işlemlerinde laboratuvar analizleri, radyografik analizler, ultrasonografik muayene, endoskopik muayene işlemleri kısmında laboratuvar sarf ve test kiti gideri oluşacak, bunun karşılığında laboratuvar analiz ücreti, radyografi analiz ücreti, ultrasonografik muayene ücreti ve endoskopik muayene ücreti çıktı olarak oluşacaktır. Tedavi aşamasında tedavi sarf malzeme, ilaç ve kimyasal gideri ortaya çıkacak, buna karşılık tedavi ücreti çıktısı oluşacaktır. Ameliyat sırasında sarf malzeme, ilaç ve kimyasal malzeme giderine karşılık ameliyat ücreti çıktısı oluşacaktır. Girdilere karşılık çıktılar daha yüksek ücretlerdedir (Şekil 10).

13.2. Girdi İhtiyacı:

Hayvan Hastanesi'nin girdi ihtiyacı, muayene, tedavi ve operasyonlarda kullanılacak sarf malzemeler, ilaçlar ve laboratuvarlarda kullanılacak olan cihazlara göre değişen kitle, kimyasallar ve laboratuvar sarf malzemeleridir. Bu sarf malzemelerin listesi bu fizibilite raporunun 6.4. Girdi Fiyatları ve Girdi Koşulları maddesinde verilmiştir.

13.3. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini:

Hayvan Hastanesi girdilerini sarf malzemeler ve ilaçlar oluşturmaktadır. Harcama tahmini, özel bir hayvan hastanesinin kapasitesine göre yıllık sarf malzeme ve ilaç kullanım bedelleri dikkate alınarak oluşturulmuştur. Tam kapasitede yıllık 2.250.000 TL sarf malzeme gideri ve 1.600.000 TL ilaç gideri öngörülmektedir.

14. İŞLETME DÖNEMİ GELİRLERİ VE GİDERLERİ İLE İŞLETME SERMAYESİ İHTİYACI

14.1. Kurulu Kapasitede Yıllık Üretim ve İşletme Giderleri:

GİDER UNSURLARI	%	TUTAR (TL)	SABİT %	DEĞİŞKEN %
A- Hizmet Giderleri				
1- Elektrik		20.000	40%	60%
2- Doğalgaz		25.000	40%	60%
3- Su		5.000	40%	60%
4- Personel Giderleri		324.000	40%	60%
5- Bakım-Onarım		50.000	40%	60%
6- Genel Giderler	3%	12.720	40%	60%
7- Beklenmeyen Giderler	2%	8.734	40%	60%
TOPLAM HİZMET GİDERLERİ		445.454		
B- İşletme Giderleri				
1- Sarf Malzeme Giderleri		2.250.000	10%	90%
2- İlaç Giderleri		1.600.000	10%	90%
3- Beklenmeyen Giderler	2%	77.000	10%	90%
4- Amortisman Giderleri		265.000	100%	
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ		4.192.000		
TOPLAM HİZMET GİDERLERİ				
Sabit Giderler Toplamı		178.182		
Değişken Giderler Toplamı		267.273		
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ				
Sabit Giderler Toplamı		657.700		
Değişken Giderler Toplamı		3.534.300		
TOPLAM GİDER		4.637.454		

Tablo 32: Kurulu Kapasitede Yıllık Hizmet ve İşletme Giderleri Tablosu

14.2. Kurulu Kapasitede Yıllık Üretim ve İşletme Gelirleri:

GELİR UNSURLARI	Sayı	Birim Fiyat (TL)	TUTAR (TL)
A- Çiftlik Hayvanları			
1- Muayene	10.992	80	879.360
2- Operasyon	1.056	500	528.000
3- Kan Tahlili	3.650	450	1.642.500
4- Röntgen	3.300	100	330.000
5- Ultrason	3.600	150	540.000
6- Endoskopi	850	450	382.500
7- Tohumlama	7.920	70	554.400
TOPLAM ÇİFTLİK HAYVANLARI GELİRLERİ			4.856.760

B- Pet Hayvanları			
1- Muayene	32.976	75	2.473.200
2- Operasyon	1.056	750	792.000
3- Kan Tahlili	6.850	450	3.082.500
4- Röntgen	4.600	100	460.000
5- Ultrason	3.000	150	450.000
6- Endoskopi	3.350	450	1.507.500
TOPLAM PET HAYVANLARI GELİRLERİ			8.765.200
TOPLAM GELİR			13.621.960

Tablo 33: Kurulu Kapasitede Yıllık Üretim ve İşletme Gelirleri Tablosu

14.3. Kurulu Kapasitede İşletme Sermayesi İhtiyacı:

SERMAYE UNSURLARI	TUTAR (TL)	Gün Sayısı	Ortalama Günlük Maliyet Harcamaları (TL)
A- Maliyetler			
1- Hammadde ve Malzeme	3.927.000	365	10.759
2- İşçilik Giderleri	324.000	365	888
3- Genel Üretim Giderleri	121.454	365	333
4- Amortisman Giderleri	265.000	365	726
5- Finansman Giderleri	0	365	0
ÜRETİM MALİYETİ	4.637.454	365	12.705
B- Satışlar			
TOPLAM GELİR	13.621.960	365	37.320
C- Kar			
TOPLAM KAR	8.984.506	365	24.615

SERMAYE UNSURLARI	Ortalama Günlük Maliyet Harcamaları (TL)	Faaliyet Devir Süresi (Sermaye Bağlılık Süresi)	Ortalama Günlük Maliyet Harcamaları
Hammadde ve Malzeme	12.705	1	12.705
Yarı Mamüller			
Mamüller			
Alacaklar	37.320	1	
Kasa ve Bankadaki Para			
İşletme Sermayesinin Ortalama Tutarı			12.705
İşletme Sermayesinin Ortalama Tutarı (Amortisman Giderleri Hariç)			11.979

Tablo 34: Kurulu Kapasitede İşletme Sermayesi İhtiyacı Tablosu

İşletme Sermayesinin hesaplanması için “Günlük Gider Yöntemi” kullanılmıştır. Kurulu kapasitede günlük işletme sermayesi 11.979 TL'dir (Tablo 34).

14.4. Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) Yıllık İşletme Giderleri:

GİDER UNSURLARI	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A- Hizmet Giderleri						
1- Elektrik	20.000	22.000	24.200	26.620	29.282	32.210
2- Doğalgaz	25.000	27.500	30.250	33.275	36.603	40.263
3- Su	5.000	5.500	6.050	6.655	7.321	8.053
4- Personel Giderleri	180.000	237.600	348.480	383.328	474.336	521.748
5- Bakım-Onarım	0	0	50.000	55.000	60.500	66.550
6- Genel Giderler	6.900	8.778	13.769	15.146	18.241	20.065
7- Beklenmeyen Giderler	4.738	6.028	9.455	10.400	12.526	13.778
TOPLAM HİZMET GİDERLERİ	241.638	307.406	482.204	530.425	638.808	702.666
B- İşletme Giderleri						
1- Sarf Malzeme Giderleri	225.000	450.000	675.000	900.000	1.125.000	1.350.000
2- İlaç Giderleri	160.000	320.000	480.000	640.000	800.000	960.000
3- Beklenmeyen Giderler	7.700	15.400	23.100	30.800	38.500	46.200
4- Amortisman Giderleri	265.000	265.000	265.000	265.000	265.000	265.000
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ	657.700	1.050.400	1.443.100	1.835.800	2.228.500	2.621.200
TOPLAM GİDER (TL)	899.338	1.357.806	1.925.304	2.366.225	2.867.308	3.323.866

Tablo 35: Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) Yıllık İşletme Giderleri Tablosu

14.5. Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) Yıllık İşletme Gelirleri:

GELİR UNSURLARI	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A- Çiftlik Hayvanları						
1- Muayene	87.936	175.872	263.808	351.744	439.680	527.616
2- Operasyon	52.800	105.600	158.400	211.200	264.000	316.800
3- Kan Tahlili	164.250	328.500	492.750	657.000	821.250	985.500
4- Röntgen	33.000	66.000	99.000	132.000	165.000	198.000
5- Ultrason	54.000	108.000	162.000	216.000	270.000	324.000
6- Endoskopi	38.250	76.500	114.750	153.000	191.250	229.500
7- Tohumlama	55.440	110.880	166.320	221.760	277.200	332.640
Toplam Çiftlik Hayv. Gelirleri	485.676	971.352	1.457.028	1.942.704	2.428.380	2.914.056
B- Pet Hayvanları						
1- Muayene	247.320	494.640	741.960	989.280	1.236.600	1.483.920
2- Operasyon	79.200	158.400	237.600	316.800	396.000	475.200
3- Kan Tahlili	308.250	616.500	924.750	1.233.000	1.541.250	1.849.500
4- Röntgen	46.000	92.000	138.000	184.000	230.000	276.000
5- Ultrason	45.000	90.000	135.000	180.000	225.000	270.000
6- Endoskopi	150.750	301.500	452.250	603.000	753.750	904.500
Toplam Pet Hayv. Gelirleri	876.520	1.753.040	2.629.560	3.506.080	4.382.600	5.259.120
TOPLAM GELİR (TL)	1.362.196	2.724.392	4.086.588	5.448.784	6.810.980	8.173.176

Tablo 36: Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) Yıllık İşletme Gelirleri Tablosu

14.6. Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) İşletme Sermayesi İhtiyacı:

SERMAVE UNSURLARI	2021	2022	2023	2024	2025	2026
İşletme Sermayesi İhtiyacı	634.338	1.092.806	1.660.304	2.101.225	2.602.308	3.058.866

Tablo 37: Öngörülen Kapasite Kullanım Oranında (KKO'da) İşletme Sermayesi İhtiyacı Tablosu

14.7. Tesisin Faydalı Ömrü ve Tesisin Hurda Değeri:

Tesis yatırımına 2020 yılında başlanacağı ve yatırımın 2021 yılında tamamlanacağı öngörülmüştür. Tesisin faydalı ömrü ise 20 yıl olarak kabul edilmiştir. Tesisin faydalı ömrü sonundaki değeri aşağıdaki gibi olacaktır (Tablo 38).

YATIRIM UNSURLARI	2021 Yılı Değeri	Oranı %	2041 Yılı Değeri
İnşaat	7.217.498	75%	5.413.124
Tefriş	45.000	10%	4.500
Teçhizat	2.393.421	10%	239.342

Tablo 38: Tesisin Faydalı Ömrü ve Tesisin Hurda Değeri Tablosu

15. PROJENİN FİNANSMANI

15.1. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı:

Aksaray Üniversitesi, bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir kuruluştur. Mali kaynaklarının %90'lık kısmı cari ve sermaye olmak üzere, hazine yardımlarından oluşmaktadır. Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanır. Uygulama sonuçları ve muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre Maliye Bakanlığının saymanlık otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

15.2. Finansman Yönetimi:

Aksaray Üniversitesinin satın alma, bağış, hibe, devir yolları ile temin ettiği tüm taşınır lar envanter kayıtlarına alınmaktadır. Taşınır ların kullanımında ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde hareket edilmektedir. Birimlerin ihtiyaç duyduğu taşınır ların öncelikle birimler arası devirler ile karşılanması yöntemine gidilmektedir. Gerekli görülmesi halinde farklı kurumlardan da taşınır devir alınabilmektedir. Ömrünü tamamlamış olanlar ilgili birimlerce limitler dâhilinde hurdaya ayrılmakta, hurda satışları da yine tek bir birim tarafından yürütülmektedir. Akademik ve idari birimlerin ihtiyaçlarının temininde gerekli önceliklendirme yapılarak alımların tek merkezden yapılması yöntemine geçilmiştir. Özellikle büyük çaplı mal alımları, yapım işleri, bilgi teknolojisine yönelik alınan yazılım vs. her türlü alımların tüm birimler adına belli birimlerden alımı yoluna gidilmeye başlanmıştır.

15.3. Finansman Kaynakları ve Koşulları:

Aksaray Üniversitesi bir devlet üniversitesidir. Türkiye’de devlet üniversitelerinin finansmanı, kamusal finansman yani bütçe ile finansman şeklindedir. Üniversitelerin gelir kaynaklarını, büyük oranda devlet bütçesi olmak üzere, döner sermaye gelirleri ve küçük oranda öğrenci katkı payları oluşturmaktadır. Ayrıca, hayırseverler de üniversiteye katkı yapabilmektedirler.

Hayvan Hastanesi Yatırımı Projesi için bu fizibilite raporu ile birlikte Ahiler Kalkınma Ajansı GÜDÜMLÜ Proje Desteği ’ne müracaat edilecektir. GÜDÜMLÜ projeler, proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmaksızın; bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları Ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelerdir. Ajans, fizibilitesi bakanlık tarafından onaylanmış GÜDÜMLÜ projelere destek sağlayabilir. Bu projelerde, bölge plan ve stratejilerine uygun sektörel ihtisaslaşmalar özendirilir. GÜDÜMLÜ proje desteğini (GPD) diğer mali destek yöntemlerinden farklı kılan esas unsur, ajansın öncülüğü ile başlatılmış olmasıdır. Projeler, ajansın öncülüğünde geliştirilir. Bu kapsamda; Ajans, ilk fikri oluşturma aşamasından itibaren genel çerçevesini ortaya koymuş olduğu projeyi uygulayacak muhtemel aktörleri belirlemek için gerekli koordinasyonu yürütür. Bu çerçevede Ajans, çalışma programında açıkça belirtmek kaydıyla, bölge planlarında ya da saha çalışmaları sonucunda belirlenen alanlar için ekonomik ve sosyal nitelikli GÜDÜMLÜ projeleri destekleyebilir. GPD kapsamında desteklenecek projelere yönelik üç temel uygunluk kriteri aranmaktadır. a) Proje uygulayıcısı ve ortaklarının uygunluğu, b) Faaliyetlerin uygunluğu, c) Maliyetlerin uygunluğu. GÜDÜMLÜ proje desteğinden yararlanacak bir projenin üç temel uygunluk kriterini eksiksiz olarak yerine getirmesi zorunludur. Ajansın proje teklif çağrısı yöntemi kullanarak yürüteceği destek programları kapsamında başvuru sahibi veya ortağı olarak Ajansa proje başvurusunda bulunabilecekler için geçerli başvuru sahibi ve ortaklarının, projenin ve maliyetlerin uygunluğu kriterleri (Mali destek sağlanacak projelere yönelik Uygunluk Kriterleri bölümü), bu bölümde belirtilen istisnai hükümler saklı kalmak koşuluyla, GPD için de geçerlidir. GÜDÜMLÜ proje desteğinden yararlanabilmek için, bu kriterlerin tamamının yerine getirilmesi zorunludur. Proje uygulayıcısı ve ortaklarının uygunluğu GPD ’de projelerin paydaşlar tarafından sahiplenilmesi ve uygulama sürecinde etkinliğin artırılması amacıyla, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği teşvik edilir. GÜDÜMLÜ proje desteklerinde sadece; yerel yönetimler ve mahalli idare birlikleri; üniversiteler, meslek okulları, araştırma enstitüleri, diğer kamu kurum ve kuruluşları; kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları; organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri ve küçük sanayi siteleri; sivil toplum kuruluşları proje uygulayıcısı olabilir.

Ajans, GÜDÜMLÜ projelerde toplam proje maliyetinin en fazla yüzde yetmiş beşi oranında mali destek sağlayabilir. Ancak bu oran yönetim kurulunun onayı ile en fazla %90’a kadar arttırılabilir. Bu oran, projenin hayata geçirilmesinde proje uygulayıcısı ve ortak olarak rol alacak kurum ve kuruluşlarla Ajans arasında imzalanacak sözleşmede belirlenir. Kalan kısım, bu kurum ve kuruluşlar tarafından karşılanır.

15.4. Finansman Maliyeti:

Proje kamusal finansman kaynakları ile yapılacaktır. Herhangi bir kredi kullanımı olmayacaktır.

15.5. Finansman Planı:

Harcama Bölümleri	1.YIL 2020	2.YIL 2021	Toplam (TL)
FİNANSMAN İHTİYACI		0	
A. Arsa Bedeli Yatırımı	0	0	0
B. Sabit Tesis Yatırımı	5.798.538	4.544.883	10.343.421
C. İşletme Sermayesi Yatırımı	0	634.338	634.338
TOPLAM FİNANSMAN İHTİYACI	5.798.538	5.179.221	10.977.759
FİNANSMAN KAYNAKLARI			
1. ÖZKAYNAKLAR	5.798.538	5.179.221	10.977.759
2. BORÇLAR	0	0	0
3. KREDİLER	0	0	0
TOPLAM FİNANSMAN	5.798.538	5.179.221	10.977.759

Tablo 39: Finansman Planı Tablosu

Hayvan Hastanesi yatırımı, tamamen kamusal finansman kaynaklarından karşılanacak olup herhangi bir kredi kullanımı söz konusu değildir. Hayvan Hastanesi yatırımı, Aksaray Üniversitesi kampüs alanı içinde yapılacağından dolayı arsa bedeli yatırımı da öngörülmemektedir. (Tablo 39).

Projenin fizibilite raporu ile birlikte Ahiler Kalkınma Ajansının GÜDÜMLÜ Proje Desteği'ne müracaat edilecektir. Projenin sunumu, tüm onayların alınması işlemlerinin 2019 yılı sonuna kadar tamamlanması öngörülmektedir. Sonrasında bu fizibilite raporunun 9.8. Sabit Yatırımın Uygulama Programında belirtilen termin planlarına uygun hareket edilecektir.

16. PROJE ANALİZİ

16.1. Finansal Analiz:

Tam Kapasitede Çiftlik Hayvanı Sayısı	12.048	baş	Gerçekleştirilecek hayvan hastanesinin kârlı bir yatırım olup olmadığını belirlemek için proje değerlendirme yöntemlerinden en fazla tercih edilen olan Net Bugünkü Değer Yöntemi (NPV) kullanıldı. Net bugünkü değer hesaplanmasında şu varsayımlarda bulunuldu: Hayvan Hastanesi yıl boyunca 365 gün hizmet verecektir.
Tam Kapasitede Pet Hayvan Sayısı	34.032	Baş	
İnşaat Alanı	2.194,83	m ²	
Çalışma Gün Sayısı	365	Gün	
Günde Çalışma Saati	24	Saat	

Yıllık Öngörülen Kapasite Kullanım Artış Oranı	10	%	- Her gün 24 saat boyunca çalışacaktır. - Öngörülen kapasite artış oranı; birinci yıl %10, ikinci yıl %20, üçüncü yıl %30, dördüncü yıl %40, beşinci yıl %50 ve altıncı yıl %60 şeklindedir. - İskonto oranı %3 olarak öngörülmüştür. 18 aylık yatırım süreci ile birlikte toplamda 7 yıllık bir projeksiyon gerçekleştirilmiştir. - Toplam yatırım tutarı, 10.977.759 TL olarak öngörülmüştür. - Kamusal kaynaklar ile yatırım ve işletme maliyetleri karşılanacak olup herhangi bir kredi kullanımı yapılmayacaktır. - Muayene gelirleri, toplam gelirlerin %25'i kabul edildi. - Operasyon gelirleri, toplam gelirlerin %10'u kabul edildi. - Kan Tahlili gelirleri, toplam gelirlerin %35'i kabul edildi. - Röntgen gelirleri, toplam gelirlerin %6'sı kabul edildi. - Ultrason gelirleri, toplam gelirlerin %7'si kabul edildi. - Endoskopi gelirleri, toplam gelirlerin %14'ü kabul edildi. - Tohumlama gelirleri, toplam gelirlerin %4'ü kabul edildi. - Enerji giderleri toplamının (Elektrik, doğalgaz, su), toplam gelirlerin %0,4'ü olacağı kabul edildi. - Personel giderleri, toplam gelirlerin %2'si kabul edildi. - Bakım onarım gideri, toplam gelirlerin %0,4'ü kabul edildi. - Genel giderler, toplam gelirlerin %0,1'i kabul edildi. - Sarf malzeme giderleri, toplam gelirlerin %17'si kabul edildi. - İlaç giderleri, toplam gelirlerin %12'si kabul edildi. - Beklenmeyen giderler için toplam gelirlerin %0,6'sı kadar bütçe öngörüldü.
İskonto Oranı	3	%	
Toplam Yatırım Maliyeti	10.977.759	TL	
Toplam Yatırım Kredisi	0	TL	
Toplam İşletme Kredisi	0	TL	

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nakit Çıkışı, TL	-5.798.538	-5.179.221					

GELİRLER							
Öngörülen Kapasite Kullanım Oranı, %		10	20	30	40	50	60
A- Çiftlik Hayvanları							
1- Muayene		87.936	175.872	263.808	351.744	439.680	527.616
2- Operasyon		52.800	105.600	158.400	211.200	264.000	316.800
3- Kan Tahlili		164.250	328.500	492.750	657.000	821.250	985.500
4- Röntgen		33.000	66.000	99.000	132.000	165.000	198.000
5- Ultrason		54.000	108.000	162.000	216.000	270.000	324.000
6- Endoskopi		38.250	76.500	114.750	153.000	191.250	229.500
7- Tohumlama		55.440	110.880	166.320	221.760	277.200	332.640
TOPLAM ÇİFTLİK HAYVANLARI GELİRLERİ		485.676	971.352	1.457.028	1.942.704	2.428.380	2.914.056
B- Pet Hayvanları							
1- Muayene		247.320	494.640	741.960	989.280	1.236.600	1.483.920
2- Operasyon		79.200	158.400	237.600	316.800	396.000	475.200
3- Kan Tahlili		308.250	616.500	924.750	1.233.000	1.541.250	1.849.500

4- Röntgen		46.000	92.000	138.000	184.000	230.000	276.000
5- Ultrason		45.000	90.000	135.000	180.000	225.000	270.000
6- Endoskopi		150.750	301.500	452.250	603.000	753.750	904.500
TOPLAM PET HAYVANLARI GELİRLERİ		876.520	1.753.040	2.629.560	3.506.080	4.382.600	5.259.120
TOPLAM GELİR (TL)		1.362.196	2.724.392	4.086.588	5.448.784	6.810.980	8.173.176

GİDERLER	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A- Hizmet Giderleri							
1- Elektrik		20.000	22.000	24.200	26.620	29.282	32.210
2- Doğalgaz		25.000	27.500	30.250	33.275	36.603	40.263
3- Su		5.000	5.500	6.050	6.655	7.321	8.053
4- Personel Giderleri		180.000	237.600	348.480	383.328	474.336	521.748
5- Bakım-Onarım		0	0	50.000	55.000	60.500	66.550
6- Genel Giderler		6.900	8.778	13.769	15.146	18.241	20.065
7- Beklenmeyen Giderler		4.738	6.028	9.455	10.400	12.526	13.778
TOPLAM HİZMET GİDERLERİ		241.638	307.406	482.204	530.425	638.808	702.666
B- İşletme Giderleri							
1- Sarf Malzeme Giderleri		225.000	450.000	675.000	900.000	1.125.000	1.350.000
2- İlaç Giderleri		160.000	320.000	480.000	640.000	800.000	960.000
3- Beklenmeyen Giderler		7.700	15.400	23.100	30.800	38.500	46.200
4- Amortisman Giderleri		265.000	265.000	265.000	265.000	265.000	265.000
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ		657.700	1.050.400	1.443.100	1.835.800	2.228.500	2.621.200
TOPLAM GİDER (TL)		899.338	1.357.806	1.925.304	2.366.225	2.867.308	3.323.866

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
NET İŞLETME GELİRİ, TL	-5.798.538	-4.716.363	1.366.586	2.161.284	3.082.559	3.943.672	4.849.310
KÜMÜLATİF NAKİT AKIŞI, TL	-5.798.538	-10.514.901	-9.148.315	-6.987.031	-3.904.472	39.200	4.888.510
NET BUGÜNKÜ DEĞER, TL	-5.629.649	-4.445.624	1.250.620	1.920.272	2.659.043	3.302.763	3.942.933

NET BUGÜNKÜ DEĞER TOPLAMI	3.000.358
STANDART İSKONTOSUZ GERİ ÖDEME SÜRESİ	6 Yıl
İSKONTOLU GERİ ÖDEME SÜRESİ	6 Yıl 3 Ay

Tablo 40: İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Bir projenin net bugünkü değeri, o projenin gelecekteki nakit giriş ve çıkışlarının bugünkü değerleri arasındaki farkın toplamı olarak tanımlanır. Bu yöntemle göre net bugünkü değer pozitif ise ($NBD > 0$) yatırım yapılır, net bugünkü değer negatif ise ($NBD < 0$) yatırım yapılmaz. Eğer net

bugünkü değer sıfıra eşit ise (NBD=0) bu noktada yatırımcı yatırımın diğer avantajları ya da dezavantajlarına göre yatırım hakkında kararını verir.

Projenin 7 yıllık projeksiyonu sonucu, toplam Net Bugünkü Değerin +3.000.358 TL olacağı hesaplanmıştır. NBD>0 pozitif değerde olması yanında, projenin finansal hesaplamalarına dahil edilmeyen sosyal faydası, yaratacağı iş gücü, paydaşlara pozitif etkileri göz önünde bulundurulduğunda sosyal net bugünkü değeri daha fazladır.

Geri Ödeme Süresi, standart iskontosuz ve iskontolu olarak iki şekilde hesaplanmıştır. Standart iskontosuz modelde, paranın zaman değeri dikkate almadan (nakit akışları iskonto edilmeden) başlangıçtaki nakit yatırımı, yaratacağı nakit akışlarıyla kaç yılda elde edeceğini göstermektedir. Bu modele göre geri ödeme süresi tam 6 yıldır. Paranın zaman değerini dikkate alan iskontolu modellemeye 6 yıl 3 ay olarak hesaplanmıştır (Tablo 40).

İç Verim Oranı:

İÇ VERİM ORANI	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Yatırım Tutarı	-5.798.538	-5.179.221					
Yatırım Tutarının Bugünkü Değeri	-5.276.862	-4.289.225					
Net Nakit Girişi		462.858	1.366.586	2.161.284	3.082.559	3.943.672	4.849.310
Net Nakit Girişinin Bugünkü Değeri		383.321	1.029.932	1.482.315	1.923.966	2.239.979	2.506.573

	Net Nakit Girişinin Bugünkü Değeri	Yatırım Tutarının Bugünkü Değeri	İç Verim Oranı
İÇ VERİM ORANI	9.566.087	9.566.087	9,89

Tablo 41: İç Verim Oranı Tablosu

Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Yatırım Projesinin İç Verim Oranı; %9,89'tür. İç verim oranı, projenin net bugünkü değerini sıfır "0" yapan iskonto oranıdır. Başka bir deyişle, projenin indirgenmiş net nakit girişlerini, indirgenmiş net nakit çıkışlarına eşitleyen iskonto oranıdır.

Projenin İç Karlılık Oranı (İKO) veya diğer bir deyişle İç Verim Oranı (İVO)'ya göre değerlendirildiği durumlarda, hesaplanan İç Verim Oranının, iskonto oranından büyük olması halinde proje yapılabilir kabul edilmektedir. Verilerimize göre İç Verim Oranı %9,89 > İskonto Oranı %3 olduğundan dolayı Hayvan Hastanesi yatırımı, yapılabilir nitelikte bir projedir (Tablo 41).

Finansal Fayda-Maliyet Analizi:

FAYDA MALİYET ENDEKSİ	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Yatırım Tutarı	-5.798.538	-5.179.221					
Yatırım Tutarının Bugünkü Değeri	-5.629.649	-4.881.912					
Net Nakit Girişi		462.858	1.366.586	2.161.284	3.082.559	3.943.672	4.849.310
Net Nakit Girişinin Bugünkü Değeri		436.288	1.250.620	1.920.272	2.659.043	3.302.763	3.942.933

	Net Nakit Girişinin Bugünkü Değeri	Yatırım Tutarının Bugünkü Değeri	Fayda Maliyet Endeksi
FAYDA MALİYET ENDEKSİ	13.511.919	10.511.561	1,29

Tablo 42: Finansal Fayda-Maliyet Analizi Tablosu

Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Yatırım Projesinin Fayda Maliyet Endeksi (F/M) %1,29'dur. Bir yatırım projesinin yapılabilir olarak kabul edilebilmesi için (F/M) > 1 olması gerekir. Bu veriye göre de Hayvan Hastanesi yatırımı, yapılabilir nitelikte bir projedir (Tablo 42).

Devlet Bütçesi Üzerine Etkisi:

Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesi Yatırımı Projesinin yaratacağı katma değer ve devlet bütçesi üzerine etkisi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Toplam Yatırım Tutarı	10.977.759
Vergiden Önceki Kar (Kurulu Kapasitede)	8.984.506
Faiz	-
Kira Giderleri	-
Doğrudan Vergiler	-
Dolaylı Vergiler	-
Amortisman	265.000
İstihdam Etkisi	324.000
İstihdam (kişi)	9

Tablo 43: Projenin Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

16.2. Ekonomik Analiz:

Ekonomik değerlendirme girdi ve çıktıların gölge fiyatları (vergi vb. korumalardan ve sübvansiyonlardan arıtılmış fiyatlar) kullanılarak yapılmaktadır.

Ekonomik Maliyetler:

Projenin en önemli girdilerini, hasta muayene ve operasyonlarında sürekli kullanılan sarf malzemeler ve ilaçlar oluşturmaktadır. Herhangi bir kredi kullanımı da olmadığından dolayı, kredilerin faiz ödemeleri de bulunmamaktadır. Hayvan hastanesi, maliyet oluşturacak şekilde çevreyi kirleten herhangi bir dışsalılık içermemektedir.

A- Hizmet Giderleri	
1- Enerji Giderleri (Elektrik, Doğalgaz, Su)	50.000
2- Personel İstihdamı (9 kişi)	324.000
3- Bakım Onarım	50.000
B- İşletme Giderleri	
1- Sarf Malzeme Giderleri	2.250.000
2- İlaç Giderleri	1.600.000

Ekonomik Faydalar

Projenin gelirini, çiftlik hayvanları ve pet hayvanları muayene, operasyon, kan tahlili, röntgen, ultrason, endoskopi, tohumlama ücretleri oluşturmaktadır. Bu ücretler için belirlenmiş asgari ücret tarifi bulunmakta olup tüm kalemlerin fiyatlandırması hastane yönetimi tarafından oluşturulmaktadır. 365 gün 24 saat hizmet verecek hayvan hastanesinde, tam kapasitede 12.048 baş çiftlik hayvanı, 34.032 baş pet hayvanına hizmet verilebilecektir.

Sosyal açıdan değerlendirildiğinde; istihdama, eğitim-öğretime, hayvan sağlığına, hasta hayvan sahibine, insan sağlığına, kurumlara, Aksaray Üniversitesine, sanayi ve ticarete doğrudan ve dolaylı olarak etkileri olacak ve büyük katkı sağlayacaktır.

Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi

Ekonomik Maliyet ve Ekonomik Fayda hesaplamalarına göre, tahmini nakit akışlarının yıllar itibariyle hesaplanmış ve bu nakit akışlarına göre, Geri Ödeme Süresi, Net Bugünkü Değer ve İç Verim Oranı aşağıda verilmiştir.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nakit Çıkışı, TL	-5.798.538	-5.179.221					

GELİRLER							
Öngörülen Kapasite Kullanım Oranı, %		10	20	30	40	50	60
TOPLAM ÇİFTLİK HAYVANLARI GELİRLERİ		485.676	971.352	1.457.028	1.942.704	2.428.380	2.914.056
TOPLAM PET HAYVANLARI GELİRLERİ		876.520	1.753.040	2.629.560	3.506.080	4.382.600	5.259.120
TOPLAM GELİR (TL)		1.362.196	2.724.392	4.086.588	5.448.784	6.810.980	8.173.176
GİDERLER							
TOPLAM HİZMET GİDERLERİ		241.638	307.406	482.204	530.425	638.808	702.666
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ		657.700	1.050.400	1.443.100	1.835.800	2.228.500	2.621.200
TOPLAM GİDER (TL)		899.338	1.357.806	1.925.304	2.366.225	2.867.308	3.323.866

DİĞER EKONOMİK ETKİLER							
Çevreyi Kirleten Dışsal Etki	0	0	0	0	0	0	0

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
NET İŞLETME GELİRİ, TL	-5.798.538	-4.716.363	1.366.586	2.161.284	3.082.559	3.943.672	4.849.310
KÜMÜLATİF NAKİT AKIŞI, TL	-5.798.538	-10.514.901	-9.148.315	-6.987.031	-3.904.472	39.200	4.888.510
NET BUGÜNKÜ DEĞER, TL	-5.629.649	-4.445.624	1.250.620	1.920.272	2.659.043	3.302.763	3.942.933

NET BUGÜNKÜ DEĞER TOPLAMI	3.000.358
İSKONTOLU GERİ ÖDEME SÜRESİ	6 Yıl 3 Ay
İÇ KARLILIK ORANI (İKO)	9,89
FAYDA MALİYET ENDEKSİ	1,29

Tablo 44: Ekonomik Fayda Maliyet Analizi Tablosu

Maliyet Etkinlik Analizi

Hayvan Hastanesi Yatırımının, en önemli etkilerinden birisi eğitim-öğretime olan katkısıdır. Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesinden mezun olan öğrenciler, teorik bilgilerini hayvan hastanesinde de pratik ettikleri için, kolaylıkla ve etkin olarak göreve başlayabileceklerdir. Aksaray Üniversitesi kampüs alanı içinde yine Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı, Aksaray Üniversitesi Embriyo Transferi Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Projesi, Veteriner Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi gibi projeler yürütülmekte olduğu için yatırımın buraya yapılması önemlidir. Yatırım için başka alternatifler söz konusu olmadığı için bu analizin kullanılmasının bir anlamı bulunmamaktadır.

Projenin Diğer Ekonomik Etkileri

Toplam Yatırım Tutarı	10.977.759
Vergiden Önceki Kar (Kurulu Kapasitede)	8.984.506
Faiz	-
Kira Giderleri	-
Doğrudan ve Dolaylı Vergiler	-
Amortisman	265.000

Tesisin yatırımcıya sağlayacağı fayda (kar) dışında ulusal ekonomiye katkısının hesaplanmasında vergi öncesi kar, varsa faiz ödemeleri, istihdam ile yapılacak ücret ödemeleri, varsa kira giderleri, varsa dolaylı vergiler ve amortisman giderleri dikkate alınmaktadır. Brüt Katma Değer hesabı yatırımın ulusal ekonomiye katkısı açısından bu teknikte hesaplanmaktadır.

Kurumlar Vergisi:

03 Nisan 2007 ve 26482 Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No:1) 4.madde muafiyetler kısmında bulunan “4.2. Kamu idare ve kuruluşları tarafından genel insan ve hayvan sağlığını korumak ve tedavi etmek amacıyla işletilen kuruluşlar” maddesine göre hayvan hastanesi kurumlar vergisinden muaftır.

(4. Muafiyetler)

(4.2. Kamu idare ve kuruluşları tarafından genel insan ve hayvan sağlığını korumak ve tedavi etmek amacıyla işletilen kuruluşlar)

Kamu idare ve kuruluşları tarafından genel insan ve hayvan sağlığını korumak ve tedavi amacıyla işletilen hastane, klinik, dispanser, sanatoryum, huzurevi, çocuk bakımevi, hayvan hastanesi ve dispanseri, hayvan bakımevi, veteriner bakteriyoloji, seroloji, distofajin kuruluşları ve benzeri kuruluşlar Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında kurumlar vergisinden muaftır.

16.3. Sosyo-Ekonomik Analiz:

1. **İstihdama Katkısı:** Hayvan Hastanesinin faaliyete geçmesi ile birlikte hasta kayıtları için personel, hayvan bakıcısı, sürekli işçi ve laborant istihdamları planlanmaktadır. Bu fizibilite raporunun “10.3. Kurulu Kapasitedeki İnsan Gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler” maddesinde istihdamı planlanan personel sayıları ve tahmini giderleri tablo olarak verilmiştir.
2. **Eğitim-Öğretime Katkısı:** Aksaray Üniversitesi Veteriner Fakültesi öğrencilerinin teorik eğitimleri yanında pratik eğitimlerini de mezun olmadan alacak olmaları önemli bir noktadır. Ayrıca Veteriner Fakültesinin eğitim-öğretim planında yer alan “Veteriner Hekimliği İntörn Eğitim Programı” nın nitelikli bir şekilde gerçekleşmesine katkı yapacaktır. Böylece pratik eğitimlerini uzman öğretim kadrosundan alarak mezuniyetleri sonrası görev alacakları pozisyonlarda başarıya daha kolay ulaşabileceklerdir.
3. **Hayvan Sağlığına Etki:** Hasta hayvanların tedavileri ve acil hasta hayvanların tedavileri noktasında Hayvan Hastanesi’nin büyük etkisi olacaktır. Hayvan Hastanesi’nin teknolojik donanımı ile hasta hayvana doğru teşhis konularak tedavisi ve/veya ameliyatı gerçekleştirilebilecektir. Acil durumlarda hastaneye ulaşması hızlı olacaktır.
4. **Hasta Hayvan Sahibine Etki:** Hayvan sahibi, hasta hayvanını bölge hayvan hastanelerine götürmek durumunda kalarak maddi zarara uğramaktadır. Acil durumlarda ise uzun yol sırasında hasta kayıpları yaşanabilmektedir. Hastanenin Aksaray’da olması hem Aksaray hem de yakın il/ilçelerde bulunan hayvanlar açısından büyük önem taşımaktadır.
5. **İnsan Sağlığına Etki:** İnsanlarda görülen enfeksiyonların %60’i zoonozdur yani

hayvanlardan insanlara geçmektedir. Bu bağlamda hasta hayvanların hızlı tedavisi insan sağlığına doğrudan etkiyen bir faktördür.

6. **Kurumlara Etki:** Bölgede hayvan sağlığı konusunda devlet kurumları ve STK'lar bulunmaktadır. Bu kurumlara vatandaş tarafından iletilen sorunların büyük çoğunluğu hayvanların telef olması ve hasta hayvanların durumlarıdır. Hayvan hastanesinin faaliyete geçmesi, hayvan sağlığına direk etkiyeceği için sorunların azalması ve devlet kurumlarının bu sorunlar kaynaklı iş yükünün azalması öngörülmektedir.
7. **Aksaray Üniversitesine Etki:** Aksaray Üniversitesi Hayvan Hastanesinin ruhsat alması ile birlikte Mayıs 2019 itibarıyla Türkiye'deki ruhsatlı 17 Üniversite Hayvan Hastanesi ile birlikte yer alacaktır.
8. **Sanayi ve Ticarete olan Etki:** Hayvan Hastanesi ile birlikte hasta hayvan teşhisi ve tedavisinin yapılması sonrasında, hayvan sahibinin sorunlarının azalması, bölgede hayvancılığa olan ilginin artması öngörülmektedir. Bu da yem sanayisini, ilaç sanayisini, ilgili sanayi ve ticareti olumlu yönde doğrudan etkileyecektir.

16.4. Bölgesel Analiz:

Hayvan Hastanesinin bölge hayvancılığının gelişimine büyük katkısı olacaktır. Hızlı tedavi sonrasında, hayvan sahiplerinin sorunlarının azalması, hayvancılığa olan ilginin artması öngörülmektedir. Bu fizibilite raporunda yaptığımız analizlerde Aksaray'ın TR71 bölgesindeki konumu, Aksaray'daki hayvancılığın bölge illere göre daha yüksek olması gibi konular istatistiki veriler ile incelendi. Hayvancılığın daha çok artması ile birlikte bölgede sanayi ve ticaretinde artacağı, bölgesel refah düzeyinin artacağı öngörülmektedir.

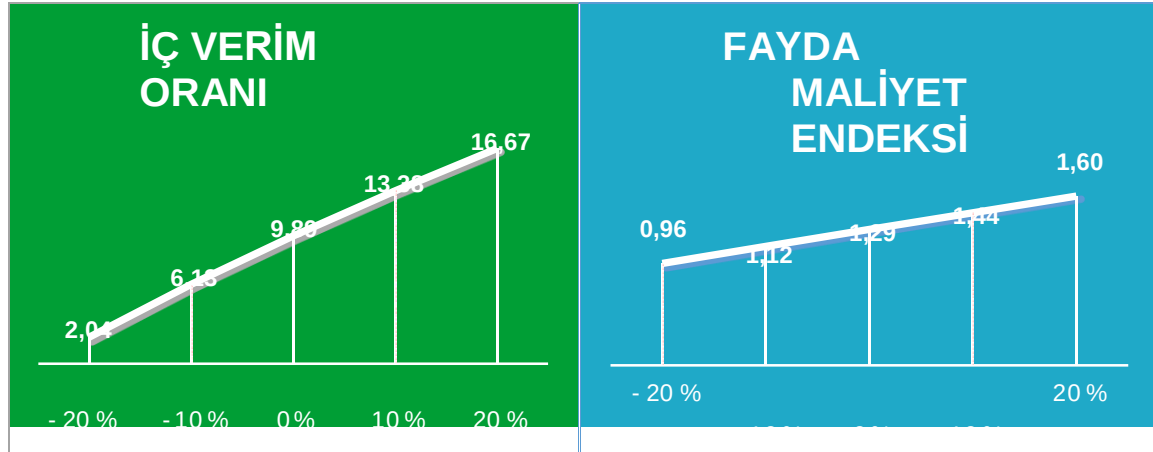
16.5. Duyarlılık Analizi:

Kapasite Oranlarında Değişim	Net Bugünkü Değer	Standart İskontosuz Geri Ödeme Süresi	İç Verim Oranı	Fayda Maliyet Endeksi
-20%	-384.337	6 Yıl 9 Ay	2,04	0,96
-10%	1.308.135	6 Yıl 4 Ay	6,13	1,12
0%	3.000.358	6 Yıl	9,89	1,29
10%	4.692.328	5 Yıl 8 Ay	13,38	1,44
20%	6.384.038	5 Yıl 5 Ay	16,67	1,60

Tablo 45: Duyarlılık Analizi Tablosu

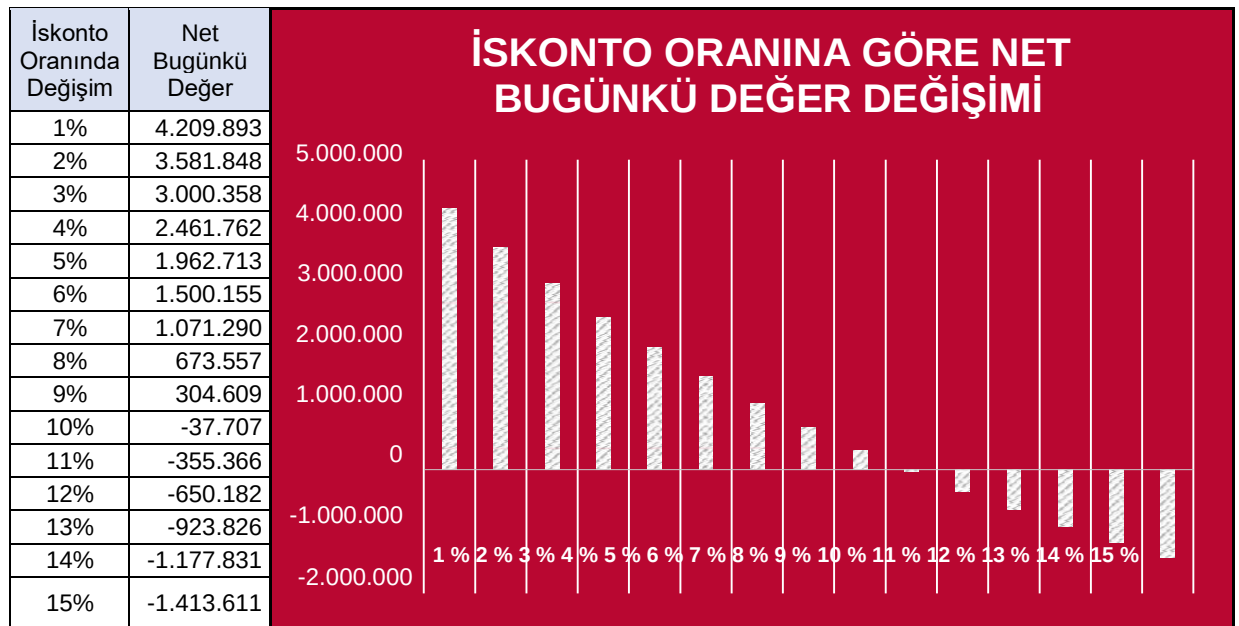
Hayvan Hastanesi yatırımı için belirleyici performans kriteri, kapasite kullanım oranıdır. Bunun için duyarlılık analizi için kapasite kullanım oranı dikkate alınmıştır. Hastanenin girdi ve çıktıları kapasite kullanım oranına göre değişmektedir. Kapasite kullanım oranları %10 ve %20'lik artış ve azalışlarla incelenmiştir. Öngörülen kapasite kullanım oranlarında %20 azalma meydana

geldiğinde net bugünkü değer negatif olarak gerçekleşmektedir (Tablo 45). Diğer durumlar olan kapasitede %10 azalma, %10 ve %20 artışlar durumunda tüm değerler yatırım için uygundur. Kapasitenin öngörüldüğü şekliyle kullanılması yönünde politika izlenmesi önem arz etmektedir.

Şekil 11: İç Verim Oranı ve Fayda Maliyet Endeksi Duyarlılık Analizi Grafiği

İskonto Oranının Değişim Karşısında Net Bugünkü Değerde Değişim

Şekil 12: İskonto Oranlarına Göre Net Bugünkü Değer Değişim Grafiği

Duyarlılık analizi kapsamında, net bugünkü değer hesabında kullanılan iskonto oranının değişimlerinin de etkileri analiz edilmiştir. %10 iskonto oranına kadar, net bugünkü değer hesabı pozitifdir. %10 üzerine çıktığında negatife döndüğü görülmektedir (Şekil 12).

16.6. Risk Analizi:

Risk değerlendirmesi, s¼rekli bir bi¼imde izlenmesi gereken, t¼m işletme personelinin aktif katkı vermesi gerekli olan bir ¼alıřma olup, bu aktif katkı sayesinde işletmenin tamamında bulunan risklere karşı gerekli risk önleme ve azaltma ¼alıřmaları sağlıklı bi¼imde yapılabilmektedir.

Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, ¼alıřanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelidir

Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonu¼ meydana gelme ihtimalidir.

Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske d¼n¼řmesine yol a¼an fakt¼rler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli ¼alıřmalardır.

Kabul edilebilir risk seviyesi: Yasal y¼k¼ml¼l¼kler ve işyerinin önleme politikasına g¼re yeterli; ¼alıřan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratmayacak risk seviyesidir.

Olasılık: Faaliyet esnasındaki tehlikelerden kaynaklanan zararın ger¼ekleřme olasılığıdır.

şiddet: İnsan ve ¼evre üzerinde yaratabileceği tahmini zarardır.

Risk Skoru: Olasılık puanı ile şiddet puanının ¼arpımı sonucu ortaya ¼ıkan puandır.

Risk Sınıfı: Risk puanı sonucuna g¼re mevcut riskin d¼ř¼k, orta, y¼ksek ve ¼ok y¼ksek olmasına karar verilmesidir.

Risk değerlendirmesinde 5x5 Matris diyagram kullanılmıştır. Bu y¼ntemde iş adımlarının her biri i¼in tehlikeler tanımlanmakta ve tanımlanan tehlikelerin her birinin risk değeri hesaplanırken, tehlikenin ortaya ¼ıkma olasılığı ve şiddeti sınıflandırılıp puanlandırılmaktadır.

Risk (R) = Olasılık (O) x şiddet (ř)

OLASILIK (O)	PUANI	OLASILIğIN DEğERLENDİRİLMESİ BASAMAKLARI
¼OK K¼¼¼K	1	Hemen hemen hi¼
K¼¼¼K	2	¼ok az (yıldı bir kez), sadece anormal durumlarda
ORTA	3	Az (yıldı birkaç kez)
Y¼KSEK	4	Sıklıkla (ayda bir)
¼OK Y¼KSEK	5	¼ok sıklıkla (haftada bir, her g¼n) norma ¼alıřma şartlarında
şİDDET (ř)	PUANI	şİDDETİN DEğERLENDİRİLMESİ BASAMAKLARI
¼OK HAFİF	1	İş saati kaybı yok, ilk yardım gerektirmeyen
HAFİF	2	İş g¼n¼ kaybı yok, kalıcı etkisi olmayan, ayakta tedavi ilkyardım gerektiren
ORTA	3	Hafif yaralanma, yatarak tedavi gerektiren
CİDDİ	4	Ciddi yaralanma, uzun s¼reli tedavi gerektirenler ile meslek hastalığı
¼OK CİDDİ	5	Öl¼m, s¼rekli iş g¼remezlik

		ŞİDDET				
OLASILIK		ÇOK HAFİF	HAFİF	ORTA	CİDDİ	ÇOK CİDDİ
		1	2	3	4	5
ÇOK KÜÇÜK	1	1 (Anlamsız)	2 (Düşük)	3 (Düşük)	4 (Düşük)	5 (Düşük)
KÜÇÜK	2	2 (Düşük)	4 (Düşük)	6 (Düşük)	8 (Düşük)	10 (Orta)
ORTA	3	3 (Düşük)	6 (Düşük)	9 (Orta)	12 (Orta)	15 (Orta)
YÜKSEK	4	4 (Düşük)	8 (Orta)	12 (Orta)	16 (Yüksek)	20 (Yüksek)
ÇOK YÜKSEK	5	5 (Düşük)	10 (Orta)	15 (Yüksek)	20 (Yüksek)	25 Toleransız

Riskin Tanımı	O	Ş	R	Alınması Gereken Önlemler
Kaygan Zemin – Düşme riski	2	3	6	Çalışma alanlarında dökülen malzemeler veya diğer sebeplerden ötürü kayganlaşmış zeminler ya da geçitler derhal temizlenmelidir.
Eczane alanların iç düzenleri – Çalışma alanının rahat kullanılmaması riski	3	2	6	Eczane alanların iç düzenli olup olmadığına sürekli olarak bakılmalıdır.
Tıbbi Atıklar – Çalışanlara enfeksiyon riski	3	4	12	Tıbbi Atıklar, belirlenmiş atık kutularında biriktirilip lisanslı anlaşmalı firma ile uzaklaştırılmalıdır.
Kesici aletlerin kullanımı – Yaralanma riski	2	4	8	Kullanımda dikkatli olunması gerekir.
Röntgen Cihazı – Radyasyon Riski	3	4	12	Röntgen cihazı, ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak uygun mekânlarda, kurşun giysi giyilerek ve yetkili kişiler tarafından kullanılmalıdır.
Kimyasallar – Tahriş vb. yaralanma Riski	2	4	8	Kimyasal kullanımlarında kişisel koruyucu ekipmanlar kullanılmalı, dikkatli olunmalıdır.
Hayvan ısırması – Kuduz vb hastalık bulaşma riski	2	4	8	Hayvan uygun şekilde zaptı rapta alındıktan sonra müdahale edilmelidir.
Genel nefesle veya yara açıklıkla bulaşabilecek zoonoz enfeksiyon riski	3	4	12	Şarbon, tetanoz, sarılık, verem, parazit vb. hastalıklara karşı personele gerekli olan aşılar periyodik olarak yapılmalıdır.
Hayvan darbesi riski	3	4	12	Hayvan uygun şekilde zaptı rapta alındıktan sonra müdahale edilmelidir.
Muayene eldiveninin kullanımı – Hastalık bulaşma riski	2	4	8	Muayene sırasında mutlaka muayene eldiveni takılmalıdır.

Tablo 46: Risk Analizi Tablosu

EKLER

Ek.1. Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu

Ek.2. Zemin Etüdü

Ek.3. Yapım İşleri Proje Çizimleri ve Yaklaşık Maliyetler (Mimari, Statik, Elektrik Tesisat, Mekanik Tesisat Projeleri)

*Tüm Ekler Ayrı Dosya Halinde Sunulmuştur.

KAYNAKLAR LİSTESİ

- Türkiye İstatistik Kurumu web sayfası, www.tuik.gov.tr
- 2018-2021 Stratejik Planı, Aksaray Ticaret Borsası (2018)
- 68 Aksaray Vizyon Planı, 'Dönerek Akan Suyun Kenti', Kentsel Vizyon Platformu
- Ahiler Kalkınma Ajansı web sayfası, www.ahika.gov.tr
- Aksaray 2017 Yılı Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi, Ahiler Kalkınma Ajansı (Şubat 2017)
- Aksaray Valiliği web sayfası, www.aksaray.gov.tr
- Aksaray Belediyesi web sayfası, www.aksaray.bel.tr
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı web sayfası, www.tarimorman.gov.tr
- Aksaray İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing, 2018
- Aksaray İli Tarımsal ve Kırsal Kalkınma Stratejik Planı 2015-2019 (Tem 2014)
- Aksaray İli 2016 Yılı Çevre Durum Raporu, Aksaray Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü (2017)
- Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programı (3 Ağustos 2018)
- Cumhurbaşkanlığı II. 100 Günlük İcraat Programı (13 Aralık 2018)
- T.C. Kalkınma Bakanlığı Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018, (Ankara 2013)
- T.C. Kalkınma Bakanlığı Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018 Hayvancılık Özel İhtisas Komisyon Raporu (Ankara 2014)
- TR71 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı 2014-2023, Ahiler Kalkınma Ajansı
- Aksaray Üniversitesi 2015-2019 Stratejik Planı
- Aksaray Üniversitesi Kurum İç Değerlendirme Raporu (2017)
- Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi 2019-2023 Kurumsal Değerlendirme ve Strateji Planı
- Erciyes Üniversitesi Hayvan Hastanesi 2015-2016 İstatistikleri
- Aksaray Üniversitesi 2015 Yılı Sayıştay Denetim Raporu (Ağustos 2016)